

בעניין:

1. ארגון העיתונאים בישראל – הסתדרות העובדים הכללית החדשה

ע"י ב"כ עוה"ד די"ר מורן סבוראי או אמיר בשה או גלעד זבידה,
מרחוב בר כוכבא 23, (מגדל וי טאוואר), קומה 18, בני ברק 5126002;
טל: 03-7743000; פקס: 03-7743001;

2. יאסר עוקבי, ת.ז. 24761827

ע"י ב"כ עוה"ד רחל בן-ארי (בר רב האיל) ו/או משה פרזנצ'בסקי ו/או
גילת ויזל-סבן ו/או איריס גרוס ו/או עירית הוכרמן ו/או עמי האוסירר
ו/או עביר אסדי ו/או יובל אדלר ו/או יעל הדני ו/או גילי שפר (יופה)
ו/או ערן אלוני ו/או ארז מילנר ו/או ליאת ורנר-כהן ו/או שחר הופמן
ו/או צחי פיסטל ו/או יריב הופמן ו/או חלי דנקנר-כהן ו/או אבי גבאי
ו/או סיון ורדי ו/או איתן פלוגר ו/או ענת לזר ו/או עדי ערמן ו/או אסף
גופר ו/או נעם סגל ניר ו/או הדס גרי ו/או מורית קדם ו/או שי גלי,
מרחוב מעלה השחרור 15, חיפה 3328439;
טל: 04-8371505, פקס: 04-8370231;

בית הדין הארצי לעבודה
בירושלים
27-09-2017
נתקבלה / נדקקה
לילך לביא

המעוררים

- לבין -

"שבע" תקשורת בע"מ

מרח' הדסה 20, באר שבע, 8420411; טל: 08-6239593; פקס: 08-6270830;

המשיבה

הודעת ערעור

א. פתח דבר

המעוררים, ארגון העיתונאים בישראל – הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן גם: "ארגון העיתונאים" או "הארגון") ויאסר עוקבי (להלן גם: "המעורר"; להלן ביחס למערער ולארגון העיתונאים יחד: "המעוררים"), מתכבדים להגיש הודעת ערעור כנגד פסק דינו של בית הדין האזורי הנכבד בסע"ש 15-04-37124 עוקבי ואח"י – שבע תקשורת בע"מ שניתן ביום 16.7.2017 (להלן: "פסק הדין"). הערעור מוגש כנגד חברת "שבע תקשורת בע"מ" (להלן: "המשיבה" או "החברה" או "העיתון" – לפי העניין).

.... פסק הדין מושא הערעור מסומן כנספח 1.

ביום 24.7.2014, כשבועיים לאחר פרוץ מבצע "צוק איתן", בשבועון מספר 2196 של העיתון שבע, פורסמה כתבה פרי עטו של המערער, שהיא ראיון אישי עם אלמנתו של אזרח בדווי, מר עודה אל-וואגי ז"ל, שנהרג מירי קאסם (להלן גם: "הכתבה"). הראיון האישי עם האלמנה היווה סיקור שלא היה כמוהו בעיתונות הישראלית באותה תקופה, ומהווה התרחשות נדירה הן בחברה הבדווית והן, בוודאי, בחברה הישראלית בכללותה. המערער היה באותה עת גם העורך של העיתון. בראיון העלתה האלמנה חיתאם, בין היתר, טענות קשות כנגד היעדר המיגון בקרב הישובים הבדווים הבלתי מוכרים. **בבוקר פרסום הכתבה התקשר מר אודי פרידמן (להלן: "מר פרידמן"), מנכ"ל החברה, אל המערער, כועס ונוזף בו על הכתבה. אחר כך שלח אליו דוא"ל ובו זימון לשימוע שלפני פיטורין.**

שלושה טיעונים עיקריים שטענה המשיבה אומצו על ידי בית הדין האזורי הנכבד:

1. הכתבה לא היתה העילה, לפחות לא המרכזית, של הפיטורים.
2. גם אם הכתבה היתה עילת הפיטורים, אין בכך פגיעה באתיקה העיתונאית מאחר שהשיקולים היו ענייניים - זכותו של העיתון לקבוע את אזור הסיקור שלו (באר שבע בלבד) ולאמץ גישה שלפיה אין להעביר ביקורת בזמן מלחמה.
3. גם אם היתה פגיעה באתיקה העיתונאית, הרי שפגיעה זו היא בגבולות הפגיעה הלגיטימית והסבירה, שכן הפררוגטיבה הניהולית גוברת על האתיקה העיתונאית.

עניינו של ערעור זה בשלוש קביעות אלה – כאשר המערערים רואים חשיבות מיוחדת בקביעתו השלישית והעקרונית של בית הדין, שבכל הכבוד היא קביעה שגויה, ואשר לפיה הפררוגטיבה של המעסיק גוברת על חובתו של העיתונאי לפעול על פי האתיקה העיתונאית. קביעה זו לא רק פוגעת במערער אלא פוגעת בכל העיתונאים באשר הם וביכולתם לשרת את הציבור הישראלי בהתאם לחובתם הציבורית ולכללי האתיקה.

לשם המחשת הבעייתיות שהיא בליבו של ערעור זה, נתאר לנו מצב, בו רופא פועל על פי כללי האתיקה הרפואית,¹ מונע מותו של חולה ושומר על חייו ובריאותו,² ואילו המעסיק מפטרו מיד לאחר מכן, משום שלטעמו שיקול הדעת של אותו רופא היה שגוי שכן לדעת אותו מעסיק (בית חולים פרטי, לצורך הדוגמה) היה על הרופא לתעדף חולים המגיעים במסגרת "תיירות מרפא" על פני אחרים. זאת, כאשר, על פי הדוגמה הרופא פעל לפי סדר קדימויות של צורך רפואי-בריאותי ולא תעדף את "תיירות המרפא" דווקא על פני החולים האחרים. עוד נתאר לנו מצב, בו עורך דין שכיר פועל על פי כללי האתיקה של מקצוע עריכת הדין,³ ונמנע מלקבל לקוח שקיים ניגוד עניינים בטיפול של אותו עורך דין בו.⁴ ואילו המעסיק מפטרו מיד לאחר מכן, בטענה כי יש לתעדף שיקולים עסקיים על פני אתיקה מקצועית שאינה קיימת במשרדו (נניח, משום שהמשרד קטן ומקומי ואינו ארצי). לבסוף, נתאר לנו מצב, בו פסיכולוג פועל על פי האתיקה המקצועית של מקצועו,⁵ ונמנע – למשל ממתן יעוץ פסיכולוגי בתחום שאינו במומחיותו.⁶ ואילו המעסיק מפטרו מיד לאחר מכן, בטענה כי יש לתעדף שיקולים עסקיים על פני אתיקה מקצועית שאותה אינו מכיר ואינו מכבד, נניח – משום שהמדובר במעסיק פרטי (בית חולים פרטי שמעסיק פסיכולוגים; שירות פסיכולוגי מופרט אחר) המתעדף שיקולים עסקיים בהיותו מעסיק קטן, מקומי וכדומה.

¹ לכללי האתיקה של רופאים בישראל ר' : <https://www.ima.org.il/userfiles/image/EthicalCode2014.pdf> לשבועת הרופא העברי בישראל, ר' :

² סעיף 3 בפרק ג לקוד האתי של הרופאים קובע חובה כללית לטפל בכל מטופל, להקל את סבלו וכדומה; סעיף 4 לאותו פרק בקוד האתי קובע חובה לעשות כן בצורה שוויונית.

³ לכללי האתיקה של עורכי הדין בישראל ר' : תקנות לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), תשמ"ו-1986 (להלן: "כללי אתיקה של עורכי דין"). לאתיקה מקצועית של עורכי דין, ר' עוד : <http://www.israelbar.org.il/newspaper.asp?catid=60&menu=1> וכן :

⁴ <https://www.colman.ac.il/Institute for Ethics> לכלל זה, ר' סעיף 14 לכללי האתיקה של עורכי דין.

⁵ לכללי האתיקה של פסיכולוגים בישראל ר' : כללי הפסיכולוגים (אתיקה מקצועית), תשנ"ב-1991 (להלן: "כללי האתיקה של פסיכולוגים"). עוד ר' קוד האתיקה המקצועית של הפסיכולוגים בישראל, ינואר-2017 : <http://www.hebpsy.net/page.asp?id=57>

⁶ לכלל זה, ר' סעיף 4 לכללי האתיקה של פסיכולוגים.

בכל הדוגמאות הללו דומה כי בית הדין הנכבד לא היה מקבל נימוקי פיטורים אלה, והיה קובע, כי הפיטורים בטלים, בהיותם מנוגדים לאתיקה המקצועית הרלבנטית.

כזה הוא ענייננו כאן. בית הדין האזורי הנכבד שגה – בכל הכבוד – משנמנע מלנתח כך את הסיטואציה שהייתה בפניו, והעדיף את הפרוגטיבה הניהולית על פני כללי האתיקה המקצועית.

טענות המערערים בנושאים המפורטים מעלה, כפי שהועלו בפני בית הדין האזורי הנכבד, נדחו על ידי בית הדין האזורי הנכבד בקצרה ובצורה לקונית. הטענות שהועלו כנגד התנהלות המשיבה כהתנהלות אסורה – בכך שהיא עומדת בסתירה לדין המכבד חובות החלות הן על המשיבה והן על המערער מכוח כללי האתיקה העיתונאית – נדחו בקביעות שיפוטיות שעלולות להסב נזק רב לעיתונות החופשית בישראל ולמעמד העיתונאי. בכל הכבוד הראוי, מסקנותיו של בית הדין האזורי שגויות הן, והן אף עלולות להסב נזק משמעותי למעמד העיתונאי ולעיתונות החופשית. **הנזק צפון בכך שאותן קביעות אינן מאזנות נכונה בין הפרוגטיבה הניהולית לבין חופש העיתונות והאתיקה העיתונאית הכרוכה בחופש זה. במילים אחרות, הותרת קביעותיו של בית הדין האזורי הנכבד, כפי שאלה באות לידי ביטוי בסעיף 15 לפסק הדין, על כנן, אינה מתיישבת עם הדין החל, והיא עלולה ליצור נזק לאתיקה העיתונאית ולחופש העיתונות. מכאן חשיבותו של הערעור.**

ב. העובדות הרלבנטיות לערעור⁷

"האם זה הנושא השבועי? בוודאות אני יכול לומר לך שבשבוע שכזה, הכתבה הזאת הסבה לנו נזק ציבורי ומסחרי".
(מתוך מייל הזימון לשימוע של מנכ"ל המשיבה למערער).

"תראה, אני לא המצאתי מתח בין יהודים לערבים בישראל. אבל הוא קיים. האם במצב של מלחמה, אתה מראה דווקא אז את הבעיה הלעומתית? אולי כן. אני לא יודע לתת את התשובה, אולי זה נכון. אבל יש פה הרבה מאוד שאלות שאני לא הייתי בוחר כמוך בסיפור הזה בכלל".

(מנכ"ל המשיבה למערער, שיחת השימוע הראשונה (עמ' 8 עד 12 לתמליל).

"במדינת ישראל התרבות הציבורית שלה שלא מעבירים ביקורת בעת מלחמה".

(מנכ"ל המשיבה למערער, שיחת השימוע השנייה (עמ' 3 לתמליל)).

1. **המערער 1**, ארגון העיתונאים בישראל, הוא הסתדרות מקצועית הפועלת במסגרת הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן: "**ההסתדרות**"). הארגון הוא איגוד ארצי, פרופסיונאלי, ענפי, בדומה לאיגודים פרופסיונאליים אחרים בהסתדרות, והוא קולט לשורותיו עובדים בכל מקצועות העיתונות, כמעגן בתקנון הארגון. ארגון העיתונאים פועל לשמירה על זכויותיהם ועל ייצוגם של עובדים בכל מקצועות העיתונות, הן במישור הקיבוצי והן במישור הפרט, ולרבות במישור הפרופסיונאלי. הדבר בא לידי ביטוי בתקנון הארגון, הקובע בגדר תפקידי הארגון הן הגנה ארגונית (איגוד-מקצועית) על העיתונאים בכל ענפי

⁷ פרק זה מבוסס בעיקרו על העובדות המפורטות בסעיף 2. א-ט לפסק הדין. ר' גם סעיף 1. א-י"ז לסיכומי ארגון העיתונאים בהליך האזורי.

התקשורת, והן טיפוח האתיקה העיתונאית ושמירה על חופש הביטוי ועל חופש העיתונות. הארגון שם לו למטרה, בין היתר, לעשות שימוש בכלים איגודיים (יוניוניסטיים), כדי להגן על חופש העיתונות ועל העיתונאים כעובדים בהקשר זה. מטרה זו באה לידי ביטוי בהתנהלות היומיומית במסגרת הגנה על עובדים וכן בפעילות ציבורית כגון ימי עיון וכדומה. הארגון חבר במועצת העיתונות ותקנון הארגון מפנה, בין היתר, לנורמות המעוגנות בתקנון מועצת העיתונות כנורמות המחייבות את הארגון.⁸ לא למותר לציין עוד, כי התקנון קובע, כאחד מתפקידי הארגון, גם טיפוח ערכי הדמוקרטיה, זכויות האדם וחירות האזרח.⁹ בשנים האחרונות, פעל הארגון במספר הליכים משפטיים שבמרכזם חופש העיתונות.

2. **המערער 2**, תושב באר שבע, החל לעבוד כעיתונאי בשנת 1987, וזאת ככתב צעיר ובהמשך ככתב בכיר במקומונים של באר שבע ואזור הנגב. מיום 12.1.2012 המערער חבר בארגון העיתונאים ומאז הבחירות שהתקיימו בארגון – גם חבר מזכירות הארגון. החל משנת 2004 המערער שימש כעיתונאי ועורך במקומון שבע.

3. **המשיבה** היא חברת "שבע" תקשורת בע"מ (להלן גם: "החברה"). החברה מוציאה לאור את המקומון "שבע" (להלן בהתייחס למותג זה גם: "העיתון"), כשברור שהמעסיקה היא החברה והעיתון הוא המוצר שמיוצר על ידי החברה).

4. כאמור לעיל, **בו ביום פרסום הכתבה**, זמן קצר לאחר פרסומה, צלצל מר פרידמן אל המערער. בשיחה הביע מר פרידמן כעס רב והשמיע טענות קשות בעניין פרסום הכתבה. טענות אלה מוצאות ביטוי גם במכתב זימון לשימוע שנשלח על ידי מר פרידמן למערער **באותו היום**, זמן קצר לאחר השיחה הטלפונית. מכתב הזימון לשימוע מעלה טענות נגד המערער, **ובמרכזו דוגמה אחת ויחידה לטענות המועלות – והיא הכתבה**. לטענת מר פרידמן במכתב הזימון לשימוע, הכתבה אינה מתאימה לעיתון שכן זה "מיועד ומופץ בקרב תושבי העיר באר שבע" והכתבה עוסקת בכפרים הבדווים הלא מוכרזים שאינם בתחומי העיר; הכתבה אינה מתאימה לעיתון שהוא מקומון, ומה גם שב"שבוע של מלחמות" אין הצדקה לפרסם כתבה כזו; יתר על כן הכתבה הסבה "נזק ציבורי ומסחרי" לעיתון.

5. יש לומר מיד סדרה של דברים. ראשית, החברה לא הביאה כל ראיה, אף לא ראשית ראיה, ל"נזק ציבורי ומסחרי" (לשון המכתב) שנגרם לה בגין הכתבה; שנית, החברה לא הביאה כל ראיה למדיניות קודמת או קיימת בנושא הימנעות מביקורת על המדינה בעת מלחמה ביחס למיגון של אזרחי; כל התנהלותה העידה על בחירה בהימנעות סלקטיבית מביקורת – כאשר מושאי התגנה הם אזרחים בדווים של המדינה; שלישית, החברה גם לא הוכיחה כי יש שחר לטענה כי הכתבות המתפרסמות בעיתון או קהל היעד שלו תחומים לבאר שבע העיר בלבד. ההיפך הוא הנכון – העיתון פעל וממשיך לפעול, לאחר פיטורי המערער, כשבועון מקומי של מטרופולין באר-שבע, או "באר שבע והסביבה" כפי שקרא לעצמו העיתון בכל שנותיו. בתמצית, **שתי טענותיה האחרונות של החברה היו רעלות הסוואה, נוסחאות קירוב ("פרוקסי") מיתממות, להבחנה פסולה שביקש מנכ"ל המשיבה לייצר בסיקורו של העיתון נושאים ביקורתיים בעלי חשיבות ציבורית. זו ההבחנה: נושאים שאינם מרגיזים מדי (בעיני המנכ"ל) עבור יהודים – עוברים את המסננת; אחרים – לא.**

6. ביום 12.8.2014 העביר המערער מכתב תשובה לסיכום שיחת השימוע, שלאחריו השיב מר פרידמן למערער בתכתובת דוא"ל והזמין את המערער לשיחת שימוע נוספת, שהתקיימה ביום 14.8.2014.

7. ביום 21.8.2014 הודיע מר פרידמן למערער על פיטוריו וביום 24.8.2014 ניתן לו מכתב פיטורים, לפיו הפיטורים יכנסו לתוקף ביום 21.9.2014.

⁸ סעיף 9.1 לתקנון הארגון.
⁹ סעיף 4.2.7 לתקנון הארגון.

8. פסק הדין קובע כי נפלו ליקויים בהליך הפיטורין שקוים למערער – זאת משום ש"לא מן הנמנע, כי הדברים (השינויים בקו העיתון) לא הובהרו דיים לתובע טרם השימוע כי אם רק במעמד השימוע עצמו" – ובעניין זה נקבע פיצוי, ואולם דחה את טענות המערערים ובין היתר דחה את טענת המערערים, כי הפיטורים הם אסורים משום שעלתם סותרת את חובתם המקצועית – של המשיבה עצמה ושל המערער – לפעול בהתאם לכללי האתיקה העיתונאית.

ג. אתיקה מקצועית: חובות, ערכים, הגנות

9. אתיקה מקצועית היא – ככלל – סט של כללים והנחיות בדבר הטוב והרע, והמותר והאסור, במקצוע מסוים. תכופות הן גרעין לנורמות משפטיות – פליליות ו/או משמעתיות – ולעיתים הן המתווה למערכת הסדרה פנים-מקצועית. במקצועות רבים זכתה האתיקה להסדרה באמצעות קוד אתי המתייחס למערכת הערכים והחובות כלפי הציבור, ציבור מקבלי השירות, ועמיתים למקצוע.¹⁰ מעבר להיותה קוד אתי של כללי פעולה, האתיקה המקצועית היא נגזרת של "מעטפת" הערכים החברתיים הנוגעת למהות המקצוע ולמחויבות החברתית של הנושאים בו.¹¹

10. אין חולק, כי בין האתיקה למשפט קשרים מורכבים, וכי תכופות תומך המשפט בכללי האתיקה ומאפשר את יישומם.¹² כזה היה – לדוגמה – המקרה בעניין קראוס, אשר בו נחלץ בית המשפט העליון להגן על ערכי האתיקה שהעיתון הרלבנטי באותו מקרה, לא פעל לאורם.¹³ (בעניינו, ברור כי אין זה המקרה בו האתיקה במתח עם הנורמה המשפטית באופן המחייב העדפה של הנורמה המשפטית ועל כן איננו מרחיבים את הדיבור ביחס למקרה מיוחד זה.)

11. האתיקה המקצועית יוצרת שורה של חובות של בעלי המקצוע כלפי גורמים שונים: הציבור, מקבלי השירות והעמיתים למקצוע.

הגם שהחובות האתיות-מקצועיות מוטלים על בעלי המקצוע, הרי שלא פעם האתיקה מגבשת פריבילגיות בדמות הגנות וחסינויות שונות לאותם בעלי מקצוע, ואלה יוצרות חובות משניות כלפי צדדים שלישיים.

כך, למשל, בהתייחס לאתיקה השיפוטית, החובה לפעול מתוך עצמאות שיפוטית היא חובה של השופט, ואולם יישומה מתאפשר – בין היתר – הודות לשמירה של העצמאות בשורה של כללים המחייבים גורמים שלישיים שאמורים למנוע פגיעה באותה עצמאות (כגון האיסור החל על רשויות המדינה ועל גורמים שלישיים לפגוע בעצמאות השיפוטית; הכללים הנוגעים לחסינות שופטים מפני תביעה אזרחית או פלילית בכל הנוגע לעיסוקם השיפוטי; וכדומה).¹⁴

¹⁰ מורן סבוראי "העצמאות השיפוטית כמרכיב מרכזי באתיקה השיפוטית" **שערי משפט** ה', 295, 305-306 (תש"ע) (להלן: "אתיקה שיפוטית").

¹¹ לימור זר-גוטמן "לימודי האתיקה המקצועית כחלק מהחינוך המשפטי בישראל" **מחקרי משפט כ"ג**, 89, 90 (2006).
¹² יצחק זמיר "אתיקה ומשפט" **ספר ברנזון** כרך שלישי (גולל), 101 (תשס"ז); אסא כשר "בין ציות למשמעת: בין חוק לאתיקה" **משפט וצבא** 16, 479 (תשס"ג).

¹³ ע"א 3199/93 קראוס נ' ידיעות אחרונות, פ"ד מט(2) 843 (1995); דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות נ' קראוס, פ"ד נב(3) 1 (1998) (להלן: "דנ"א קראוס").

¹⁴ **אתיקה שיפוטית**, עמ' 320-321.

ד. אתיקה מקצועית של עיתונאים¹⁵

12. חובתו של העיתונאי, במסגרת מקצועו, היא לחשוף את האמת ולשרת את הציבור נאמנה באמצעות פרסום מידע בעל חשיבות ציבורית. העיתונאי והוגה הדעות זאב ז'בוטינסקי ציין בהקשר זה:

"דבר גדול הוא עיתון; אין בעולם מלאכה נשגבה ממלאכתו של עיתונאי, ויהי כותב מאמרי-הדרכה או מספר מעשי גניבה שקרו אתמול בפרבר-האביונים. כתפקידו של מחזור-הדם בגוף, כתפקידו של המסחר במשק העולמי, כן תפקידה של העיתונות בשדה-הרוח".¹⁶

1.1. תקנון האתיקה של עיתונאים והחובות הכלולות בו: חובת פרסום מידע שיש בו עניין לציבור

13. אתיקה מקצועית של עיתונאים כלולה בעיקרו של דבר בקוד האתי הסדור הקיים זה עשרות שנים בתקנון האתיקה של מועצת העיתונות (להלן: "תקנון האתיקה של עיתונאים" או "תקנון האתיקה").

.... תקנון האתיקה של עיתונאים מסומן כנספח 2.

14. תקנון האתיקה של עיתונאים זכה למעמד בהלכה הפסוקה שיצאה מלפני בית המשפט העליון.¹⁷ גם בית הדין הארצי לעבודה נתן ביטוי למקומו המיוחד של תקנון האתיקה העיתונאית ולאופן בו הוא מחייב עיתונאים, וזאת במסגרת הלכת ווי נט.¹⁸

15. תקנון האתיקה של עיתונאים אומץ כחלק מתקנון ארגון העיתונאים, במסגרת סעיף 8.1 לתקנון הארגון, וארגון העיתונאים וחבריו מחויבים לתקנון האתיקה: "הארגון ינהג בהתאם לנורמות המעוגנות במסגרת תקנון האתיקה של מועצת העיתונות".

.... תקנון ארגון העיתונאים מסומן כנספח 3.

16. עוד יצוין, למען הסר ספק, כי כללי האתיקה של עיתונאים חלים גם על כלי תקשורת, ובכללם העיתונות הכתובה, ולא רק על העיתונאים עצמם (רי' סעיף 1 לתקנון האתיקה – פרק ההגדרות; עוד ר' כלל ההוראות הנורמטיביות בהמשך התקנון, החלות הן על עיתון והן על עיתונאי). הוראות האתיקה הנ"ל חלות על כל עיתון באשר הוא, ללא תלות בגודלו, היקף תפוצתו, או מאפיינים אחרים שלו.

17. סעיף 4(ב) לתקנון האתיקה קובע כי "לא יימנעו עיתון ועיתונאי מלפרסם מידע שקיים עניין ציבורי בפרסומו, לרבות בשל לחצים פוליטיים, כלכליים או אחרים וכן בשל חרם או איום בחרם מודעות".

¹⁵ ר' גם סעיפים 4-12 לסיכומי ארגון העיתונאים בהליך האזורי.

¹⁶ זאב ז'בוטינסקי "עיתונות ועיתונאים" מתוך עולמו של ז'בוטינסקי: מבחר דבריו ועיקר תורתו, עמ' 373 (1972).

¹⁷ תקנון האתיקה של מועצת העיתונות זמין ב: <http://www.moaza.co.il/BRPortal/br/P102.jsp?arc=26627>.

התקנון מוזכר, בין היתר, בדנ"א קראוס.

¹⁸ עסק (ארצי) 59352-10-13 ידיעות אינטרנט בע"מ (שותפות רשומה) נ' ארגון העיתונאים בישראל הסתדרות העובדים כללית החדשה, סעיפים 76-77, 21.8.2014 (הדגשה הוספה, הח"מ) (להלן: "עניין ווי נט" או "הלכת ווי נט").

18. סעיף 23(ב) לתקנון האתיקה קובע, כי "מו"ל של עיתון ובעליו יבטיחו את קיום התנאים המאפשרים לכל עבודה עיתונאית הנעשית בעיתון להתבצע על פי העקרונות של האתיקה המקצועית של העיתונות".

19. ראוי להדגיש, כי סעיף 26 לתקנון האתיקה קובע כי "תקנון האתיקה כולו חל גם בעת לחימה", וכי סעיף 4 המצוטט לעיל, השולל, בין היתר, "כניעה ללחצים פוליטיים, כלכליים או אחרים", מנוי שם במפורש בין אותם כללים שיש להם "חשיבות מיוחדת בעת לחימה".

20. עוד ראוי להדגשה בענייננו, הוא חלק ג' של סעיף 26, המורה כי "עיתון, מו"ל של עיתון ובעליו יפעלו לסיקור הוגן, אמין ושוויוני של המתרחש בעורף, בצד הדיווח על המתרחש בחזית הלחימה". (ההדגשה הוספה).

21. פגיעה בחופש העיתונאי ובאתיקה העיתונאית יכולות לבוא מצד השפעה פוליטית אסורה (כגון כאשר העיתונות הופכת למכשיר תעמולה)¹⁹ או מצד השפעה מסחרית/ שיווקית אסורה. בעניין המובא במסגרת ערעור זה, החשש נוגע להיבט השני: חשש מפני השפעה מסחרית. מנכ"ל העיתון כותב למערער: "הכתבה הזאת הסבה לנו נזק ציבורי ומסחרי". **לב הערעור** הוא על כן בשאלה, האם יכולה החברה לפטר עורך שפרסם את הכתבה הנזכרת, על מותו של אזרח ועל פגיעת בני משפחתו בשל העדר מיגון, משום הנזק ה"ציבורי ומסחרי" שעל פי תפיסתם היא גרמה. מבלי לגרוע מהשאלה העקרונית, נציין כי הנזק מעולם לא הוכח וכי עצם האמירה (סמוך ביותר לפרסום, באותו היום) מראה כי היא גם לא יכלה להיות מבוססת במועד בו נטענה.

22. עמדת המערערים היא כי המערער פעל על פי צו מצפוני המקצועי-עיתונאי, ועשה את הדבר הנכון והראוי בהביאו ידיעה חדשותית בפני ציבור הקוראים, וכי לא יעלה על הדעת שמעסיק יראה כעילה לגיטימית לפיטורים את הכתבה מושא הליך זה. על המערער היה לפעול בהתאם לאתיקה העיתונאית – ולהביא את הידיעה החדשותית בפני ציבור הקוראים; על העיתון היה לפעול בהתאם לאותם עקרונות, ובכל מקרה להימנע מפיטוריו של העיתונאי שכל "חטאו" (או עיקר "חטאו") הוא פרסום ידיעה חדשותית מהימנה, נכונה, חשובה ואקטואלית בעיתון אותו הוא עורך.

23. יצוין הברור והידוע, כי לאתיקה העיתונאית חשיבות ציבורית וקשר לממדים היסודיים ביותר של דמוקרטיה וחופש הביטוי. ללא עיתונות חופשית ובכלל זה בעלת ערך חדשותי – נפגעת בצורה אנושה הדמוקרטיה בהיותה מבוססת – בין היתר – על חופש הביטוי, החלפת רעיונות חופשית, כמו גם ביקורת ציבורית.

24. עולה מהאמור עד כאן – במקובץ ובמצורף (הן העולה מהלכת ווי נט והן העולה מתקנון האתיקה עצמו), כי העיתונאי, כמו בעלי מקצוע אחרים ובכללם שופטים, עורכי דין, רופאים, כפוף למערכת של חובות מגוונות, הניזונות ממקורות שונים ובראשן הקוד האתי. הקוד האתי העיתונאי קובע חובה לפרסם מידע שקיים עניין ציבורי בפרסומו, וקובע כי על עיתון ועיתונאי לפעול בהתאם לחובה זו ולא להימנע ממנה בשל לחצים פוליטיים, כלכליים או אחרים וכן בשל חרס או איום בחרס מודעות. המערער פעל כך. החברה פיטרה אותו בהקשר ישיר לפעולתו לפרסום הכתבה – וההקשר הישיר עולה בצורה ברורה מנסיבות קירבת הזמנים ומנוסח מכתב הזימון לשימוע, שבו דוגמה אחת ויחידה, הכתבה – ומכאן כי החברה פעלה בניגוד לדין.

25. משמצא המערער, שהוא עורך העיתון והגורם המקצועי הבכיר ביותר בו, כי ראיון בלעדי עם האלמנה הבדווית הפצועה, המאושפזת לצד התינוקת שלה, והשמעת ביקורתה על הסלקטיביות שבה נוהגת המדינה בהגנה על אזרחיה השונים, הם נושא חדשותי ראוי, הרי שחובתו האתית הייתה לפרסם את

¹⁹ בעניין השפעת התעמולה קיימת כתיבה רבה ביותר. ר' בין היתר: Merrill C. John, "Journalism Ethics: Philosophical Foundations for News Media" St. Martin's Press 29-35 (1997).

הראיון. כך קובעים כללי האתיקה של עיתונאים, שצוטטו זה עתה (סעיפים 17 עד 20 לעיל). בין היתר הם אוסרים על עיתונאי ועיתון לשעתק את הסלקטיביות הנטענת של המדינה כלפי אזרחיה הבדוים אל הכיסוי העיתונאי של הביקורת על אותה התנהלות. החלטת החברה לפטר את המערער בשל הכתבה או בהקשר לכתבה היתה לפיכך הפרה של חובה החלה גם עליה ולפיכך מנוגדת לדיון, ומכאן הערעור.

ד.2. החובה לפרסם מידע שקיים עניין ציבורי בפרסומו: סימוכין משפטיים ומבט אל מעבר לים²⁰

26. בעניין אילנה דיין, הרחיב בית המשפט העליון את הדיבור בכל הנוגע לחובה העיתונאית לפרסם או לדווח לציבור על עניינים בעלי משמעות ציבורית. החובה לפרסם את מה שהוא בעל עניין ציבורי, היא – מטבע הדברים – לא רק אינטרס של העיתונאי, אלא אינטרס ציבורי הכרוך בליבה של הדמוקרטיה ושל שלטון החוק. וכך נאמר שם על ידי כבוד הנשיא גרוניס וכבוד השופטת ארבל:

"סיכומו של דבר, סבור אני כי ראוי להכיר, באופן עקרוני, בקיומה של חובה לפרסם פרסומים בעלי אופי עיתונאי".²¹

"... הגיעה השעה להכיר בקיומה של חובה עיתונאית לפרסם או לדווח לציבור על עניינים בעלי חשיבות ציבורית משמעותית".²²

"חופש העיתונות מגלם בתוכו לא רק את זכותו של העיתונאי, אלא גם את זכותו של כל פרט ופרט בחברה ליהנות מפירותיה של עבודת העיתונות ואת אינטרס הציבור בעצם קיומה".²³

27. הערכים והאינטרסים הציבוריים הגלומים בעיתונות החופשית מבוטאים גם בפסיקה מוקדמת יותר, כגון, למשל, בג"ץ סייף:

"ניתן לקבוע בביטחון כי הענקת תעודה כזאת לעוסקים בעיתונות היא חלק מאינטרס חברתי מוגן לעיתונות חופשית ולסיקור פתוח. אינטרס זה אינו של העיתונאים, של רשתות הטלוויזיה והרדיו, של העיתונאים או של סוכנויות הידיעות בלבד; זהו אינטרס ציבורי כללי, המשרת בין היתר – נוסף על ההגשמה העצמית של המבקשים להתבטא – גם את גילוי האמת, את ההליך הדמוקרטי ואת היציבות החברתית. ראו והשוו בג"ץ 399/85 כהנא נ' הוועד המנהל של רשות השידור [5], בעמ' 270-279".²⁴

28. לאחרונה חזר לכך בית המשפט העליון בעניין דה מרקר:

"פעילותם של עיתונאים וכלי תקשורת היא ערובה לקיומה של חברה חופשית ומתוקנת. הם אמצעי חיוני להגשמת חופש הביטוי ולמימוש אפשרותו של הציבור למתוח ביקורת על פעולות השלטון ולתרום לכינונה של תרבות שלטונית נאותה. תרומתם של גופים וגורמים מעין אלה לעיצוב פניה

²⁰ ר' גם סעיפים 14-28 לסיכומי ארגון העיתונאים בהליך האזורי.

²¹ דנ"א אילנה דיין, סעיף 81 לפסק דינו של הנשיא גרוניס.

²² דנ"א אילנה דיין, סעיף 5 לפסק דינה של השופטת ארבל.

²³ דנ"א אילנה דיין, סעיף 52 לפסק דינו של הנשיא גרוניס, בהסתמך – בין היתר – על בג"ץ 5627/02 סייף נ' לשכת

העיתונות הממשלתית, פ"ד נח(5) 70, 76 (2004) (להלן: "בג"ץ סייף").

²⁴ בג"ץ סייף, עמ' 76.

של החברה מותנית במידה רבה ביכולתם לממש את הזכות למידע' (עניין רשות החברות הממשלתיות, בפסקה 36). בעולם המודרני, על שלל כלי התקשורת ואפשרויות הפצת המידע בטכנולוגיות הקיימות, התקשורת היא האמצעי המרכזי שבאמצעותו מממש הפרט את זכותו למידע, להחלפת דעות ולגיבושן (ראו גם עניין עיתון הארץ, בעמ' 479-480).²⁵

29. לא במפתיע הלכות אלו מוצאות הד במשפט ההשוואתי. מנסחי תקנוני האתיקה בעולם המערבי בשנים האחרונות היו מודעים ללחצים הכלכליים – ורובם בחרו – כמו מנסחי סעיף 4 (ב) שלנו, לקבוע במפורש כי על עיתונאי ועל עורך להתגבר על לחצים אלה, משום שאסור להם להימנע מפירסום מידע שקיים עניין ציבורי בפירסומו.

30. כך, למשל, בתקנון האתיקה של Society of Professional Journalists - SPJ ארגון עיתונאים כלל אמריקני שנוסד בארצות הברית בשנת 1909, נכתב תחת הכותרת Seek truth and report it (ההדגשה הוספה):

"Journalists should... .. Boldly tell the story of the diversity and magnitude of the human experience. Seek sources whose voices we seldom hear".

31. בתקנון האוסטרלי של MEAA נכתב קצרות:

"Do not suppress relevant available facts, or give distorting emphasis".

32. בתקנון האתיקה העיתונאית השוויצרית נקבע (בתרגום לאנגלית):

"The journalist's duties are:

To seek out the truth, in the interests of the public's right to know, whatever the consequences to him- or herself.

..."²⁶

33. בתקנון העקרונות העיתונאיים באיטליה נקבע (בתרגום לאנגלית):

"PRINCIPLES

A journalist has to respect, cultivate and defend the right to information of all people; for these reasons he researches and

²⁵ עמ' 3908/11 מדינת ישראל, הנהלת בתי המשפט ואח' נ' עיתון זה מרקר עיתון הארץ בע"מ ואח', סעיף 90 לפסק דינה של השופטת ארבל, 22.9.2014.

²⁶ http://ethicnet.uta.fi/switzerland/declaration_of_the_duties_and_rights_of_a_journalist

diffuses every piece of information that he considers of public interest in observance of truth and with a wide accuracy of it.

A journalist researches and spreads news of public interest in spite of the obstacles which can arise in his work; he makes every effort to guarantee people knowledge and control of all public documents".²⁷

34. הכלל הראשון בתקנון האתיקה העיתונאית ביוון מתייחס לאותו נושא (בתרגום לאנגלית):

"The journalist is competent and obliged:

To consider the publication of the whole truth as his foremost duty towards society and himself..."²⁸

35. כלל זה מופיע גם בסיסמת העיתון, שהוא קרוב לוודאי החשוב בעולם – "ניו יורק טיימס": "כל החדשות הראויות לדפוס".

ד.3. האתיקה העיתונאית יוצרת חובות המוטלות על צדדים שלישיים

36. כאמור לעיל (ר' סעיף 11 דלעיל וה"ש 15 שם), בהיות האתיקה המקצועית בעלת מימד ציבורי וחשיבות ציבורית, היא לא פעם מטילה חובות על צדדים שלישיים. כלומר, בעוד שהחובה האתית משויכת ישירות לבעל המקצוע הנושא את החובה כזוה, היא יוצרת סביבה מארג של חובות, זכויות, פריבילגיות וחסינויות. ממד זה של האתיקה המקצועית חל גם בהתייחס לאתיקה המקצועית של עיתונאים.

37. ניתן להסתייע כאן בטבלת הופלד (Hohfeld), המבחינה בין ארבעה מובנים שונים, שימושים שונים, במילה "זכות" – זכות (right); פריבילגיה (privilege); כוח (power); וחסינות (immunity). מוצע ליישם את ההבחנה הוותיקה הזו על השאלה המונחת בפני בית הדין הארצי הנכבד:²⁹

38. בהתאם לחלוקה זו של הופלד:

א. "הזכות" (Right) המוענקת בגדרו של חופש העיתונות היא של שלושה: הציבור הרחב, העיתונאי והעיתונות. נפרט מעט ביחס לזכותו של הציבור לחופש עיתונות.

כך שומעים אנו בפרשיות הבאות, כי:

"העיתונות היא גם זרועו הארוכה של הציבור, המופעלת לצורך איסוף המידע שידיעתו ופרסומו חיוניים לציבור, לצורך קיום משטר חברתי מתוקן, חירות ביטוי וממשל תקין".³⁰

²⁷ http://ethicnet.uta.fi/italy/charter_of_duties_of_journalists

²⁸ http://ethicnet.uta.fi/greece/code_of_ethics_for_professional_journalists

²⁹ יודגש כי שימוש כאמור בטבלת הופלד במסגרת ניתוח משפטי-פסיקתי נעשה כבר בעבר – למשל עמדת השופט מצא בפרשת רותי נחמני (סעיף 6 שם); עמדת בית המשפט העליון (מפי השופט חשין) בפרשת סיקסיק הנוגעת ישירות לדניי הראיות (ע"פ 1152/91, ע"פ 2295/91, ע"פ 3331/91; וכך השופט חשין בפרשת מיטראל (סעיף 16 שם).

³⁰ ב"ש 298/86 ציטרין נ' בית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין במחוז חיפה, פ"ד מא(2) 337, סעיף 13 לפסק דינו של כ"י הנשיא (בדימו') שמגר (1987) (להלן: "עניין ציטרין") (הדגשה הוספה, הח"מ).

"התנהלות דמוקרטית תקינה כרוכה בקיומם של אמצעים להבאת הדורש ליבון לידיעתו של הציבור (פרשת קול העם, בעמ' 877). העיתונות אמורה לתפקד כזרועו הארוכה של הציבור, כמופקדת על איסוף המידע ופרסומו; החלפת דעות חופשית הוא תנאי יסודי בחברה דמוקרטית (בג"צ 372/84 קלופפר-נוה נ' שר החינוך והתרבות, פ"ד לח(3) 233, 238 מפי השופט לוין). דמוקרטיה החפצה בדיון ציבורי שוטף ובלבון סוגיות לאומיות אינה יכולה להסתפק בקיומו העקרוני גרידא של חופש ביטוי; על רשויות המדינה ובכללן במישור הפילי והמינהלי לצמצם סמכויותיהן לשם הגשמת הזכות החוקתית הלכה למעשה"³¹.

"חופש הביטוי הוא, כאמור, שיקול בעל משקל ניכר במסגרת כל אחת מן ההגנות בחוק. מקום בו מדובר בפרסום בעל אופי עיתונאי של מידע אשר טמונה בו תועלת ממשית עבור הציבור נושא שיקול זה משקל מיוחד. פרסומים מסוג זה מצויים בליבת חופש הביטוי (ראו, אהרן ברק כבוד האדם – הזכות החוקתית ובנותיה כרך ב 731 (2014), וההפניות שם (להלן – ברק, כבוד האדם)). בנוסף, מקום שמדובר בפרסומים בעלי אופי עיתונאי יש להביא בחשבון גם את כובד משקלו של חופש העיתונות. חשיבותו של אינטרס זה ותפקידה המרכזי של עיתונות חופשית בחיים הדמוקרטיים נדונו לא אחת בפסיקה... חופש העיתונות מגלם בתוכו לא רק את זכותו של העיתונאי, אלא גם את זכותו של כל פרט ופרט בחברה ליהנות מפירוטה של עבודת העיתונות ואת אינטרס הציבור בעצם קיומה"³².

יסודותיה של ההכרה בחשיבותו של חופש הביטוי וחופש העיתונות כזכות של הציבור נטועים היטב במשפט הארץ, לפחות מאז פרשת קול העם הוותיקה.³³ והנה מגיעה נקודה החשובה לענייננו: אל מול זכות חשובה זו קיימת "חובתו" (duty) של העיתונאי ושל כלי התקשורת, לפעול בהתאם לכללי האתיקה המקצועית, ולא למנוע פרסום של מידע שקיים עניין ציבורי בפרסומו.

- ב. **הפריבילגיה (privilege)** הנתונה היא לעיתונאי, זו הפריבילגיה להיות מוגן מפני פגיעה בעיסוק ו/או פיטורים, בשל שמירה על הזכות הציבורית לחופש הביטוי, זכות הציבור לדעת, וחופש העיתונות.
- ג. **הכוח (power)**, הוא כוחו של העיתונאי להפעיל את יכולותיו המקצועיות לשם שימור על הזכות הציבורית.
- ד. **החסינות (immunity)**, מוענקת לעיתונאי, בהתייחס למניעות הקיימת מפני פיטוריו במקרה בו פעל בהתאם לחובותיו המקצועיות ולשם שמירה על הזכות הציבורית.

³¹ רע"פ 761/12 מדינת ישראל נ' מקור ראשון המאוחד (הצופה) בע"מ ואח', סעיף עג, 29.11.2012 (להלן: "עניין מקור ראשון") (הדגשה הוספה, הח"מ).

³² דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין ואח', סעיף 52 לפסק דינו של הנשיא (בדימי) גרוניס, 18.9.2014 (הדגשה הוספה, הח"מ).

³³ בג"ץ 73/53, 87/53 חברת "קול העם" בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד ז(1) 871 (1953).

39. עולה אם כן, כי במובן היסודי ביותר, הזכות אינה "שייכת" לעיתונאי זה או אחר, אלא היא שייכת לציבור. מהזכות הנ"ל נגזרות פריבילגיות, חסינויות וכוחות (של העיתונאי) הבאות בהקשר לזכות חשובה זו. בהיות העיתונאי "זרועו הארוכה של הציבור", כמאמרו היפה של השופט רובינשטיין בעניין **מקור ראשון**,³⁴ הוא זוכה לפריבילגיות וכוחות שנועדו לשמור על הזכות, שהיא גם ובעיקר זכותו של הציבור.

40. לא זו אף זו: חופש העיתונות נוגע באושיותיו של המשטר הדמוקרטי. העיתונות הוכרה כחלק מהרשות הרביעית – היא הרשות המבקרת: "במשטר דמוקרטי קיימים גורמי בקרה נוספים. מבקר המדינה ממונה על הביקורת. אך בקרה זו אינה בלעדית לרשויות השלטון. קיימים גורמי בקרה נוספים, מחוץ למסגרת השלטונית עצמה. בין אלה יש תפקיד חיוני לעיתונות".³⁵ ודוק: הפריבילגיה והחסינות והכוח הנתונות לעיתונאי בהקשר זה משמעם גם אחריות המופקדת על כתפיו – החובות להן הוא כפוף בעת ביצוע עבודתו ולשם ביצועה – שכן אלה נועדו להגן על אינטרס וזכות ציבורית רחבה ויסודית ביותר.

עמד על כך בית הדין הארצי אך לאחרונה, בהלכת ווי נט בסעיפים 76-77 לפסק דינה של שופטת בית הדין הארצי הנכבד, השופטת גליקסמן:

"עיתונאות הוא מקצוע בעל מאפיינים ייחודיים. בבסיס מקצוע העיתונאות עומד עקרון היסוד של חופש הביטוי. לעיתונות, הכתובה והמשודרת, תפקיד מרכזי וחשוב במשטר דמוקרטי, הן בביקורת על רשויות השלטון והן במתן במה למגוון דעות רחב בציבור. לצד חובותיו וזכויותיו של העיתונאי כעובד, מוטלות על העיתונאי חובות ייחודיות הנובעות ממקצועו. העיתונאי כפוף לתקנון האתיקה המקצועית של העיתונות, המטיל עליו חובות רבות וביניהן יושר והגינות; לא להימנע מלפרסם מידע שקיים עניין ציבורי בפרסומו בשל לחצים (פוליטיים, כלכליים ואחרים, לרבות חרם או איום בחרם מודעות); אובייקטיביות; הימנעות ממצב של חשש לניגוד עניינים ועוד".³⁶

ה. יישום העקרונות המובאים לעיל לעניינו של הערעור: טענות הערעור למול קביעותיו של בית הדין קמא

41. שתי קביעות עומדות ביסוד פסק דינו של בית הדין האזורי הנכבד.

ראשית, אומר בית הדין:

"לאחר שבחנו את הראיות והעדויות הגענו למסקנה כי פיטוריו של התובע לא היו נעוצים בכתבה שפרסם על היעדר המיגון בפזורה הבדווית, וכי זו היוותה רק דוגמא לחוסר שביעות הרצון מתפקודו כעורך המקומון" (סעיף 11 לפסק הדין).

שנית, אומר בית הדין,

"אף אם היינו מקבלים את טענת התובע כי ההחלטה על פיטוריו הייתה בשל פרסום הכתבה":

גם אז אין בכך הפלייה בניגוד לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה. לנתבעת הזכות להכתיב קו סיקור מסוים, לקהל היעד אליו מכוון המקומון, לרבות שאין לבקר את רשויות המדינה בזמן לוחמה, בייחוד מול אויבים מבחוץ" (סעיף 12 לפסה"ד) ...

³⁴ רע"פ 761/12 מדינת ישראל נ' מקור ראשון המאוחד (הצופה) בע"מ ואח', סעיף עג, 29.11.2012 (להלן: "עניין מקור ראשון").

³⁵ בג"ץ 680/88 מאיר שניצר ואח' נ' הצנזור הצבאי הראשי, מר יצחק שני ואח', פ"ד מב(4) 617, סעיף 31 (1989).

³⁶ עסק (ארצי) 59352-10-13 ידיעות אינטרנט בע"מ (שותפות רשומה) נ' ארגון העיתונאים בישראל הסתדרות העובדים כללית החדשה, סעיפים 76-77, 21.8.2014 (הדגשה הוספה, הח"מ) (להלן: "עניין ווי נט" או "הלכת ווי נט").

"חופש הביטוי כמו גם כללי האתיקה אינם מוחלטים ואין בהם כדי לאפשר לעיתונאי לפרסם ככל העולה על רוחו – עיתונאי עובד בעיתון, והוא כפוף גם למעסיקו. למעסיק הזכות להתוות אופי מסוים לעיתון ועל העיתונאי להישמע לו"...

"ככל שהעיתונאי אינו נשמע לאופי המבוקש של המקומון, רשאי הוא להתפטר אך גם המעסיק רשאי לפטר – ובלבד שאופי המקומון הובהר לעיתונאי קודם לכן..."
"לא מצאנו כי יש בפיטורי התובע משום פגיעה בכללי האתיקה" (סעיף 15 לפסק הדין).

על פי דבריו של בית הדין האזורי עצמו, קביעתו השנייה היא יסוד מובהק, ציר חלופי, של פסק הדין.

בית הדין הנכבד שגה, בכל הכבוד, בשתי הקביעות הנזכרות – הכל כפי שיפורט להלן.

42. **שגה בית הדין האזורי הנכבד** בכל הנוגע לטעם, לגורם המחולל, לגורם שבלעדיו אין, ולחלופין, לגורם המכתיב את הפיטורין; זאת בעת שקבע, כי "לאחר שבחנו את הראיות והעדויות הגענו למסקנה כי פיטוריו של התובע לא היו נעוצים בכתבה שפרסם על היעדר המיגון בפזורה הבדווית, וכי זו היוותה רק דוגמא לחוסר שביעות הרצון מתפקודו כעורך המקומון" (סעיף 11 לפסק הדין).

שגיאתו של בית הדין הנכבד בהתייחס לקביעה זו מתבססת על שורה ארוכה של נקודות, שאלו העיקריות שבהן:

- א. **עיתוי הפתיחה** בהליך הפיטורין ממש בבוקר פרסום הכתבה, בשיחה טלפונית שהתמקדה בכתבה ו"בשיקול הדעת" בפרסומה; המערער העיד על הכעס שבו מר פרידמן דיבר אליו באותה שיחה; מר פרידמן לא הכחיש זאת – העיתוי האמור והנסיבות האמורות **מכתימים את התנהלותו של מר פרידמן ומעידים שהכתבה היא הגורם המחולל, המרכזי אם לא העיקרי, להחלטת הפיטורים.**
- ב. בעקבות השיחה הטלפונית, **סמוך לאחריה**, שלח פרידמן דוא"ל של זימון לשימוע. פגישת השימוע התקיימה ובעקבותיה נשלח דוא"ל נוסף, שמסכם לכאורה את תכניה. בשתי תכתובות המייל הללו ניתן משקל גבוה לכתבה: יש בשתייהן ביטוי לכעס ודיבור על הנזק שהיא גרמה לעיתון.
- ג. המערער הגיב כלפי דוא"ל סיכום פגישת השימוע במייל משלו, העומד על נקודות רבות, אך בכללן גם כאבו ודאגתו על תגובתו של פרידמן לכתבה. מר פרידמן דוחה תגובה זו, ואומר שהכתבה היא אך דוגמא, והוא מזמינו לפגישת שימוע נוספת. שתי הפגישות מוקלטות על ידי יאסר, ותימלולן מגלה אף הוא שהכתבה היא בעלת משקל ממשי במחשבתו ובהחלטתו של מר פרידמן.
- ד. אין כל ראייה – בדוא"ל, בכתביה בתיק האישי של העובד, בעדותם של עדים רלבנטיים אחרים – המגלה, ביחס לתקופה שקדמה לכתבה, ביקורת ממשית על תפקודו המקצועי של המערער.
- ה. המשיבה בחרה להסתפק בעדותו של אדם אחד, מנהלה, והיא נמנעת מלהעיד את העורך הראשי של רשת המקומונים – מר גולן בר-יוסף – אשר שימש כממונה מקצועי על המערער, ועמו שוחח מר פרידמן, לטענתו, באופן שוטף לגבי המערער. לטענת מר פרידמן, גולן אף התבקש להכווין ולסייע ליאסר בהנהגת השינוי שביקש פרידמן להנהיג "אך ללא תועלת של ממש", ולכן יכול היה להעיד על טענות מוקדמות כלפי יאסר, לו היו כאלה. אשר על כן, מדובר בעד רלוונטי לגרסת המשיבה, ואי זימונו לעדות יוצר הנחה לרעתה וחיזוק לגרסת המערער.

43. במילים אחרות, נסיבות המועד לזימון לשימוע (בו ביום בו פרסמה הכתבה), תוכן מכתב הזימון לשימוע (שבו דוגמה אחת ויחידה והיא הדוגמה בעניין הכתבה); כמו גם ההתייחסות לכתבה במהלך השימוע עצמו (גם אם היתה התייחסות לדוגמאות אחרות אין חולק כי הכתבה היוותה נושא משמעותי בכל אחת משתי שיחות השימוע) – מלמדות כי הכתבה מושא ההליך אינה "דוגמה" במובן הרגיל של המילה, אחת

מבין כמה טענות משמעותיות, אלא הדוגמה-בלעדיה-אין הן לעניין הנעת תהליך הפיטורים; והן להיותה ביטוי לחריגתה של המשיבה מכללי האתיקה המקצועית של העיתונות.

44. **בנוסף: גם אם יש מחלוקת לגבי השאלה האם הכתבה אכן היתה סיבה מרכזית לפיטורים (כעולה מקביעות בית הדין האזורי הנכבד, בסעיף 11 לפסק דינו), עדיין מתבקש בית הדין הארצי הנכבד להתערב בקביעותיו המשפטיות של בית הדין האזורי הנכבד בסעיף 15 לפסק הדין, שכן בית הדין בחר להתייחס לטענות המערערים לעניין האתיקה העיתונאית (תוך דחיית טענות המערערים בעניין זה). בנסיבות אלה, הותרת קביעותיו השגויות, בכל הכבוד, של בית הדין האזורי הנכבד, על כנן, נושאת עמה נזק לאתיקה העיתונאית ולחופש העיתונות.**

45. **ואכן שגה בית הדין האזורי הנכבד גם בציר השני של הנמקתו, משקבע כי "חופש הביטוי כמו גם כללי האתיקה אינם מוחלטים ואין בהם כדי לאפשר לעיתונאי לפרסם ככל העולה על רוחו – עיתונאי עובד בעיתון, והוא כפוף גם למעסיקו. למעסיק הזכות להתוות אופי מסוים לעיתון ועל העיתונאי להישמע לו" (סעיף 15 לפסק הדין).**

46. **אכן, חופש הביטוי אינו מוחלט, ואולם מעמדו רם ביותר, והוא בעל מעמד חוקתי, מכוח חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.³⁷ בית הדין האזורי הנכבד לא התייחס למעמדו הרם של חופש הביטוי ולא פעל לאזן נכונה בין חופש הביטוי וחופש העיתונות הכרוך בו לבין הפרוגטיבה הניהולית. הקביעה הנחרצת, הבלתי מנומקת, כי הפרוגטיבה הניהולית (אותה כפיפות למעסיק) גוברת במקרה זה, כלל אינה מובנת על רקע מעמדו הרם של חופש הביטוי, מעמדה של זכות הציבור לדעת ומעמד חופש העיתונות הכרוך באלה.**

47. **אכן, הפרוגטיבה הניהולית חשובה היא, ולמעסיק מרחב תמרון וסמכות לנהל את עסקו ולפקח ולהנחות את עובדיו ביחס לדרך ההתנהלות בעסקו. בתוך כך רשאי מעסיק שהוא עיתון גם להתוות קו סיקור מסוים או קהל יעד מסוים אליו הוא מבקש לפנות. ואולם הפרוגטיבה הניהולית אינה חזות הכל. כפי שקבע בית הדין הארצי פעם אחר פעם, היא אינה פרוצה לכל רוח.³⁸**

48. וכך נקבע בעניין זה:

"פרוגטיבה ניהולית אינה פרוצה לכל רוח ולא תהא נתונה לגחמה של המנהל. החלטה ניהולית לעולם תהא כפופה לדרישת הסבירות, המידתיות, תום הלב וההגיונות. לא במחי יד יועבר אדם מתפקידו, גם אם לא היה לו התפקיד לקניין לצמיתות".³⁹

"אמת, למעביד זכות הקניין על מפעלו, וזכותו לנהלו כראות עיניו. זוהי לא רק זכות, זוהי גם חובה כלפי עובדיו, שניהול תקין של המפעל ייתן להם ביטחון במקום העבודה. זוהי אף במידה מסוימת חובתו כלפי הציבור שמפעלים ינוהלו בצורה יעילה וראויה. אך לפרוגטיבה זו גבולות. אין היא זכות אבסולוטית של שליט כל יכול. למעביד גם חובות כלפי העובד. המפעל

³⁷ בג"ץ 6126/94, בג"ץ 6143/94 סנש ואח' נ' רשות השידור ואח', פ"ד נ"ג(3) 817 (1999); רע"א 10520/03 איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר, 12.11.2006; דנ"א אילנה דיין וכלל הניתוח המשפטי המובא שם בהרחבה.

³⁸ עע (ארצי) 259/06 רפי רותם – מדינת ישראל, משרד האוצר, סעיף 31 (2007); עע (ארצי) 1159/01 ד"ר אבנר כרמי – מדינת ישראל, מינהל המחקר החקלאי, 5.11.2002 (להלן: "עניין כרמי"); עע (ארצי) 597/06 מינסקי ואח' – סלומון ואח', סעיף 12, 15.7.2007.

³⁹ עניין כרמי, סעיף 13.

הוא קניינו של המעביד. העובד אינו קניינו... שימוש לא סביר בזכות הניהולית יש בו משום חוסר תום-לב".⁴⁰

49. מעסיק שהוא עיתון אינו רשאי לפעול ללא מעצורים ביחס לקו הסיקור שהוא בוחר. הוא כפוף לאתיקה העיתונאית בהיותו עיתון – שהרי כאמור לעיל גם העיתון ולא רק העיתונאים כפופים לאתיקה זו. הוא גם מחויב לאפשר לעיתונאים לפעול בהתאם לכללי האתיקה של מקצועם. וכפי שלא יתכן לאפשר לבית חולים (גם אם הוא פרטי, מכוון למטרות עסקיות, ומקומי – מכוון לאוכלוסייה מסוימת) לפעול כראות עיניו ולפטר רופא שפעל על פי כללי האתיקה של מקצועו, כן אין להלום התנהלות כזו של מעסיק שהוא עיתון. התנהלות כזו של עיתון היא מחוסרת תום לב, בלתי סבירה, ובכל מקרה אסורה.

50. בהקשר זה, גם לא למותר לציין את פסיקת בית הדין הארצי לעבודה ובית המשפט העליון, שקבעו כי פיטורי עובד בחוסר תום לב הם אסורים, ויש בהם כדי להשפיע על זהות הסעד שיינתן. במקרים בהם אין נתבע סעד של אכיפה, או אין אפשרות להעניקו בשל חלוף הזמן, יכול ויהא טעם של ממש במתן פיצוי מוגדל בשל פיטורים מחוסרי תום לב ואסורים. זאת בין אם המדובר בפיטורים פוליטיים אסורים ובין אם מדובר במעשה שרירות בלתי סביר וחוסר תום לב מטעם אחר.⁴¹ המערערים טוענים כי עניינו בא בגדר מקרים אלה.

51. שימוש במעשה מתחייב של עובד כבעל מקצוע כעילה לפיטוריו היא חוסר תום לב. וכפי שאין בתי הדין ובתי המשפט מתירים פיטורי עובדים שפעלו בצורה ראויה באופן אחר (למשל, כחשפי שחיתויות),⁴² כך אין זה ראוי לפטר עיתונאי ועורך שפעל כמתחייב מכללי האתיקה המקצועית החלים עליו, והביא לפרסום ידיעה שיש בה עניין לציבור.

52. המערער פעל בהתאם לאתיקה המקצועית המחייבת אותו ומילא את חובתו המקצועית שלו. המערער פעל בהתאם לעקרונות ולחובות האתיקה העיתונאית, ולא היתה כל הצדקה לפטרו. חשוב לציין, כי המערער לא חרג, בזמן אמת, מהקו המערכתי של העיתון. איש לא אמר לו כי נכון לסקר רק את באר שבע המוניציפאלית או שבזמן לחימה אסור לבקר את התנהלות הרשויות. בעניין זה, אפילו בית הדין האזורי הסכים כי התנהלות החברה היתה שלא כדין (סעיף 13 לפסק הדין). **מה שמבקשים המערערים להדגיש, מעל ומעבר לכך, הוא כי קו סיקור המחייב עיתונאי לפעול בניגוד לאתיקה המקצועית של עיתונאים הוא קו סיקור פסול, ומאליו יובן שאינו יכול להצדיק פיטורים (גם אם היה נאמר מראש למערער).**

53. שגה בית הדין האזורי הנכבד משקבע כי "ככל שהעיתונאי אינו נשמע לאופי המבוקש של המקומון, רשאי הוא להתפטר אך גם המעסיק רשאי לפטרו – ובלבד שאופי המקומון הובהר לעיתונאי קודם לכן..." (סעיף 15 לפסק הדין). עיתון אינו רשאי לקבוע קו סיקור המחייב עיתונאי לפעול בניגוד לכללי האתיקה של המקצוע, ולפטר עיתונאי שאינו עומד בקו סיקור זה. לעשות שימוש במעשה שנעשה מכוח חובה אתית עיתונאית כעילה לפיטורים, תוך נתינת הסבר שבעיתון הספציפי לא נהוג לפעול לפי כללי האתיקה, זהו חוסר תום לב והפרה של "החסינות", הדין המגונן, על העיתונאי המבצע את חובתו המקצועית.

⁴⁰ עע (ארצי) 300258/97 חנו – המועצה המקומית מנחמיה, פד"ע לו 645, 664-665 (2002).
⁴¹ ר' למשל בג"ץ 4485/08 רבקה אלישע נ' אוניברסיטת תל אביב ואח', 5.10.2009. בג"ץ 4284/08 קלפנר ואח' נ בית הדין הארצי לעבודה ואח', פ"ד סג(3) 766 (2010).
⁴² ר' למשל עע (ארצי) 48067-10-11, 20567-11-11 משה חזות ואח' – רכבת ישראל בע"מ ואח', 4.6.2013; סעי"ש (י-ם) 53691-05-13 משרד החוץ, המשרד הראשי משרדי הממשלה, 23.11.2016 – פסק הדין חלוט שכן לא הוגש עליו ערעור.

54. שגה בית הדין האזורי הנכבד משקבע "לא מצאנו כי יש בפיטורי התובע משום פגיעה בכללי האתיקה" (סעיף 15 לפסק הדין). קביעה זו התבססה על קבלת טענת המשיבה, כי מותר לה להחליט על הימנעות מסיקור ביקורתי בתקופה שהייתותחמים רועמים". יש לבטל קביעה זאת מאחר שהטענה העומדת בבסיסה היא גם מטעה וגם שגויה, כפי שיפורט להלן.

55. טענת המשיבה מטעה בכך שלא זו הייתה מדיניותה של המשיבה, לא בעבר וגם לא לאחר שכך נאמר למערער. הסוואת "הביקורתיות המפלה" של המשיבה נעשתה בשתי דרכים מצטברות, שתכליתן ליצור מסננת תמימה למראה, שתסנן ביקורת על מחדליה של המדינה כלפי בדווים תושבי מטרופולין באר-שבע. דרך אחת, היא השמעה מטעה של רטוריקה של צמצום (שאינה משקפת את הנעשה במקומן שבע בכל שנותיו!) של תחומי הסיקור של המקומון לגבולותיה המוניציפליים של באר-שבע העיר – המערערים הוכיחו כי אין זה כך; והדרך האחרת, היא ההנחיה שלא להשמיע ביקורת על המדינה בעת מלחמה – המערערים הוכיחו כי אין זה כך. מרכיב ההטעיה בדרך הסינון הראשונה (הצמצום המוניציפלי) הוכח בבירור, והמערערים תמהים, בכל הכבוד, על כך שבית הדין הנכבד אף לא התייחס לטענה האמורה. אין כל התייחסות בפסק הדין לנקודה הבאה: המערערים הוכיחו כי ההגבלה לתחומיה המוניציפליים של העיר לא התקיימה לא לפני הפיטורים וגם לא לאחר פיטוריו של המערער והמדובר בטענה בעלמא בלבד. העיתון, לאחר תקופת מעבר קצרה, חזר לקרוא לעצמו "העיתון המוביל בבאר שבע והסביבה" ועסק לאורך כל התקופה בנושאים שאינם בתחומיה המוניציפאליים של העיר באר שבע (ר' סעיף 13 לכתב התביעה וההפניות שם; ר' סעיפים 17-26 לסיכומי המערער; ר' סעיפים 1. ה-ז לסיכומי הארגון), והוא עשה כן, עד למועד שבו המערערים הגישו ראיות לכך לבית הדין. נקודה זו כשלעצמה מחזקת גם את הנקודה השנייה, לפיה ההנחיה "אין מבקרים את המדינה בעת מלחמה" היא יקיצור דיבורי המנחה לדחות רק ביקורת מסוג מסוים – זו שעלולה ליצור קושי (לדעת מנכ"ל המשיבה) למול ציבור המפרסמים (ר' סעיף 13 לכתב התביעה וההפניות שם; ר' סעיף 1.ט. לסיכומי הארגון).

56. ואכן המשיבה אף פעלה בניגוד לאותה מדיניות כביכול – למשל כאשר בתקופת המלחמה – ובעריכת המערער – הושמעה ביקורת על הממשלה, כולל בנושא של העדר מיגון, ובעניינים אחרים.⁴³ למותר לציין שמר פרידמן לא מצא לבקר את המערער על פרסומים אלה. נראה כי ביקורת על המדינה או רשויות אחרות אפשרית מבחינת המשיבה גם בעת מלחמה, אך זאת בתנאי שהיא לא מעצבנת את המפרסמים. הנחתו של מנכ"ל המשיבה ביחס לכתבה הייתה אחרת, ומכאן תגובתו כלפי המערער. הוא הניח כי ביקורת שעניינה מיגון האזרחים הבדווים במרחב צפון הנגב דווקא תעורר את חמת המפרסמים: "הכתבה הזאת הסבה לנו נזק ציבורי ומסחרי"; "תראה, אני לא המצאתי מתח בין יהודים לערבים בישראל. אבל הוא קיים. האם במצב של מלחמה, אתה מראה דווקא אז את הבעיה הלעומתית!" מדובר, אם כן, בביקורת "מסוג מסוים" (ור' גם ההתייחסות בסעיף 67 בהמשך, לנושא הגזענות המאומצת).

57. לצד זה שטענת המשיבה אותה אימץ בית הדין מטעה, היא כאמור גם שגויה כי היא עומדת – בכל הכבוד – במתח חריף למול מספר כללי אתיקה של העיתונות: ראשית, סעיף 4(ב) לתקנון האתיקה הקובע כי "לא יימנעו עיתון ועיתונאי מלפרסם מידע שקיים עניין ציבורי בפרסומו, לרבות בשל לחצים פוליטיים, כלכליים או אחרים וכן בשל חרם או איום בחרם מודעות"; שנית, הכלל הנוגע ישירות לעת מלחמה, סעיף 26 לתקנון האתיקה קובע כי "תקנון האתיקה כולו חל גם בעת לחימה", וסעיף 4 המצוטט לעיל, השולל, בין היתר, "כניעה ללחצים פוליטיים, כלכליים או אחרים", מנוי שם במפורש בין אותם כללים שיש להם "חשיבות מיוחדת בעת לחימה"; שלישית, חלק ג' של סעיף 26, מורה כי "עיתון, מו"ל של עיתון ובעליו יפעלו לסיקור הוגן, אמין ושוויוני של המתרחש בעורף, בצד הדיווח על המתרחש בחזית הלחימה".

⁴³ ר' פרויקט מיוחד בן 10 עמודים, שעוסק בסקירת החיים בדרום בעת מבצע "צוק איתן": תחונה תחת אש, פגיעה באזרחים ובתשתיות, חוסר המיגון בשכונת דרום בבאר שבע, וכן הפגיעה בבית הקשישה גבי מריה רחמילוב בשכונת נחל בקע תחת הכותרת "פגיעה ישירה". גיליון 2195 מתאריך 17.7.2014: http://fwclass.com/Np/Fw_Book/bookPubliashRtl.asp#77 - הדברים הופיעו בה"ש 6 בכתב התביעה. ור' גם ה"ש 7-11 לכתב התביעה בעניין כתבות ביקורתיות.

58. ואכן דומה כי גם השכל הישר מורה, כי דווקא בתקופה שה"תותחים רועמים" יש **חשיבות מיוחדת** לביקורת עיתונאית שעלולה למנוע אסונות נוספים – כגון אם וכאשר הכתבה האמורה (או דומות לה) יובילו למזור באשר לבעיית המיגון של הישובים הבלתי מוכרים בנגב. אם נשווה לדוגמת הרופא המובאת בראש הודעת ערעור זו, הרי שברור שהאתיקה המקצועית המחייבת את הרופא מקבלת משנה תוקף מקום בו הדילמה בין אתיקה רפואית לבין שיקולים עסקיים נוגעת ישירות לחיי אדם. מכל האמור והמפורט לעיל ברור ונהיר, כי היתה פגיעה בכללי האתיקה על כל המשתמע מכך, וכי הפגיעה עלולה להיות בעלת השפעה רעה ומזיקה לחופש העיתונות בכלל – על האינטרס הציבורי הגלום בו.

59. אל הנקודות דלעיל יוסיפו המערערים קשיים נוספים שהם מוצאים בפסק הדין.

ראשית, לא למותר לציין את התעלמותו של בית הדין האזורי הנכבד מהעובדה שמר גולן בר-יוסף, העורך הראשי של רשת המקומונים, לא זומן על ידי המשיבה לעדות. הטענות בעניין הועלו על ידי המערערים בהליך האזורי,⁴⁴ ואילו בית הדין נמנע מלדון בהן. בהקשר זה ראוי לציין כלל יסוד באתיקה העיתונאית ובמקצוע העיתונות והוא הפרדה ההכרחית בין המערכת לבין הצד המסחרי-כלכלי של העיתון. בארץ ובעולם נוהגים עיתונאים לעשות שימוש בביטוי "החומה הסינית" שצריכה לחצוץ בין שני הגופים שמרכיבים כל כלי תקשורת מסחרי. בהקשר זה, המליצה ועדת אנקר (בראשות פרופ' אהרון אנקר), בין היתר, על "הפרדה ברורה בין הבעלות של העיתון לבין עריכתו וקביעת איסור ברור בחוק על הבעלים או על המו"ל לשמש גם עורכו הראשי של העיתון...".⁴⁵

אי הזימון של עורך העל, מר גולן בר-יוסף, הממונה מקצועית עליו, אומר דרשני. אי-זימונו לעדות תומך בטענת המערערים, כי השיקולים היחידים שהנחו את העיתון בהחלטה על פיטורי המערער היו מסחריים גרידא, תוך התעלמות מכוונת משיקולים מקצועיים-אתיים שאינם יכולים להיזנח על ידי מעסיק שהוא עיתון.

שנית, בית הדין הנכבד לא ייחס משקל מספיק למהותו של עיתון, בעת שקבע קביעות ביחס "לפררוגטיבה הניהולית" של המוציא לאור. עיתון, ככלות הכול, הוא מוצר מסחרי מיוחד – בעל היבטים ציבוריים חזקים, שאותם לא ניתן "לקלף" ממנו, משום שהם חלק ממהותו, על אגד הזכויות, הפריבילגיות, הכוחות והחסינויות המלוות אותו. כך עולה בחדות בפסק הדין המנחה – הדיון הנוסף בעניין **אילנה דיין**, בו עסקו המערערים רבות. והנה בית הדין האזורי הנכבד שגה בקביעתו, כי פסק דין זה כלל לא רלבנטי לענייננו, שכן הוא עוסק בלשון הרע.

60. שגה בית הדין האזורי הנכבד משקבע "אין בידנו לקבל את ההיקש שביקשו התובעים לעשות מפסק הדין של בית המשפט העליון בעניין **אילנה דיין** (...). פסק הדין עסק בלשון הרע ועל החובה העיתונאית והכללתה כחלק מהחובות המנויות בסעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע הזכות להגנת תום הלב ואין הדבר דומה לענייננו" (סעיף 15 לפסק הדין). טענות בית הדין האזורי הנכבד בהקשר זה הן, בכל הכבוד, אי-הבנה של הטיעון ושל הסיבה מדוע התייחסו המערערים לעניין **אילנה דיין** בכלל.

בית המשפט העליון שב והדגיש, בפסקי דין שונים, כי לכלי תקשורת יש תפקיד מרכזי בדמוקרטיה הישראלית, עד כדי היותם חלק מ"הרשות הרביעית": כך בעניין **אילנה דיין**; כך בבג"ץ **סייף**; כך בעניין **דה מרקר** וכך בפסיקה נוספת. עצם העובדה שחשיבות העיתונות החופשית מועלית על ידי בית המשפט העליון כל פעם בהקשר אחר (לשון הרע; הזכות לקבל תעודה מלשכת העיתונות הממשלתית; הזכות

⁴⁴ ר' בעניין זה, סעיף 4 לסיכומי המערער 1.

⁴⁵ ר' בעניין זה, בין היתר, גם: משה רונן **אתיקה עיתונאית** כרך א', עמ' 44-59 (1998).

לקבל מידע מהנהלת בתי המשפט על נפח העבודה של רשות השיפוט – אם להתייחס לשלוש הדוגמאות (לעיל) – היא בבחינת הדגמה לאופן שבו המסגרת הנורמטיבית המלווה את חופש העיתונות מסתעפת ומתיישמת בתחומים שונים של הפעילות העיתונאית – ומכן חשיבותה גם לענייננו שלנו.

בכל הכבוד, הקביעה של בית הדין האזורי, שעיתון יכול לתעדף בצורה גורפת שיקולים מסחריים על פני אתיקה עיתונאית היא קביעה שלא רואה את ההיבט הציבורי של כל עיתון באשר הוא. מסקנתו של בית הדין האזורי הנכבד שגויה היא, בכל הכבוד, ושקולה למצב דברים בו תינתן יד לכך שבית ספר פרטי ומוכר (למשל) ירשה לעצמו לתעדף באופן גורף ומוחלט שיקולים מסחריים על פני שיקולים חינוכיים – אי אפשר לקבל את זה, שהרי בית ספר מעצם הגדרתו חייב לשקול גם שיקולים חינוכיים, ורוב רובם לא יוכלו לסגת בפני שיקולים מסחריים.

61. מעסיק אינו רשאי להורות לעובד שלו לפעול בניגוד לאתיקה המקצועית ובוודאי שאינו רשאי לפטר אותו בשל כך. בעניין זה, אין לנו אלא להפנות לדוגמאות שניתנו בראש הודעת ערעור זו – הרופא; עורך הדין; והפסיכולוג. אם בית חולים מפטר רופא שפועל על פי חובתו המקצועית-אתית משום שלדעת בית החולים היה על הרופא להעדיף "תיירות מרפא" בכל מקרה (כי היא מכניסה יותר כסף) – אז זה פיטורים אסורים. אם משרד עורכי דין שהוא מעסיק מפטר עורך דין שפועל על פי חובתו המקצועית-אתית לאיסור ניגוד עניינים, משום שלדעת משרד עורכי הדין יש לתעדף שיקולים עסקיים – כי אז מדובר בפיטורים אסורים. **כך גם לגבי עיתונאי.**

62. נקודה נוספת של ערעור על פסק הדין, נוגעת לעניין ג'ואנה יחיאל.⁴⁶ שגה בית הדין האזורי הנכבד משקבע, "אין בידינו לקבל את ההבחנות שביצעו התובעים לפסק הדין בעניין יחיאל. קביעותיו של בית הדין הארצי בעניין יחיאל שרירות וקיימות. העובדה כי שם דובר בהתפתחות ולא בפיטורים אינה מעלה או מורידה לענייננו" (סעיף 15 לפסק הדין).

להלן שתי נקודות שנטענו על ידי המערערים, בצד נקודות נוספות, ובהן לא עסק בית הדין הנכבד במידה ממשית:

ראשית, בדומה להלכת חברת החשמל נ' הארץ,⁴⁷ ששונתה בפרשת אילנה דיין, ראוי כי המשך תוקפה של הלכת יחיאל, שהייתה שנויה במחלוקת למן הינתנה, ייבחן לאורן של הלכותיהם החדשות של בית המשפט העליון ובית הדין הארצי שהזכרו לעיל.

שנית, בכל הכבוד הראוי, המערערים לא טענו כי אסור לעיתון להיות בעל קו סיקור מסוים או קהל יעד מסוים, אלא כי המחויבות לפעול בהתאם לכללי האתיקה העיתונאית תקפה לכל קו סיקור. נקודה נטענת זו דווקא זוכה לאישור בפס"ד ג'ואנה יחיאל עצמו, שהרי הוא מכפיף את קביעותיו (הגורפות מדי בעיני המערערים) לנקודה הבאה (סעי' 13 (ז) לפסק הדין בעניין ג'ואנה יחיאל): "כל זאת, לגבי כל מקצוע או עיסוק, כל עוד אין ההוראות שהמועסק מקבל נוגדות את החוק, כלל אתיקה או את המצפון". המדובר לפיכך, בכל הכבוד הראוי, באי הבנה של בית הדין האזורי הנכבד את הטיעון שהובא על ידי המערערים בעניין הזה ואף בחוסר דיוק באופן הבאתן והצגתן של הקביעות בפסק הדין בעניין ג'ואנה יחיאל עצמו. בית הדין האזורי הנכבד "נתפס" לאמירה בעניין ג'ואנה יחיאל שמותר לעיתון להיות בעל השקפת עולם/מדיניות והפך אותה, בשל שגגה, להיתר לפטר עיתונאי או עורך שמסרב להנחיית בעלים מקום שהנחייה זו מנוגדת לכללי האתיקה. לעמדת בית הדין האזורי הנכבד, טעותו היחידה של העיתון היא שההנחיה שניתנה למערער היתה בדיעבד. לעמדת המערערים, לא ניתן ליתן הנחיה לעובד הנוגדת את כללי האתיקה המקצועית המחייבים אותו, והדבר גם אינו נוגד את אשר נקבע בעניין ג'ואנה יחיאל.

⁴⁶ דיון (ארצי) נ"ג/ 223-3 פלסטין פוסט בע"מ – ג'ואנה יחיאל, פד"ע כו(1) 436 (1994) (להלן: "עניין ג'ואנה יחיאל").
⁴⁷ ד"נ 9/77 חברת החשמל לישראל בע"מ נ' הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ, פ"ד לב(3) 337, 351 (1978).

63. במילים אחרות, גם אם מותר לעיתון להיות בעל השקפת עולם (ימנית/שמאלית/חרדית/לאומית ערבית/איסלמיסטית) – עיתונאי חייב לפעול על פי האתיקה המקצועית העיתונאית, ופיטוריו בשל כך שנמנע מלהסתיר מידע חשוב מהציבור הם פיטורים אסורים. אם העיתון דורש מעיתונאיו להימנע מלפעול על פי אתיקה מקצועית הוא אינו יכול לכוון את עצמו עיתון.

64. ודוק: הטיעון הנ"ל מתחזק, כאשר המדובר בשימוש רטרואקטיבי בהנחיה שכלל לא היתה קיימת במועד בו נשלח הזימון לשימוע/בוצעה הפעולה, כי אפילו אין אלמנט של סירוב העובד להנחיה; ואולם טיעון זה קיים גם אילו היתה הנחייה כאמור במועד ביצוע הפעולה, שכן הנחיה המופנית כלפי עיתונאי, שלא לפרסם ידיעה חדשותית שיש בה עניין לציבור היא הנחייה בלתי תקינה, אסורה, הנוגדת את תקנת הציבור וגם אינה מוסרית. זוהי הנחייה שהפנייתה מצד מעסיק שהוא עיתון כלפי עיתונאי אינה עומדת במבחן הסבירות – ומכאן כי פיטורי עיתונאי בנסיבות אלה חוסרי תוס לב ואסורים.

65. ודוק: לאפשר למו"ל לפטר עיתונאי או עורך בגלל שפעל בהתאם לאתיקה המקצועית שהוא אמור לפעול לאורה (קל וחומר אם לא הורו לו אחרת) זה לא רק פגיעה בעיתונאי הספציפי אלא פגיעה בכל העיתונאים וביכולתם לפעול בהתאם לאתיקה העיתונאית, ומכאן שזאת פגיעה בציבור.

66. זאת ועוד, הקביעה כי על עיתון מקומי חלים עקרונות/חובות אחרים מעל עיתון ארצי היא קביעה שאין לה כל בסיס (הטיעון של העיתון לכאורה השתמש בשני מסננים: רק באר שבע ולא באר שבע והסביבה; וכן כי לא מבקרים את הממשלה בזמן מלחמה. בית הדין קבע כי שני המסננים האלה הם לגיטימיים. **שגה בית הדין האזורי הנכבד משקבע, "יש לזכור כי בשני מקרים אלה (הכוונה היא לעניין חגי מטר ולעניין ג'ואנה יחיאל, הח"מ), המדובר היה בכלי תקשורת המופנים לכלל תושבי המדינה ולא במקומיים" (סעיף 15 לפסק הדין).** משגהו של בית הדין האזורי הנכבד מתייחס, גם לניסיון ההבחנה בין מקומו לבין עיתון ארצי, כאילו במקרה של מקומו האתיקה המקצועית מתרופפת או בלתי קיימת. בעניין זה, סבורים המערערים כי בית הדין האזורי הנכבד נתפש לכדי טעות מצערת, וזאת בכמה היבטים:

- **ברמה העקרונית – אין הבדל ב"עניין לציבור" (כפי שמופיעה תיבת ביטוי זו בסעיף 4(ב) לתקנון האתיקה) של מקומו לבין עניין לציבור בעיתון ארצי; אין בסיס לטענה שעיתון מקומי אינו מחויב לכללי אתיקה עיתונאית. החברה לא הביאה ולו ראשית ראייה להבדל מבחינת כללי האתיקה העיתונאית, ובפועל גם אין להבחנה זו בסיס בקוד האתי של עיתונאים. המערערים מסכימים כי כלי תקשורת מקומי-אזורי עוסק בסיקור של מה שיש בו "עניין לציבור" באזור הרלבנטי, אך השאלה הממוקדת היא אחרת: עד כמה נושאה של הכתבה שבגדר הדיון מקימים עניין לציבור מבחינתו של המקומו שבע? למערערים אין ספק כי התשובה לכך חיובית.**
- המערערים הוכיחו כי העיתון סיקר ומסקר כל הזמן גם מחוץ לבאר שבע המוניציפאלית (גם מבחינת אופי הכתבות וטיבן לאורך כל התקופה וגם מבחינת הכיתוב "העיתון המוביל של באר שבע והסביבה" בעמוד הראשון של העיתון), וזאת הן לפני הפיטורים והן אחריהם.⁴⁸ מה גם שבאר שבע, בירת הנגב, היא מטרופולין של כלל הסביבה, וכמובן של הבדווים באותה סביבה; וכי סורוקה הוא בית חולים של המטרופולין. עצם העובדה כי מר פרידמן, עד המשיבה, לא דיבר אמת בעניין תחום הסיקור של שבע גם לאחר הפיטורין מכתומה את כלל הטיעון של המשיבה;

⁴⁸ ר' סעיפים 1. ה, ו, ז לסיכומי ארגון העיתונאים; נספח א' ל"הודעה בדבר הגשת מוצגים לתיק בית המשפט" כפי שהוגשה ביום 9.2.2017 על ידי המערער; סעיף 6 לכתב התביעה – ביחס להצהרות העיתון בעניין תפוצתו בערכאות שיפוטיות ובקשר לכתבות שמתפרסמות בו; סעיף 13 לכתב התביעה – המתייחסים כולם לסיקור של העיתון מחוץ לגבולות המוניציפאליים של העיר באר שבע.

- גם אין זה נכון שלא היתה ביקורת של העיתון על הממשלה / השלטון המקומי גם בתקופת המלחמה, כולל על נושא המיגון – למשל, חוסר המיגון ב"שכונת דרום" ובשכונת נחל בקע בבאר שבע.⁴⁹ יתר על כן, וכאמור לעיל, זו הפרה של כללי האתיקה א. לקבוע עקרונית מדיניות של היעדר-לעומתיות; ובוודאי ב. לקבוע שהיעדר הלעומתיות יהיה מפלה על בסיס אתני-לאומי או על בסיס פסול אחר. בכל מקרה – מתפקידיו המסורתיים של העיתון הוא הביקורת כלפי רשויות המדינה, בהיותו חלק מ"הרשות הרביעית", כאמור;
- הדיבור של מר פרידמן, מנכ"ל הרשת, ביום הפרסום על: גרמת לנו נזק מסחרי וציבורי גדול (כעולה גם ממכתב הזימון לשימוע) – הוא דיבור שמגלה את ההפליה הזו. המדובר ב"גזענות מיוחסת" או בגזענות מאומצת שלפיה מפרסמים יהודים וקוראים יהודים לא מתעניינים ואפילו כועסים, לא על ביקורת כשלעצמה, אלא על אותה ביקורת שנוגעת להפליה בהגנה על אזרחים ערבים.

67. לבסוף, קשה להתעלם מהרושם כי התנהלות העיתון נבעה או הושפעה גם מגזענות מאומצת (גזענות מיוחסת) המנוגדת להוראות חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, תשמ"ח-1988.⁵⁰ המערערים, כפי שפורט לעיל, הוכיחו כי כתבות ביקורתיות אחרות, שאין עניינם בחוסר המיגון של הברווים, התפרסמו בעיתון בעת מבצע "צוק איתן", ללא כל ביקורת של מנכ"ל המשיבה.⁵¹ עובדה זו, לצד התייחסויות נוספות של מר פרידמן, ולרבות אמירתו שהוא לא המציא את ה"מתח בין יהודים וערבים", בוודאי **מכתימים** את עילת הפיטורים. בית הדין הנכבד מתבקש להבהיר, כי מוציא לאור אינו רשאי להיענות לרחשי לב גזעניים שאותם הוא מייחס לקוראי העיתון ולמפרסמים בו, ולפטר עורך, בטענה כי הוא חייב לעשות כן מטעמים כלכליים. במילים אחרות, ראוי לבלום אפליה על יסוד גזענות מאומצת גם כאשר היא **אפליה נחזית** של צרכנים ולכאורה אינה נובעת מתפיסתו של המעסיק עצמו. לכל אלה נוספת התחושה הקשה, הנלווית לתיק הזה לכתחילה, כי היותו של המערער עצמו בדווי השפיעה גם היא על ההחלטה האסורה של מנכ"ל המשיבה שנכנס לתפקידו אך כשנה לפני שפיטר את המערער.⁵²

1. סוף דבר

68. בית הדין הארצי הנכבד מתבקש לבטל את פסק הדין שניתן על ידי בית הדין האזורי, לקבוע כי התנהלות המעסיק היתה אסורה מהטעם שפיטר עיתונאי בגלל מעשה שאותו עיתונאי עשה מתוך חובתו הציבורית ובהתאם לכללי האתיקה העיתונאית, ולהעניק את הסעדים הרלבנטיים כפי שנתבעו בערכאה דלמטה. בתוך כך, מבוקש לקבוע, כי קיימים סייגים לפררוגטיבה הניהולית וכי אחד מסייגים אלה הוא הסייג הנוגע למקרה בו הוראה או הנחיה או ציפייה של מעסיק עומדת בניגוד לאתיקה המקצועית הרלבנטית – מקל וחומר שכך הוא כאשר המדובר באתיקה מקצועית הנוגעת לזכויות ציבוריות, כגון הזכות (שהיא זכותו של הציבור) – לעיתונות חופשית. למצער, מבוקש לקבוע כי הפררוגטיבה הניהולית אינה גוברת על האתיקה העיתונאית ובכך לבטל את סעיף 15 לפסק דינו של בית הדין קמא.

69. מבוקש כי יינתן סעד הצהרתי הקובע כי פיטורי המערער היו בניגוד לחובות האתיות והציבוריות החלות על כל עיתונאי באשר הוא, בימי מלחמה כמו בימי שלום, עת התותחים רועמים, כמו בתקופות שמחות יותר (סעיף 75 לכתב התביעה).

⁴⁹ גם בעניין זה ר' סעיף 13 לכתב התביעה ושלל הדוגמאות הניתנות שם, לרבות בה"ש... – העיתון עסק בין היתר בביקורת על רשויות המדינה ולרבות ביקורת על תפקוד פיקוד העורף ו/או ביקורת על ראשי רשויות מקומיות באזור באר שבע.

⁵⁰ בעניין טיעון זה ר' גם סעיפים 38, 39, 42, 44 לכתב התביעה.

⁵¹ סעיפים [...] לעיל, ור' גם סעיף 13 לכתב התביעה.

⁵² לאיסור על הפלית עובדים בשל גזע או לאום, ר' למשל בג"ץ 5666/03 עמותת קו לעובד נ' בית הדין הארצי לעבודה ואח', 10.10.2007 – והפניות שם.

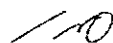
70. מבוקש, כי יינתן סעד הצהרתי הקובע, כי פיטוריו של המערער היו בניגוד לחופש העיתונות, החל הן על עיתונים והן על עיתונאים, וכי יקבע כי פעולותיו של המערער היו בהתאם לחופש העיתונות הנ"ל, העומד ביסודו של כל משטר דמוקרטי (סעיף 76 לכתב התביעה).

71. מבוקש, כי ינתן סעד נוסף, בגין פיטוריו של המערער שהיו באופן קיצוני שלא כדין ושלא בתום לב, ויקבע פיצוי של 12 משכורות בסך של 93,795 ש"ח (סעיף 72 לכתב התביעה).

72. מן הדין ומן הצדק להיעתר לערעור, שבדין יסודו.

אמיר בשה, עו"ד

ד"ר מורן סבוראי, עו"ד

גילת ויזל-סבן, עו"ד

היום, 27 בספטמבר 2017

נספח 1

פסק הדין מושא הערעור

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

סע"ש 37124-04-15

16 יולי 2017

לפני: כב' השופט צבי פרנקל

נציגת ציבור עובדים: גב' פסה מרקוביץ

התובעים:

יאסר עוקבי

ע"י ב"כ: עו"ד גילת ויזל-סבן ושי גלי

ארגון העיתונאים בישראל - הסתדרות העובדים הכללית

החדשה

ע"י ב"כ: עוה"ד ד"ר מורן סבוראי ואמיר בשה

הנתבעת:

שבע תקשורת בע"מ, (חברות-513465989)
ע"י ב"כ: עוה"ד רון דינור וטליה יונתן-דגן

חקיקה שאוזכרה:

חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"ח-1988: סע' 2 (א), 10חוק שירות בטחון [נוסח משולב], תשמ"ו-1986חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965: סע' 15(2)

מיני-רצי

* פיטורי התובע מעבודתו בנתבעת לא היו נעוצים בכתבה שפירסם אלא בהתנהלותו, והוא לא פוטר מחמת הפלייה על רקע השקפה. עם זאת, חרף זכותה של הנתבעת להביא לסיום העסקת התובע מקום בו גישתו שונה מקו הסיקור העיתונאי עליו החליטה, הדברים לא הובהרו דיים לתובע טרם השימוע שנערך לו, כי אם רק במעמד השימוע עצמו. בגין פגם זה נפסק לתובע פיצוי בסך של 40,000 ₪ (5 משכורות).

* עבודה – שוויון הזדמנויות בעבודה – היעדר אפליה

* עבודה – פיטורין – כחינתם

* עבודה – פיטורין – זכות לשימוע

התובע הוא עיתונאי, עבד כעורך וככתב במקומון "שבע" של הנתבעת משך כעשר שנים עד לפיטוריו. עיקר המחלוקת נוגעת לשאלת חוקיות פיטוריו של התובע מעבודתו ובפרט האם אלו נעשו תוך הפרה של חוק שוויון הזדמנויות בעבודה (להלן: חוק השוויון), הפרה של חופש העיתונות ותוך פגיעה בזכויות התובע לשימוע.

בית הדין האזורי לעבודה (השופט צ' פרנקל ונציגת הציבור פ' מרקוביץ) קיבל את התביעה בחלקה ופסק כי:

ביה"ד קבע כי פיטורי התובע לא היו נעוצים בכתבה שפירסם על העדר מיגון בפזורה הבדואית, כי אם רק דוגמא לחוסר שביעות הרצון מתפקודו, וכי עיקר הגורמים לפיטורי התובע היו חוסר היוזמה שלו, העדר החדשנות ואי ראייתו ככזה המסוגל להוביל שינוי. ביה"ד ציין כי הדברים עלו מול התובע בסיטואציות קודמות לשימוע שנערך לו, כאשר התובע ידע על השינויים שחלים בעיתון והצורך בשינויים ובהתאמות לעולם התקשורת המתחדש, גם אם אין מדובר בשיחות מתועדות בכתב; אף אם היה נקבע כי ההחלטה על פיטורי התובע הייתה בשל פרסום הכתבה, גם אז אין בכך הפלייה בניגוד לחוק השוויון. לנתבעת הזכות להכתיב קו סיקור מסוים לקהל היעד אליו מכוון המקומון, לרבות שאין לבקר את רשויות המדינה בזמן לוחמה, ביחוד מול אויבים מבחוץ. הנתבעת פרסמה בעבר כתבות על הפזורה הבדואית כך שבקשתה שלא לפרסם את הכתבה הנוכחית בזמן מלחמה, אינה בבחינת הפלייה על רקע השקפה. זכותה של הנתבעת להחליט כי המקומון מיועד לקהל יעד מסוים ועל כן הכתבות ועיתוי פרסומן צריך לענות על דרישותיו של קהל היעד וצרכיו ושלא בסתירה למדיניות המקומון. ודוק, חרף זכותה של הנתבעת להביא לסיום העסקת התובע מקום בו גישתו שונה מהקו עליו החליטה, לא מן הנמנע כי הדברים לא הובהרו דיים לתובע טרם השימוע, כי אם רק כמעמד השימוע עצמו וכאן נפל פגם בהתנהלות הנתבעת. לתובע לא הובהרה דיה העובדה שעליו להתמקד בעניינים הנוגעים לתושבי באר שבע בלבד ושעליו לכוון רק לאותם עניינים. על כן יש לפסוק לתובע פיצוי בגין פגם זה בסך של 40,000 ₪ (5 משכורות).

אין בהעדר ציון זכותו של התובע להיות מיוצג ע"י עורך דין או בזכותו לעיין במסמכים בהזמנה לשימוע משום פגם המצדיק פסיקת פיצוי נוסף. אם התובע היה מבקש להגיע בליווי עורך דין או לעיין במסמכים הנוגעים לשימוע, על הנתבעת הייתה החובה לאפשר לו זאת. לא נמצא כי על הנתבעת החובה לעיין הדברים אלה בהזמנה לשימוע, כאשר לאחר השימוע הראשון כבר נועץ בארגון.

אשר לטענות כי פיטורי התובע נעשו בניגוד לחופש העיתונות ולכללי האתיקה, לנתבעת הזכות להתוות קו סיקור מסוים או קהל יעד מסוים אליו. הפגם היחיד שנעשה על ידי הנתבעת הוא כי קו סיקור או המדיניות אותה ביקשה להתוות לא הובהרה דיה כטרם השימוע, אולם משהתובע לא עתר להשבתו לעבודה נפסק לזכותו פיצוי בגין כך. אין מדובר בהפליית התובע כי אם בזכות לגיטימית של הנתבעת; אין בפיטורי התובע משום פגיעה בכללי האתיקה. חופש הביטוי כמו גם כללי האתיקה אינם מוחלטים ואין בהם לאפשר לעיתונאי לפרסם ככל העולה על רוחו. עיתונאי עובד בעיתון, והוא כפוף גם למעסיקו. למעסיק הזכות להתוות אופי מסוים לעיתון ועל העיתונאי להישמע לו. ככל שהעיתונאי אינו נשמע לאופי המבוקש של העיתון, רשאי הוא להתפטר אך גם המעסיק רשאי לפטר, וכלבד שאופיו הובהר לעיתונאי קודם לכן וככל שהדבר לא נעשה יש לפצותו בגין פגם בהליך.

פסק דין

1. מר יאסר עוקבי (להלן – התובע) הוא עיתונאי, עבד כעורך וככתב במקומון "שבע" של הנתבעת משך כעשר שנים. עיקר המחלוקת שלפנינו נוגעת לשאלת תוקיות פיטוריו של התובע מעבודתו ובפרט האם אלו נעשו תוך הפרה של חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח – 1988 (להלן – חוק שוויון הזדמנויות בעבודה), הפרה של חופש העיתונות ותוך פגיעה בזכויות התובע לשימוע?

2. העובדות הדרושות לצורך ההכרעה:

- א. התובע, תושב באר שבע, החל לעבוד כעיתונאי בשנת 1987 ככתב צעיר וככתב בכיר במקומונים של באר שבע ואזור הנגב. מיום 12.2.2012 חבר בארגון העיתונאים. החל בשנת 2004 שימש כעורך המקומון "שבע" וכן שימש גם כעיתונאי בו.
- ב. הנתבעת, שבע תקשורת בע"מ היא חברה המפעילה את המקומון "שבע" (להלן – המקומון) במסגרת בעלות רשת מקומונים הקרויה "המקומון" מאז סוף שנת 2003 שהיא חברה בע"מ בבעלות קבוצת "ג'רוזלם פוסט".
- ג. ביום 8.7.2014 החל מבצע "צוק איתן" ברצועת עזה. ביום 17.7.2014 החל "המבצע הקרקעי".
- ד. שבועיים לאחר תחילת מבצע צוק איתן, בשבועון מספר 2196 של המקומון שיצא בתאריך 24.7.2014, התפרסמה כתבה של התובע על מותו של אזרח בדואי, עודה אל – וואגי ע"ה ופציעת בתו ואשתו מהתפוצצות רקטה סמוך למקום מגוריהם בפזורה הבדואית ליד דימונה. במסגרת כתבה זו הועלו על ידי האלמנה טענות קשות על העדר המיגון לתושבי הישובים הבדואים הבלתי מוכרים (להלן – הכתבה).
- ה. ביום פרסום הגיליון האמור זומן התובע על ידי מר אודי פרידמן, מנכ"ל הרשת (להלן – מר פרידמן) באמצעות דואר אלקטרוני, לשימוע הנוגע להמשך העסקתו במקומון. בהזמנה נכתב כדלקמן:

"יאסר שלום

בהמשך לשיחתנו הקצרה מהיום, ושיחותינו האחרונות:

1. כפי שצינתי בפנייך ברצוני לקיים שיחת שימוע סדורה בכל הקשור להמשך עבודתך כעורך עיתון "שבע".
על פי בקשתך נתאם מועד במהלך סוף שבוע הבא.
2. הסיבה לשיחת השימוע נעוצה בהתלבטות שיש לי בכל הקשור לעבודתך כעורך וזאת כחלק מהתפתחות העיתון:
- שוק העיתונות עבר שינוי עמוק ב-10 השנים האחרונות. דנו בזה בעבר ואתה מכיר היטב את דעתי על השינוי העצום שחל בתרבות הפנאי של הקוראים שלנו. (הקוראים שלנו "קוראים פחות זמן" את העיתון, וחשופים לעוד מדיות זמינות ויזואליות).

תפיסת העיתון בעיני הקוראים שלנו השתנתה ונדרש שינוי במבנה המערכת/העיתון.

יש לי תחושה שאנחנו "מגלגלים את אתו גלגל מלפני 10 שנים..." אנחנו עושים את אתו המוצר כאילו השוק לא השתנה.

- התחרות על תשומת ליבו של הקורא מחייבת קשב הדוק להלכי הרוח של הקוראים, ולבחירת נושאים מתאימה. תחושתי שאתה לוקה בכך. להלן דוגמא מהשבוע שתמחיש תחושתי:

- כולנו יודעים שבאר שבע נמצאת במלחמה שעוצמתה רק

גברה השבוע. תושבי העיר חיים בפחד פיזי עם בעיות פרנסה, עם עצבים חשופים, מי כמוך יודע!!

- צריך לזכור שמדובר בשבוע שבו החלה פעולה קרקעית כחלק ממלחמה לאומית.

- צריך לזכור שעיתון שבע מיועד ומופץ בקרב תושבי העיר באר שבע.

בשבוע שכזה בחרת לכתבת המגזין הגדולה של העיתון (3 עמודים מלאים) את בעיית המיגון של הכפרים הבדואיים הלא מוכרזים ושל העירה רהט.

להזכירך שאנחנו כותבים לתושבי העיר באר שבע שנמצאים במלחמה תחת אש יום – יומית.

האם זה הנושא השבוע? אני יכול לומר לך שבשבוע שכזה, הכתבה הזאת הסבה לנו נזק ציבורי ומסחרי.

זהו נושא ראוי אבל לא לעיתון מקומי בבאר שבע, ולא בשבוע שכזה, שבוע של מלחמות.

נמשיך ונדון בע"פ".

ו. ביום 7.8.2014 התנהלה שיחת השימוע שלאחריה נשלח לתובע סיכום בכתב של שיחת השימוע.

ז. ביום 12.8.14 העביר התובע מכתב תשובה לסיכום שיחת השימוע שלאחריו השיב מר פרידמן לתובע בתכתובת דואר אלקטרוני והזמינו לשימוע נוסף. ביום 14.8.2014 התקיים השימוע הנוסף לתובע.

ח. ביום 21.8.2014 הודיע מר פרידמן לתובע על פיטוריו וביום 24.8.2014 ניתן לו אף מכתב פיטורים לפיו פיטוריו ייכנסו לתוקף ביום 21.9.2014.

ט. התובע פנה באמצעות באת כוחו לנתבעת ביום 4.11.2014. הנתבעת השיבה למכתב זה ובמסגרתו דחתה את טענות התובע. ביום 21.4.2015 הגיש התובע את התביעה שלפנינו.

טענות התובע

3. לטענת התובע, הכתבה אותה פרסם היא שהביאה לפיטוריו. לטענתו כתבה זו אינה שונה בנוף המקומון בסמוך לפרסומה ולפניה וכי בניגוד לנטען בזימון הראשון לשימוע מעולם לא נוהלו שיחות בינו לבין מר פרידמן בדבר אי שביעות רצון מתפקודו או שיחות על תכנים או מיקוד קהל היעד של המקומון לתחומיה המוניציפאליים של באר שבע בלבד. לחילופין טוען התובע כי אפילו היו למר פרידמן לבטים באשר לתפקודו כעורך עוד טרם הכתבה - אשר לא הובאו לפניו טרם הזמנתו לשימוע - הרי שהטעם המרכזי לפיטוריו - הכתבה - הוא טעם בלעדיו אין וככה הוא מכתים את החלטת הפיטורים כולה בהפליה. עוד טוען הוא כי במכתב הזימון לשימוע לא הבהירה הנתבעת לתובע על זכותו להיות מיוצג בהליך וכן זכויות נוספות הנובעות מדיני השימוע כמו קבלת מסמכים טרם השימוע.

4. לטענת התובע לאחר שמר פרידמן הבין את ההפליה המשתמעת מדבריו הוא ניסה לרכך אותה בזימונו לשימוע בפעם השנייה (אשר אף הוא אינו עומד על זכויותיו של התובע לייצוג בהליך השימוע) תוך הסתרת מאחורי שתי טענות חלופיות - מחלוקת בין השניים בהתייחסות לבאר שבע כעיר ולא כמטרופולין ובהגדרתו את התובע כחסר יוזמה - שתי טענות אשר מעולם לא הועלו כלפיו וכאמור לראשונה שמע כי עליו להתייחס למקומון ולייעודו ככה המיועד לעיר באר שבע בלבד בעוד שבמקומון עצמו בו פורסמה הכתבה פורסמה כתבה נוספת העוסקת בחיילים מהנגב שאחד מהם תושב נתיבות; לטענתו עת הסכים עם מר פרידמן כי מעתה ואילך יעסוק המקומון אך ורק בעיר באר שבע או אז הועלתה כלפיו טענה על "פסיביות" - משמע לא משנה באיזו דרך יבחר התובע- הדבר. ייחשב לרעתו. לטענת התובע השקפתו שמצאה ביטוי בכתבה ובעיתוי פרסומה היא ציר מרכזי בהחלטת פיטוריו ועל כן יש לראותם כפיטורים פסולים.

5. לאור כל האמור לעיל, התובע טוען התובע כי פיטוריו הם שלא כדין וכי:

א. פיטוריו נעשו בניגוד לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה על רקע השקפתו של התובע; השקפה שהיא הומניסטית פלורליסטית אשר הביאה אותו לפרסם

את הכתבה והדבר בא לידי ביטוי גם באמירותיו של מר פרידמן כלפי התובע לפיהם בחירת פרסום הכתבה פוגעת "במדורת השבט המקומית", "שלא מבקרים מדינה בעת מלחמה", בשל עיתויה של הכתבה, לעומתיות של התובע והנזק הציבורי והמסחרי שהכתבה גרמה והמדובר במקרה מובהק של הפליה בשל השקפה מקצועית והשקפה ערכית; עוד טוען התובע כי לא רק שיש בכך משום הפליה אלא הפליה זו היא תוצר של תפיסות גזעניות או שבטיות שאפילו אם מר פרידמן אינו מחזיק בהן בעצמו הן אלו שהיו את השיקול לפיטוריו; כי מר פרידמן אינו יכול להתגונן כמעסיק מפני טענת הפליה באמצעות טיעונים לתחשיבי כדאיות כלכלית או נזק כלכלי (שאף לא הוכח בענייננו ואשר יש להוכיחו בראיות חזקות ומוצקות) למול לקוחותיו שאותם הוא תופס כגזעניים; כי מקום בו המקומון אינו נושא הגדרות מוקדמות של "כיוון אידיאולוגי" כזה או אחר הרי שהבחנה על בסיס השקפתו של עיתונאי אינה מתחייבת מאופייה או ממהותה של המשרה לצורך חוק שוויון הזדמנויות בעבודה ולפיכך היא מהווה הפליה אסורה; כי אפילו היו לצד השיקול הפסול בפיטוריו שיקולים מותרים הרי שהשיקול הפסול מכתים כולו את החלטת הפיטורים; כי מכלול התנהלותו של מר פרידמן מעלה חשש נוסף לאפליה בשל זהות לאומית – המתגבש בשל הפער החריף בין תוכן הכתבה לבין התגובה הקשה לה זכתה – דהיינו כי פיטוריו נעשו בשל זהותו הלאומית או בשל מושאי כתבתו, שכן לו עורך או כותב ישראלי – יהודי היו מפרסמים כתבה זו לא היו מפורטים ולחילופין אם מושא הכתבה היה יהודים, לא היתה הכתבה מובילה לפיטוריו ועל כן מדובר בפיטורים על בסיס השקפה.

ב. חיזוק לטענתו כי פוטר בשל הכתבה ולפיכך להפלייתו מצוי בשיחת הטלפון שהתקיימה בינו לבין מר פרידמן בבוקר הכתבה בה זעם מר פרידמן על התובע; בעיתוי הזמנתו לשימוע, בבוקר פרסום הכתבה; בגוף ההזמנה לשימוע בה תופסת הכתבה מקום מרכזי; בתמלול השימועים המגלים אף הם כי הכתבה בעלת משקל ממשי בהחלטתו של מר פרידמן; כי אין כל ראייה ביחס לתקופה שקדמה לכתבה על ביקורת ממשית על תפקודו המקצועי של התובע, למעט עדותו היחידה של מר פרידמן והימנעות המשיבה מלהעיד את מר גולן בר יוסף ששימש כממונה מקצועי על התובע; הימנעות המשיבה מלחקור לעומק את התובע על שיחת הטלפון בינו לבין מר פרידמן בבוקר פרסום הכתבה;

ג. כל עוד המקומון אינו מיצב עצמו במוצהר כעיתון של מפלגה אחת או של זרם חברתי – פוליטי מסוים, הרי שעליו לציית לכללי האתיקה העיתונאית ולדווח על עניינים שראוי שיגיעו לידיעת הציבור; כי מוציא לאור אינו רשאי לפטר עורך בטענה כי הוא נשמע לרחשי לב גזעניים של הצרכנים ומטעמים כלכליים הטומנים בחובם שיקולים מפלים; וכי הנטל להוכיח שפיטוריו של התובע אינם נגועים באפליה מוטל על המעסיק שכן התובע הוכיח בראשית ראייה להפלייתו.

ד. שימוע שלא כדין - הפיטורים אינם כדין שכן נעשו בניגוד להלכות הקשורות בשימוע שכן הנתבעת לא ציינה ולא הבהירה את זכותו להסתייע בייצוג; מכתבי הזימון לשימוע אינם כוללים אסמכתאות המבססות את הטענות המובאות בהם כגון לעניין הנוק הכלכלי שייגרס אם ישאר התובע בתפקידו;

ה. יש לראות בפיטוריו כפיטורים שלא כדין מאחר שנעשו בניגוד לחופש העיתונות, פיטורים שעילתם מילוי של חובות אתיות וציבוריות בהן מחויב התובע והמקומון גם יחד. לטענתו הוא פעל לא רק מכוח השקפה הומניסטית וכמי שתומך בסיקור פלורליסטי אלא מתוך ציות לחובות אתיות וציבוריות החלות עליו כעיתונאי וכעורך ובהם החובה לפרסם מידע שקיים עניין ציבורי בפרסומו, גם בעתות מלחמה וכי פעולה בגדרה של חובה מקצועית עיתונאית פוטרת עיתונאי ועורך מפיטורים. לפיכך אין לאפשר פיטורים שמטרתם סתימת פיות ופגיעה בתובע מאחר ושמר על האתיקה העיתונאית שלו ועל בית הדין להגן עליו על מנת לשמור על חופש העיתונות ועל מילוי כללי האתיקה העיתונאיים.

ו. אין בזכות הקניין של המעסיק והפררוגטיבה הניהולית לגבור על החובות העיתונאיות והן אף כפופות לה, מעבר לחובות הסבירות ותום הלב "הרגילות"; כי כללי האתיקה חייבו והצדיקו פרסום הכתבה ואין באינטרסים הכלכליים של המקומון לדחוק חובות אלו הצידה; כי פסק הדין בעניין ג'ואנה יחיאל אינו פוגע בתביעתו של התובע שכן - זה לא פעל בניגוד להנחיותיו של מר פרידמן אשר הועלו כלפיו לראשונה בשימוע; ההנחיה כי אין מעבירים ביקורת בעת מלחמה ופיטורים על רקע כתבה כאמור אינם חוסים תחת הלכת יחיאל וחורגים מהפררוגטיבה הניהולית בהיותם מנוגדים לדין; יש שוני בין הסעדים המבוקשים בין שני המקרים כשבעוד שבפרשת

יחיאל הוחלט כי אין לראות בתובעים כמי שהתפטרו בדין מפוטר הרי שבענייננו מתבקש בית הדין לראות בתובע כמי שפוטר בפיטורים שאינם כדין.

6. לאור האמור לעיל תובע התובע פיצוי בגין פיטורים שלא כדין ושלא בתום לב בסך השווה ל-12 משכורות – 93,795 ₪; ופיצוי ללא הוכחת נזק לפי סעיף 10 לחוק שוויון הזדמנויות בגין פיטורים על בסיס הפלייה בעודו ממלא תפקידו כעיתונאי בסך 100,000 ₪. כן עותר התובע לסעד הצהרתי הקובע כי פיטוריו: א. היו שלא כדין, בניגוד לדיני השימוע, בחוסר תום לב ותוך אפליה וכן תוך קביעת הטעם שבגיננו פוטר לאחר מעשה ובחוסר סבירות; ב. היו בניגוד לחובות אתיות וציבוריות החלות על עיתונאי באשר הוא בימי מלחמה כמו בימי שלום; ג. היו בניגוד לחופש העיתונות החל הן על עיתונאים והן על עיתונים וכי פעולותיו היו בהתאם לחופש העיתונות הנ"ל העומד ביסודו של כל משטר דמוקרטי.

7. טענות הנתבעת

א. אשר לטעמים בגינם פוטר התובע - התובע לא פוטר בשל פרסום הכתבה הנזכרת. אלא, פרסום הכתבה היווה דוגמא בלבד לשיקול דעת לקוי של התובע, לכך שהתובע אינו מתמקד בקהל היעד של המקומון ובתקופת מלחמה הקדיש את הכתבה המרכזית לבעיות, ככל שתהיינה חשובות, של אוכלוסיה שאינה נמנית עם קוראי המקומון, במקום כתבה שתדבר אל ליבם של החלק הארי של קוראי המקומון, הוא פעל בניגוד למדיניות הנתבעת. המקומון פרסם ומפרסם כתבות רבות על יישובי הפזורה בסביבת באר שבע ואפלייתם, ומעולם לא הוער לתובע על כתבות אלה. הנתבעת תמיד ראתה עצמה כלי תקשורת המיועד לבאר שבע וסביבתה, ונראה שהתובע היה סבור כי סביבתה של באר שבע כוללת אזורים אשר המרחק בינם לבין באר שבע גדול מאד.

ב. לא היה מקום לפרסם את הכתבה שפרסם התובע שכן נושאים אלו מצאו ביטוי נרחב בעיתונות הארצית, לא היה בהם כל חידוש והם אינם עניין לעיתונות מקומית. אין קשר בין פרסום הכתבה הספציפית לבין פיטורי התובע כי עוד קודם לפרסום הכתבה החל מר פרידמן לבחון אפשרות של העסקת עורך חדש ואף נפגש עם שלושה מועמדים פוטנציאליים לעריכת המקומון (אם כי היה מדובר לטענתה בגישוש בלבד ובשלב זה טרם נתקבלה החלטה לפטר את התובע).

ג. בשנים האחרונות חלו שינויים בעולם התקשורת ולאורם נדרש אף שינוי בעיתונות הכתובה ובכללם אף במקומון בו עבד התובע. כתוצאה מכך, עם כניסתו של המנכ"ל מר פרידמן לתפקידו זה הוחלט על מהפכה של ממש במקומון כשאחד השינויים שחלו היה העברתו ממקומון המופץ בתשלום למקומון חינמי ובשל כך גם החשיבות למספר הקוראים אשר ייחשפו למקומון ועל כן גם התכנים שנדרשו למקומון היו צריכים להיות כאלו המדברים לקהל יעד נרחב.

ד. פיטוריו של התובע נעוצים בכך שהתובע לא ביצע את עבודתו באופן שהניח את דעתה ולא השכיל להבין את השינויים ההכרחיים, ובאופן בו הפעיל את שיקול דעתו הן מבחינה אקטיבית והן מבחינה פאסיבית כשהתובע נעדר את היוזמה להפוך את המקומון למוצר אותו ביקשה; כך, לדוגמא, התובע לא עסק בספורט המקומי, פרסם תכנים פרובוקטיביים בעוד קהל היעד הוא שמרני יותר וכיוצא באלו. זאת, לאחר שבמשך 18 החודשים בהם עבדו יחד שוחח עמו מר פרידמן מספר פעמים מדי שבוע, בטלפון ובדואר אלקטרוני כחודשיים טרם ישיבת השימוע השנייה ואף בשיחה מיום 8.7.14 ימים מספר טרם פרסום הכתבה המדוברת.

ה. גם מבחינה מקצועית הנתבעת לא היתה שביעת רצון מעבודת התובע כאשר התברר כי גורמים מוניציפאליים רבים בבאר שבע אינם נכונים לשתף פעולה עם המקומון מתוך כעס על התובע אשר סיקר את המתרחש בעירייה באופן שלילי ונהג בזלזול בראש העיר. למעשה כמעט בכל פגישה בין מר פרידמן לתובע התבקש התובע להתאים עצמו לשינויים המתבקשים במקומון, כי המקומון יהיה רלבנטי "ומחובר" לתושבי העיר אולם כל מה שהציג התובע במסגרת שינוי מערכתי שנתבקש להציג היה שינוי קל בעיצוב הגרפי של המקומון ולא במהותו ותוכנו. בעקבות כך אף נתקיימה ישיבת מערכת בה הוצג החזון החדש של המקומון אך ללא הועיל, ובהמשך לכך הופנה התובע לעורך הראשי של המקומונים, מר גולן בר יוסף – דבר שאף הוא לא הועיל ולא חל השינוי המיוחל במקומון. גם לפני מבצע צוק איתן שוחח מר פרידמן עם התובע בעניין הנגשת המקומון לתושבי באר שבע ועיסוקו בתכנים הרלבנטיים לתושבי באר שבע אולם התובע היה עסוק בבקשות להעלאת שכרו ואף אמר למר פרידמן כי הוא אינו רואה עצמו ממשיך בעבודתו בעיתון ולמעשה התובע ומר פרידמן לא ראו באותה עין את תפקידו במקומון ואת תפקידו של המקומון עצמו.

ו. גרסתו של התובע כבושה מגמתית וחסרת מהימנות שכן ולכל הפחות היה עליו להעלותה במסגרת השימוע (אף על פי שנאמרו לו עוד קודם לשימוע) אולם הוא לא עשה כן ואף לא פנה לבית הדין בבקשה למנוע את פיטוריו.

ז. אפילו יקבע בית הדין כי הראיון הוא שהיה הטעם בעטיו פוטר התובע, אין הדבר מהווה הפליה או גזענות מכל סוג שהוא שכן העמדה לפיה אין מבקרים את רשויות המדינה בעת מלחמה היא עמדה לגיטימית שהובעה על ידי כלי תקשורת שונים ואין לה קשר לכך שמושא הכתבה עסק בבדואים דווקא.

ח. גם אם יקבע בית הדין כי הכתבה היא שהביאה לפיטורי התובע הרי שלא ניתן לראות בכך פיטורים בשל "השקפה" כטענת התובע. התובע כתב רבות על הפזורה הבדואית והוא עצמו בדואי כך שאין לנתבעת כל דעות קדומות כנגד האוכלוסייה הבדואית. הנטל היה מועבר אליה רק אם הוכיח התובע כי לא היתה סיבה לפיטוריו – מה שלא הוכח אלא ההפך. הוכח כי היה חוסר שביעות רצון מתפקודו של התובע (סעיפים 105-110 לסיכומי הנתבעת).

ט. העובדה כי לנתבעת עומדת הזכות לחשוב כי אחדות השורות ואי הבעת ביקורת כלפי המדינה בזמן מלחמה הם ערכים חשובים לקהל היעד של המקומון לא פחות מהערכים אותם מקדש התובע של "הומניזם" ו"אזרחות" ואין לראות בהם כגזעניים וזכותה להכתיב קו סיקור כזה או אחר. מנכ"ל הנתבעת לא סבר כי לא היה מקום לסקר את העדר המיגון בפזורה הבדואית מאחר ומדובר בבדואים, אלא כי יש להתמקד בעיר באר שבע עצמה ולהימנע מביקורת על המדינה בזמן מלחמה (סעיפים 99-104 לסיכומי הנתבעת).

י. אשר להליך השימוע - סיום העסקתו של התובע נעשה לאחר שבמשך תקופה ארוכה נבחן תפקודו, לאחר פגישות עמו כמעט מידי שבוע, לרבות כשבוע לפני תחילת מבצע צוק איתן, כשמר פרידמן שב ומבקש כי המקומון יהיה נגיש יותר לתושבי באר שבע וככזה הנוגע בעניינים חשובים לתושבי באר שבע, תוך תקווה לשינוי אשר לא התרחש. מתמלולי השימוע ניתן להיווכח כי עניין הכתבה היה בשוליים ואילו עיקר הכוונה לפיטורים נסבה סביב הטיעונים שלעיל בגין אי התאמתו לתפקיד כשכל ההתייחסות מטעם מר פרידמן והחברה נגעה למינון ולשיקול הדעת הלקוי של התובע ולהעדר היוזמה שלו כעורך המקומון; התובע מכיר היטב את "כללי הטקסט" וניתנה לו שהות של שבועיים להתכונן להליך השימוע, הליך אשר היה ענייני, מקיף וממצה בו נשמעו טיעוני התובע במסגרת שתי ישיבות שימוע וכי גם אם נעדרו ממנו גינונים כאלה ואחרים הוא עמד בדרישות המהותיות, כאשר התובע לאורך כל הדרך נועץ בעורכי דין, חברים ואף עם הארגון. בעוד שהנתבעת קיימה את השימוע בכנות ובתום לב הרי שהתובע השתמש בהליך השימוע כאמצעי למינון טענותיו תוך שהקליט את השימוע והסיטו לדיון למחוזות שהיו נוחים לו; כי טענות התובע לעניין

הפגמים הינן טענות חסרות תום לב כאשר הוכח שהתובע לכל הפחות זכה לייצוג משפטי לאחר ישיבת השימוע הראשונה ועל אף זאת לא ביקש להתייצב לשימוע השני עם עורך דין או לבקש מסמך זה או אחר בזמן אמת – ואף לא הצביע על מסמך כלשהו אשר היה בו לסייע לו בזמן אמת. לטענתה הלכה למעשה קוימו עקרונות השימוע במלואם ואף מעבר לנדרש בדין וכי התובע לא הצביע על כל חובה החלה על הנתבעת לפיה עליה לציין במכתב ההזמנה לשימוע כי הוא זכאי לייצוג או לקבלת מסמכים.

יא. **אשר לפגיעה בחופש העיתונות** – לאף עובד וכן גם לא לעיתונאי קיימת החירות לעשות בקניינו של המעסיק ככל העולה על רוחו. לטענתה פסקי הדין שאוזכרו על ידי התובע בסיכומיו אינם רלבנטיים שכן אין חולק על חשיבותה של התקשורת וחופש הביטוי. עם זאת, אף אם לעיתונאי קיימת החובה לפרסם כתבה, חובה זו אינה מוחלטת והיא בוודאי מאבדת מעוצמתה לאחר שאותו נושא פורסם כבר בכלי תקשורת אחרים – כפי שזכה נושא העדר המיגון של הפזורה הבדואית בכלי התקשורת הרבים. עוד לטענתה אין דומה עניינם של כלי תקשורת ארציים בעלי חשיפה ארצית אדירה לבין כלי תקשורת קטן ואין דין חופש הביטוי וחופש העיתונות הקיים לעובדים בגופי תקשורת משמעותיים לבין מקומון בבאר שבע ובכל מקרה בשניהם לא קיימת חירות ביטוי מוחלטת ומו"ל רשאי להחליט על סיום העסקתם ככל שזה אינו מתיישב עם המקובל עליו.

יב. למעשה, הסעד היחיד עליו עמד התובע בדיון התברר כסעד ההצהרתי ואילו על הסעדים הכספיים התובע אינו עומד כלל וכי התובע האמיתי הוא ארגון העיתונאים ולא התובע. להלכה ולמעשה טוענת הנתבעת כי הסעד הנתבע – שהוא בסמכות בית הדין במסגרת תביעה אישית וכן כי הסכסוך הוא מעין קיבוצי ועליו להיות מוגש על ידי הארגון היציג ועל כן אין לארגון העיתונאים כל מעמד לתבוע סעד זה. בכל מקרה יש למחוק את הסעד ההצהרתי המבוקש. לחילופין נטען כי המדובר אף בסעד תיאורטי שכן התובע סיים עבודתו.

יג. לעניין העדר עדותו של מר בן יוסף לגביו טען התובע אף הוא בסיכומיו, כי עדותו לא היתה מעלה או מורידה שכן מר בן יוסף שימש כממונה מקצועי על התובע והרי שטעמי פיטוריו של התובע היו נעוצים בהתאמתו לתפקיד מנהל ועורך כך שעדותו של מר בן יוסף לא היה בה לתרום לבירור המחלוקת וממילא עמדה לתובע האפשרות לזמנו בעצמו.

8. בסיכומים ובסיכומי התשובה שהוגשו מטעם התובע 2 (להלן – הארגון) טוען הארגון, בין היתר, כי בניגוד לטענת הנתבעת, לבית הדין סמכות לדון בהליך לרבות בעילת התביעה הנוגעת לחופש העיתונות וכי העובדה כי עניין זה מעסיק את הארגון גם בהליכים קיבוציים אינה מונעת מלתבוע בעניין זה גם בהליך היחיד וכי הארגון יכול לשמש כתובע במגוון של הליכים גם אם אינו יציג ואף להצטרף כעותר. עוד טען הארגון כי השימוע שנערך ולתובע היה שלא כדין; אשר לנימוקי הפיטורים טען הארגון כי הנתבעת הודתה כי טעם מרכזי לפיטורי התובע היה העיקרון של "שקט יורים" או כי אין מבקרים את השלטון בזמן מלחמה ואף אם למעסיק מותר להיות בעל השקפת עולם הרי שאין המדובר בעילת פיטורים לגיטימית נכוח חשיבותו של חופש העיתונות ושל העיתונות כמוסד בדמוקרטיה, ומקום בו העיתונאי מפרסם כתבה שהיא נכונה ובעלת חשיבות ציבורית לא ניתן לפטרו שכן הוא פעל לפי האתיקה העיתונאית המחייבת אותו. לטענת הארגון אסור למעסיק לפטר עיתונאי בגלל פעולה שפעל העיתונאי בהתאם לכללי האתיקה ובשל חובתו המקצועית והציבורית לפרסם מידע בעל חשיבות ציבורית; כי קו הסיקור שנטען כי הוכתב אך בדיעבד ואשר לא קדמה לו כל הבהרה מסודרת; כי מעמדו של עובד עיתונאי שונה ממעמדם של עובדים אחרים בשל היותו קשור קשר הדוק עם חופש הביטוי וזכות הציבור לדעת ומבחינה זו וכל עוד הוא ממלא תפקידו על פי כללי האתיקה המקצועית אין לפטרו; כי פסק הדין בעניין יחיאל אינו קובע כטענת הנתבעת כי מותר לבעלים של עיתון לכוון את עיתונו בניגוד לחופש העיתונות וכן אף אינו קובע כי זו אינה יכולה להוות עילת פיטורים וכי בכל מקרה זכותו זו של הבעלים כפופה לכללי האתיקה המקצועית ובענייננו כללי האתיקה העיתונאית. כן טען הארגון כי הלכה זו ראויה להצטמצם נוכח ההתפתחויות בפסיקה הנוגעות לחופש הביטוי. אשר לחובה האתית טען הארגון כי היה מדובר בראיון בלעדי וייחודי, וכי אין כל הבחנה בין מקומו לבין עיתון בפריסה ארצי באשר לאתיקה המקצועית החלה על העיתונאים.

דיון והכרעה

9. סעיף 2 (א) לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988 קובע:

"לא יפלה מעסיק בין עובדיו או בין דורשי עבודה מחמת מינם, נטייתם המינית, מעמדם האישי, הריון, טיפולי פוריות, טיפולי הפריה חוץ-גופית, היותם הורים, גילם, גזעם, דתם, לאומיותם, ארץ מוצאם, מקום מגוריהם, השקפתם, מפלגתם או שירותם במילואים, קריאתם לשירות מילואים או שירותם הצפוי בשירות מילואים כהגדרתו בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], תשמ"ו-1986, לרבות מחמת תדירותו או משכו, כמשמעותו בחוק שירות בטחון [נוסח משולב], תשמ"ו-1986, הצפוי להם, בכל אחד מאלה:

(1) ..

(5) פיטורים או פיצויי פיטורים;

10. בפסק הדין בדיון (ארצי) נג/3-223 פלסטין פוסט בע"מ – ג'ואנה יחיאל, [פורסם בנבו] (ניתן ביום 25.4.1993) קבע בית הדין הארצי:

" רשאי וזכאי בעלים של עיתון, גוף ציבורי או חברה פרטית, לכוון את עיתונו לנתיבים הרצויים לו, ולמנוע פרסומים נוגדים. רשאי בעלים של עיתון לקבוע את הקו הפוליטי, הכלכלי והתרבותי של עיתונו, ואינו חייב לפרסם בעיתונו דעות נוגדות. רשאי בעלים של עיתון, ישירות או באמצעות מי שמונה לכך, להטיל על עיתונאי המועסק אצלו, לכתוב כתבה על נושא הנראה לו חשוב, והוא יכול להנחותו בקווים כלליים של הרצוי. אין עיתונאי בתחום בו הוא כותב, רשאי לסרב לכתוב אותה כתבה. עורך דין שכיר אינו יכול לקבוע באיזה לקוח יטפל ובאיזה ימאן לטפל, כשם שרואה חשבון שכיר אינו רשאי להחליט לאיזה מלקוחות המשרד יתן שירותיו. כל זאת, לגבי כל מקצוע או עיסוק, כל עוד אין ההוראות שהמועסק מקבל נוגדות את החוק, כלל אתיקה או את המצפון. עיתון, יהא נפוץ כאשר יהא, אינו חייב ליתן "ביטוי מתאים של השקפות שונות הרווחות בציבור" כשם שרשות השידור חייבת לעשות מכוח חוק. רצוי וראוי כי יעשה כן, אך זכותו גם שלא לעשות כן. ציבור הקוראים שמכספם הוא ניזון, יחליט אם להמשיך ולקנות אותו עיתון, שהוא חד צדדי בדיווחיו והשקפותיו. אם יפחת מספר הקוראים, יחדלו מפרסמים מלפרסם בו, והוא לא יוכל להמשיך ולהתקיים. בשוק העיתונות החופשי - אלה הם השיקולים שצריכים להנחות את הבעלים.

אין בסירוב העיתון לפרסם מאמר זה או אחר של עובד פגיעה בחופש הדיבור של העיתונאי. עיתונאי שעורכו סרב לפרסם את פרי עטו, רשאי למצוא לו במה אחרת, או להקימה, וכל עוד הכתוב, אף אם הוא מהווה "ביטוי חריג", אינו פוגע בשלום הציבור, הסדר הציבורי או אושיות הדמוקרטיה (בג"צ 399/85 הנ"ל בע' 288).

ערים אנו לכך כי:

לא רק הדובר הוא בגדר מי שמפעיל חירויותיו ונהנה מן הזכות המוקנית לאדם בחברה חופשית. קהל השומעים או הקוראים בכוח זכאי לשמיעתם ולקריאתם של דברי הזולת, וצמצום ההאזנה והעיון בדברי אחרים הוא לא רק פגיעה בזכותו של הכותב או הדובר אלא לא פחות מכך גם בזכויותיהם של אלה, אשר אליהם מופנים דבריו" (עש"מ 5/86 בע' 240)

וכן:

"הבטחת חופש הביטוי אינה רק אינטרס של הפרט אלא לא פחות מכך גם אינטרס ציבורי, שהרי שניים היבטיו של האינטרס הציבורי האמור: (1) זכותם של האזרחים והאינטרס שיש להם לשמוע את דעת הזולת; (2) האינטרס הציבורי להגן על חופש הביטוי ובכך להגן על המשטר הדמוקרטי." (שם).

האם פירוש הדבר שעיתון חייב לפרסם כל מכתב למערכת הנשלח אליו? האם עיתון הבוחר שלא לפרסם מכתבים שהתקבלו אצלו בין מהטעם שהכתוב בהם נוגד את דעתו, או שלשון הכתוב בוטה ופוגעת או שנראה לו שכותבם הוא תמהוני פוגעים בחופש הביטוי? האם מו"ל המסרב לפרסם ספר כל שהוא פוגע בחופש הביטוי?

...

חופש הביטוי אינו זכות יסוד מוחלטת, אלא יחסית, ככל זכות יסוד. זה גם הטעם שבית המשפט, עם כל רצונו ליתן נפקות מלאה לחופש זה, מאזן אותו, עם עקרונות יסוד אחרים של שיטתנו, ומאחר ואינו מעוגן ב"חוק יסוד", "כל חוק המגביל את חופש הביטוי תופס מבחינה חוקתית" (בג"צ 399/85 הנ"ל, בע' 283), וכן יש להתחשב בעקרונות יסוד אחרים.

...

בענייננו - יש ליתן את הדעת לזכות הקניין, המעוגנת בחוק יסוד; כבוד האדם וחרותו. מקום בו חופש הביטוי נשמר, אך לא דוקא בכלי תקשורת פרטי זה או אחר, וכל אדם, לרבות העיתונאי, יכול לכתוב כמעט כעולה על רוחו במגוון של פרסומים, יש ליתן משקל נכבד לזכות הקניין, ולענייננו - לזכותו של בעלים (פרטי) של כלי תקשורת להחליט איזה חומר להדפיס ואיזה לדחות, בין כתבות "מוזמנות", ובין כאלה המוגשות לו על ידי העיתונאים המועסקים בעיתון".

11. לאחר שבחנו את הראיות והעדויות הגענו למסקנה כי פיטוריו של התובע לא היו נעוצים בכתבה שפירסם על העדר המיגון בפזורה הבדואית, וכי זו היוותה רק דוגמא לחוסר שביעות הרצון מתפקודו כעורך המקומון.

הכתבה לא היוותה הגורם לפיטורי התובע כי אם רק דוגמא לחוסר שביעות הרצון שבאה לידי ביטוי בראיות שהונחו לפנינו כלהלן:

א. עיון בפרוטוקול השימוע מעלה ומיד כי עניינה של הכתבה לא היווה הגורם המרכזי וכי זו אך היוותה דוגמא, שהמחיש את הטענה לשיקול דעת שגוי של התובע וכי התובע אינו מתרכז בעניינים הנוגעים ומעניינים את קהל היעד של המקומון – בעיקרם תושבי באר שבע.

ב. גם במכתב הזימון לשימוע צוינה הכתבה האמורה כדוגמא בלבד לשיקול דעתו הלקוי של התובע בעיני מר פרידמן.

ג. בשימוע עצמו נדונו סיבות נוספות אשר היוו שיקול לפיטוריו של התובע ובהם העדר היוזמה, ראייתו בעיני מר פרידמן כמי שאינו מוביל שינוי במקומון, אי הגשת תכנית מסודרת לאור השינויים במקומון וכיוצא באלו (ראו גם עדותו של התובע כי נדונו עניינים נוספים מלבד

הכתבה בשימוע, עמוד 12 שורות 23-24, עמוד 13 שורות 9-4, כי לא הגיש תכנית עבודה למר פרידמן, עמוד 11 שורות 31-30).

ד. מעדותו של מר פרידמן התרשמנו כי אכן התובע לא התאים עצמו לשינויים שהתבקשו ממנו, ואופן ראייתו את המקומון לא תאם למצופה ממנו. השתכנענו כי הכתבה היתה דוגמא בלבד, שנדונה במספר בודד של עמודי פרוטוקול שימוע מתוך עשרות, שהראתה כי התובע אינו רואה את המקומון כמצופה ממנו, מבחינה זו שלא הפעיל שיקול דעת נכון באשר לבחירת הנושאים ולעיתוי שנבחר לפרסומם ולא מושא הכתבה, כשלמעשה התובע לא הפנים את השינוי שמבקש המקומון לייצר – דהיינו הפיכתו לעיתון לוקאלי חנימי שעוסק בנושאים חדשניים המתאימים לתושבי המקום (ראו פרוטוקול השימוע השני בעמוד 11 שורות 21-25, עדותו של מר פרידמן בעמוד 26 שורות 21-5, שורות 28-31). כן השתכנענו כי עיקר הגורמים לפיטורי התובע היו חוסר היוזמה של התובע, העדר החדשנות ואי ראייתו ככזה המסוגל להוביל שינוי (ראו פסקה ראשונה לזימון לשימוע, עמודים 26, 28, 31 שורות 2-25, עמוד 33 שורות 6-17, עמוד 34 שורות 10-7, עמוד 35 שורות 19-7, עמוד 36 שורות 25-24, עמוד 37 שורות 5-1 לפרוטוקול השימוע השני, פרוטוקול השימוע הראשון בעמוד 4 שורות 21-17, עמוד 6 שורות 15-24, עמוד 7 שורות 17-7). עוד השתכנענו כי הדברים עלו מול התובע בסיטואציות קודמות לשימוע, כאשר התובע ידע על השינויים שחלים בעיתון והצורך בשינויים ובהתאמות לעולם התקשורת המתחדש, גם אם אין המדובר בשיחות מתועדות בכתב (עדותו של התובע בעמוד 11 שורות 8-4, עמוד 19 שורות 19-16, עדותו של מר פרידמן בעמוד 24 שורות 25-22). לא מצאנו כי יש בהעדר עדותו של מר בן יוסף לעמוד לחובת הנתבעת ואנו מקבלים את טענות הנתבעת כי הטענות מול התובע לא היו טענות מקצועיות כי אם על תפקודו כעורך וכמנהל ועל כן לא היה בה לתרום לענייננו.

12. אף אם היינו מקבלים את טענת התובע כי ההחלטה על פיטוריו היתה בשל פרסום הכתבה, גם אז אין בכך הפלייה בניגוד לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה. לנתבעת הזכות להכתיב קו סיקור מסוים, לקהל היעד אליו מכוון המקומון, לרבות שאין לבקר את רשויות המדינה בזמן לוחמה, בייחוד מול אויבים מבחוף. מצאנו כי הנתבעת פרסמה בעבר כתבות על הפזורה הבדואית כך שבקשתה שלא לפרסם את הכתבה הנוכחית בזמן מלחמה, אינה בבחינת הפלייה על רקע השקפה. זכותה של

הנתבעת להחליט כי המקומון מיועד לקהל יעד מסוים ועל כן הכתבות **ועיתוי פרסומן** צריך לענות על דרישותיו של קהל היעד וצרכיו ושלא בסתירה למדיניות המקומון.

13. עם זאת ועל אף כי אנו מכירים בזכותו של המקומון להביא לסיום העסקתו של התובע מקום בו גישתו של התובע שונה מהקו עליו החליט המקומון, הרי שלא מן הנמנע כי הדברים לא הובהרו דיים לתובע טרם השימוע כי אם רק במעמד השימוע עצמו – וכאן נפל פגם בהתנהלותה של הנתבעת – פגם אשר יש בו כדי לזכות את התובע בפיצוי. בעניין זה התרשמנו, והדברים אף עולים מדבריו של מר פרידמן בפרוטוקול השימוע, כי לתובע לא הובהרה דיה העובדה שעליו להתמקד בעניינים הנוגעים לתושבי באר שבע בלבד ושעליו לכוון רק לאותם עניינים. על כן יש לפסוק לתובע פיצוי בגין פגם זה.

14. ככל שהמקומון ביקש להתוות קו ואופי חדש ברור למקומון – עיסוקו של המקומון בתחומיה המוניציפאליים של העיר באר שבע וסביבתה הקרובה, ולהשאיר את העיסוק בעניינים כלליים שאינם מיוחדים או קשורים במיוחד לבאר-שבע וסביבתה הקרובה לעיתונות הארצית, אין המדובר בהפליה. משהתובע לא ביקש סעד של השבה לעבודה, לא בתובענה זו ולא בכך הליך אחר ואף לא הגיש כל בקשה למניעת פיטוריו - כל שנוטר לנו הוא לפסוק לתובע פיצוי. לאחר בחינת כל האמור, על הנתבעת לשלם לתובע פיצוי בסך 40,000 ₪, השווה לכ-5 משכורות, וזאת בשים לב לתקופת עבודתו של התובע בנתבעת.

לא מצאנו כי בהעדר ציון זכותו של התובע להיות מיוצג ע"י עורך דין או בזכותו לעיין במסמכים בהזמנה לשימוע משום פגם המצדיק פסיקת פיצוי נוסף בגין פגמים בשימוע כפי שטען התובע. אכן, אם התובע היה מבקש להגיע בליווי עורך דין או לעיין במסמכים הנוגעים לשימוע, על הנתבעת היתה החובה לאפשר לו זאת. לא מצאנו כי על הנתבעת החובה לציין הדברים אלה בהזמנה לשימוע, ומן הראוי לציין שהתובע לאחר השימוע הראשון כבר נועץ בארגון (עמוד 9 שורות 22-32). כאמור, לא מצאנו כי יש מקום לפסוק פיצוי נוסף מעבר למה שפסקנו לעיל.

15. אשר לטענות התובעים כי פיטורי התובע נעשו בניגוד לחופש העיתונות ולכללי האתיקה, נחזור ונאמר כי לנתבעת הזכות להתוות קו סיקור מסוים או קהל יעד מסוים אליו היא מבקשת להפנות את המקומון. אין בידינו לקבל את ההבחנות שביצעו התובעים לפסק הדין בעניין **יחיאל**. קביעותיו של בית הדין הארצי בעניין **יחיאל** שרירות וקיימות. העובדה כי שם דובר בהתפטרות ולא בפיטורים אינה מעלה או מורידה לענייננו. כפי שמצאנו, הפגם היחיד שנעשה בעניין זה על ידי הנתבעת הוא

כי קו סיקור או המדיניות אותה ביקשה להתוות לא הובהרה דיה בטרם השימוע אולם משהתובע לא עתר להשבתו לעבודה פסקנו לזכותו פיצוי בגין כך. אין המדובר בהפליית התובע כי אם בזכות לגיטימית של הנתבעת. כך גם לא מצאנו כי יש בפיתורי התובע משום פגיעה בכללי האתיקה. חופש הביטוי כמו גם כללי האתיקה אינם מוחלטים ואין בהם לאפשר לעיתונאי לפרסם ככל העולה על רוחו – עיתונאי עובד בעיתון, והוא כפוף גם למעסיקו. למעסיק הזכות להתוות אופי מסוים לעיתון ועל העיתונאי להישמע לו. ככל שהעיתונאי אינו נשמע לאופי המבוקש של המקומון, רשאי הוא להתפטר אך גם המעסיק רשאי לפטרו – ובלבד שאופי המקומון הובהר לעיתונאי קודם לכן וככל שהדבר לא נעשה יש לפצותו בגין פגם בהליך.

נוסיף עוד באשר לפסק הדין בעניין חגי מטר (ס"ק (אזורי ת"א) 37876-08-13 **הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' אחוזת הירש ישראל תשנ"ד בע"מ**, [פורסם בנבו] ניתן ביום 7.1.17) אליו הפנו התובעים בסיכומיהם, כי לא מצאנו שיש להיקש ממנו לעניינינו. שם נושא הדיון היה איסור פיטורים בשל פעילות בארגון עובדים. כך גם אין בידנו לקבל את ההיקש שביקשו התובעים לעשות מפסק הדין של בית המשפט העליון בעניין אילנה דיין (דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך, [פורסם בנבו] ניתן ביום 18.9.2014) פסק הדין עסק בלשון הרע ועל החובה עיתונאית והכללתה כחלק מהחובות המנויות בסעיף 215(2) לחוק איסור לשון הרע הזכות להגנת תום הלב ואין הדבר דומה לעניינינו. יש לזכור כי בשני מקרים אלה, המדובר היה בכלי תקשורת המופנים לכלל תושבי המדינה ולא במקומונים.

סוף דבר:

16. הנתבעת תשלם לתובע סך של 40,000 ₪ בגין פיצוי בגין פגם בשימוע. על הנתבעת לשלם סכום זה בתוך 30 יום מיום קבלת פסק הדין אחרת הסכום יישא הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה ועד התשלום המלא בפועל.
17. כן תישא הנתבעת בהוצאות התובע ובשכר טרחת עו"ד בסך כולל של 3,500 ₪, שעליה לשלם לתובע בתוך 30 יום. לא מצאנו כי יש לפסוק הוצאות לטובת הארגון.
18. פסק הדין ניתן בהרכב של שניים לאור ההחלטה מיום 6.2.17.
19. זכות ערעור לבית הדין הארצי כדין.

ניתן היום, כ"ב תמוז תשע"ז, (16 יולי 2017), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

צבי פרנקל 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

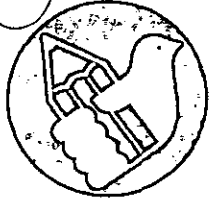
בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן

נספח 2

תקנון האתיקה של עיתונאים

2

מועצת
 העיתונות בישראל
 مجلس الصحافة في اسرائيل
 СОВЕТ ПО ДЕЛАМ ПРЕССЫ В ИЗРАИЛЕ
 ISRAEL PRESS COUNCIL

הארצי
 אמר
 1957

תקנון האתיקה המקצועית של העיתונות
 תקנון מועצת העיתונות בישראל

קורבנות

הקדמה

השופטת (בדימ') דליה זורנר
נשיאת מועצת העיתונות בישראל

על העיתונות, במטרה למנוע זליגת מידע שלא אושר על ידי הצנזורה, מחייבים סיקור שוויוני ונאמן על המתרחש בעורף והקפדה מיוחדת על כבודם של נפגעים ומשפחותיהם.

הגם שמועצת העיתונות היא גוף וולונטרי ולתקנון אין מעמד של דין, הכיר בו בית-המשפט העליון כמשקף את האתיקה העיתונאית, ובהפרת כלליו כעבירות אתיקה. אף התקנון עצמו קובע כי בית-הדין לאתיקה של מועצת העיתונות מוסמך לדון ולפסוק בתלונות על הפרת כללי האתיקה העיתונאית גם נגד עיתונאים ועיתונים שאינם חברים במועצת העיתונות.

כללי האתיקה אינם משקפים אפוא הסדרים פרטיקולאריים החלים על חברי מועצת העיתונות בלבד, אלא ענייניו של התקנון הוא בנורמות מקצועיות של העיתונאות.

אכן לנוכח האופי של מקצוע העיתונאות, שבבסיסו חופש הביטוי, ותפקידו במשטר דמוקרטי לבקר את רשויות השלטון ולתת במה לדעות שונות, החוק לא הסדיר מקצוע זה ולא הקים גוף המוסמך לאכוף את כללי האתיקה המקצועית. וכך ראוי. שכן, השמירה על עיתונות חופשית מהתערבות השלטון היא תנאי לקיומה של דמוקרטיה. אלא שלנוכח כוחה של העיתונות ופגיעתן הרעה של הפרות כללי האתיקה מוגשות מדי פעם בכנסת הצעות חוק שמטרתן לרסן כוח זה ולהטיל בחוק מגבלות שונות על התקשורת.

כיבוד כללי האתיקה העיתונאית נדרש אפוא למניעת התערבות שלטונית מזיקה בחופש העיתונות, והוא חיוני לקיומה של תקשורת חופשית, אחראית והוגנת.

למעלה מארבעים וחמש שנים חלפו מאז אושר על ידי מועצת העיתונות תקנון האתיקה הראשון, שכלל מספר מצומצם של כללים. זאת מתוך הבנה כי מדובר בגרסה בסיסית, שתהיה נתונה לשינויים, לתוספות ולעדכונים. ואכן, במהלך השנים הורחב התקנון ונוספו לו כללי אתיקה רבים ששיקפו את השינויים שחלו בתקשורת ובחברה בישראל. התקנון המעודכן משקף את "האני מאמין" של התקשורת בימי שלום כבימי מלחמה. הוא חל על התקשורת לסוגיה - המודפסת, האלקטרונית והאינטרנטית.

כצד עקרונות הצהרתיים, הנוגעים לתפיסות יסוד של עיתונות חופשית - נאמנות לאמת, אומץ לב, אחריות, יושר והגינות - התקנון כולל כללי התנהגות מפורטים של אסור ומותר. מהם הדרושים לפעולה תקינה של העיתונות, כגון חובת בדיקת הנכונות של הידיעה, אפשרות הוגנת לתגובה וחסיון המקורות; מהם המיישמים את דרישת ההגינות, כגון איסור ניגוד עניינים והבחנה בין פרסומת לידיעות ודעות; ומהם האוסרים פרסומים הפוגעים בפרטיות שאין בהם עניין ציבורי או שפגיעתם בפרטיות עולה על העניין הציבורי בהם, כגון איסור פרסום שמות, תמונות ופרטים מזהים אחרים של קטינים (איסור שיסודו בחוק), של חשודים בעבירה עד להתייצבותם בבית המשפט ושל חללי ופצועי מלחמות ואסונות אחרים לפני שהידיעה על הפגיעה הגיעה למשפחותיהם. לאחרונה נוספו איסורים מפורטים המבטיחים קיום כלל אחרון זה.

לאחר מלחמת לבנון השנייה נקבעו כללי אתיקה לימי חירום, המשתלבים בעקרונות של עיתונות חופשית, הנדרשת גם בעת חירום לנהל שיח ושיג חופשי ואף ביקורתי, מתוך אחריות. הכללים המיוחדים החלים בעת חירום מטילים חובות נוספות

ספטמבר 2010

תשרי תשע"א

נשיאות מועצת העיתונות

נשיאת המועצה
השופטת (בדימוס) דליה דורנר

מ"מ נשיאת המועצה
עו"ד ארנה לין

מוזכ"ל המועצה
אריק בכר

פרופ' שולמית אלמוג (נציגת ציבור)

פרופ' אהרון בן-זאב (נציג ציבור)

יוסי בר-מוחא (נציג העיתונאים)

ורד ברמן (נציגת העיתונאים)

דני זקן (נציג העיתונאים)

ד"ר מוחמד ותד (נציג ציבור)

יצחק טוניק (נציג העורכים והמו"לים)

משה טימור (נציג העיתונאים)

מתתיהו טננבאום (נציג העורכים והמו"לים)

בן-דרור ימיני (נציג העיתונאים)

סוהיל כראם (נציג העורכים והמו"לים)

רימון לוי (נציג העורכים והמו"לים)

פרופ' יחיאל לימור (נציג ציבור)

אבי פז (נציג העיתונאים)

אלי פלאי (נציג העורכים והמו"לים)

פרופ' יהודה פרידלנדר (נציג ציבור)

יואב צור (נציג העורכים והמו"לים)

ד"ר יהודית ריכטר (נציגת ציבור)

עמוס רגב (נציג העורכים והמו"לים)

עמוס שוקן (נציג העורכים והמו"לים)

עו"ד חיים שיבי (נציג העיתונאים)

פרופ' עמוס שפירא (נציג ציבור)

מרדכי שקלאר (נציג העורכים והמו"לים)

הרב יובל שרלו (נציג ציבור)

משקיפים בנשיאות

עו"ד עמיחוד בן-פורת

עו"ד יעל גרוסמן

מליאת מועצת העיתונות

נציגי ציבור

פרופ' שולמית אלמוג

עו"ד אילן כומבך

פרופ' אהרון בן-זאב

פרופ' הדרה ברמור

פרופ' דני גוטוויין

ד"ר אמל ג'מאל

ד"ר הנרייט דהאן כלב

השופטת דליה דורנר

ד"ר מוחמד ותד

עו"ד אופיר טל

פרופ' רבקה כרמי

הרב משה חיים לאו

פרופ' דן לאור

פרופ' יחיאל לימור

עו"ד ארנה לין

יצחק מאיר

אליס ניימן

עו"ד אורי סלונים

פרופ' נחום פינגר

פרופ' יהודה פרידלנדר

ד"ר יהודית ריכטר

פרופ' עמוס שפירא

הרב יובל שרלו

נציגי העיתונאים

יעקב אחימאיר

אורי בינדר

גד בן יצחק

יוסי בר-מוחא

ורד ברמן

אחיה גינוסר

חיותה דביר

ויקטוריה דולינסקי

אליעזר דר-דרנר

אודי הירש

דני זקן

סוהיל חדד

יצחק טאוב

משה טימור

יהודית יחזקאל

בן-דרור ימיני

ברוך מאירי

אבי פז

ציפי רומן

חיים שיבי

נציגי העורכים והמו"לים

גלית אלטשטיין (גלי צה"ל)

יוסי אליטוב (משפחה)

דב אלפון (הארץ)

זוהיר בהלול (רדיו אשמס)

אשר בהרב (ישראל היום)

עו"ד מאיר בלייך (מעריב)

דוד בן-בסט (רדיוס, רדיו לב המדינה)

עוזי בנימין (העין השביעית)

בסאם ג'אבר (פנורמה)

ד"ר יעקב הכט (איגוד האינטרנט

הישראלי)

יצחק טוניק (גלי צה"ל)

מתתיהו טננבאום (המודיע)

סוהיל כראם (רדיו א-שמס)

רימון לוי (איגוד האינטרנט הישראלי)

אלי פלאי (משפחה)

יואב צור (מעריב)

עמוס רגב (ישראל היום)

עמוס שוקן (הארץ)

כמבי שלג (ארץ אחרת)

אלישע שפיגלמן (רשות השידור)

מרדכי שקלאר (רשות השידור)

תיקון טעויות, התנצלות ותגובה

7. טעויות, השמטות או אי דיוקים שהם מהותיים בפרסום עובדות, יש לתקן במהירות, בהגינות ובהבלטה הראויה ביחס לפרסום המקורי. בנוסף לכך תפורסם במקרים המתאימים גם התנצלות. במקרים המתאימים תינתן לאדם שנפגע אפשרות הוגנת להגיב על טעות, השמטה או אי דיוק מהותיים במהירות ובהבלטה הראויה ביחס לפרסום המקורי.

פרטיות ושם טוב

8. לא יפרסמו עיתון ועיתונאי ללא הסכמתו של אדם דבר הנוגע לפרטיותו או לשמו הטוב והעלול לפגוע בו, אלא אם קיים עניין ציבורי בפרסום ובמידה הראויה. פרסום דבר כאמור מצריך ברגיל בירור מוקדם עם הנוגע בדבר ופרסום הוגן של תגובתו.

קורבנות

9. א. לא יפרסמו עיתון ועיתונאי שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של אדם שנספה או נפגע באופן חמור במלחמה, בתאונה או באסון אחר, לפני שהידיעה על מותו או פגיעתו של אותו אדם באה לידיעת משפחתו הקרובה מפי גורם מוסמך, אלא אם קיימות נסיבות חריגות של עניין ציבורי בפרסום האלתר.

ב. בקבלת החלטה בעניין פרסום שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של אדם שנספה או שנפגע באופן חמור במלחמה, בתאונה או באסון אחר, יתחשבו העיתון והעיתונאי בבקשת בני משפחת הקורבן שלא ליתן פרסום לפרטים אלה וישקלוה כנגד העניין הציבורי בפרסומם. הפרסום יהיה באופן, במידה וברגישות הראויים.

ג. (תיקון 15.6.10) לא יפנה עיתונאי בדברים אל בני המשפחה הקרובה של אדם שנספה או נפגע באופן

חמור במלחמה, בתאונה או באסון אחר, לפני שווידא שהידיעה על מותו או פגיעתו של אותו אדם הובאה לידיעת בני משפחתו הקרובה מפי גורם מוסמך.

ד. (תיקון 15.6.10) לא יתקרב עיתונאי למקום הימצאם של בני המשפחה הקרובה של אדם שנספה או נפגע באופן חמור במלחמה, בתאונה או באסון אחר, לפני שווידא שהידיעה על מותו או פגיעתו של אותו אדם הובאה לידיעת בני משפחתו הקרובה מפי גורם מוסמך.

ה. (תיקון 15.6.10) לא יפרסם עיתון תמונות של בני משפחתו הקרובה של אדם שנספה או נפגע באופן חמור במלחמה, בתאונה או באסון אחר, שצולמו ב-24 השעות הראשונות לאחר שנודע להם על האסון, אלא בהסכמת המצולמים.

ו. בקבלת החלטה בעניין פרסום שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של קורבן פשיעה, יתחשבו העיתון והעיתונאי בבקשת הקורבן שלא ליתן פרסום לפרטים אלה וישקלוה כנגד העניין הציבורי בפרסומם. הפרסום יהיה באופן, במידה וברגישות הראויים.

ז. לא יפרסמו עיתון ועיתונאי שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של קורבן עבירת מין אלא בהסכמתו.

ח. לא יפרסמו עיתון ועיתונאי ידיעה בדבר מצב בריאותו של פצוע, קורבן פשיעה או עבירת מין אלא בהסתמך על מקור רפואי מוסמך.

ט. (תיקון 16.3.03) לא יפרסמו עיתון ועיתונאי כל דבר הקשור בעבר המיני של מתלוננת או מתלונן בעבירת מין, למעט מידע על קשר אישי קודם עם הנילון.

י. (תיקון 18.9.08) בדיווח על התאבדות על העיתון והעיתונאי לגלות רגישות וזהירות, ובדרך כלל ראוי להימנע מפרסום פרטים על שיטת ההתאבדות.

קטינים (תיקון 26.3.97)

10. א. לא יפרסמו עיתון ועיתונאי שם, צילום או פרטים

תקנון האתיקה המקצועית של העיתונות

אושר במליאת מועצת העיתונות ביום 16.5.96

הגדרות: (תיקון 7.1.03)

1. "עיתון" - לרבות אמצעי תקשורת אלקטרוניים ועיתונים מקוונים ולרבות הבעלים, המו"ל והעורך האחראי של אמצעי התקשורת.
"עיתונאי" - לרבות עורך.
"אדם" - לרבות תאגיד, חבר בני אדם מואגד או בלתי מואגד וגוף ציבורי.

ג. לא יובאו דברים בשמו של אדם אלא אם הם מובאה ישירה ומדויקת מפיו או ממסמך בכתב. מכתב למערכת מותר לפרסם שלא כלשונו אם כותבו לא אסר זאת מראש ואם בעריכה לא היה משום שינוי מהותי בתוכן המכתב או במשתמע ממנו.

בדיקת העובדות

5. א. לפני פרסום ידיעה כלשהי, יבדקו העיתון והעיתונאי את נכונותה במקור המהימן ביותר ובוהירות הראויה לפי נסיבות העניין.
ב. דחופות הפרסום לא תפטור מבדיקת נכונות הידיעה כאמור.

ג. העובדה כי ידיעה התפרסמה בעבר לא תפטור את הבא להסתמך עליה בפרסום מבדיקת מהימנות הידיעה.

אוביקטיביות

6. א. עיתון ועיתונאי יבחינו בפרסום בין ידיעות לבין דעות.
ב. ידיעה המתפרסמת במסגרת של הבעת דעה יחולו עליה כללי האתיקה הנוגעים לידיעות.
ג. פרסום ידיעות יהיה הוגן וללא הטיות.
ד. הכותרת לא תהיה מטעה.
ה. עיתון ועיתונאי יבחינו בפרסום בין פרסומת לחומר מערכתי, באופן שלא תפורסם פרסומת הנחזית כחומר מערכתי.

חופש העיתונות ואחריותה המקצועית

2. עיתון ועיתונאי יהיו נאמנים לחופש העיתונות ולזכות הציבור לדעת בהגישם לציבור שרות מקצועי ובפרסום מדויק, הוגן ואחראי של ידיעות ודעות.

יושר והגינות

3. א. עיתון ועיתונאי יפעלו ביושר, בהגינות וללא מורא.
ב. הבטיחו עיתון או עיתונאי למקור שהידיעה שמסר או הדעה שהביע לא יפורסמו, לא יימסרו אלה לפרסום אף אם יש בהם ענין לציבור.

נאמנות לאמת

4. א. לא יפרסמו עיתון ועיתונאי כיוזעין או ברשלנות דבר שאינו אמת, אינו מדויק, מטעה או מסולף.
ב. לא יימנעו עיתון ועיתונאי מלפרסם מידע שקיים עניין ציבורי בפרסומו, לרבות בשל לחצים פוליטיים, כלכליים או אחרים וכן בשל חרם או איום בחרם מודעות.

הליכים פליליים

12 א. א. עיתון ועיתונאי יכבדו בפרסומיהם את העיקרון היסודי שכל אדם הוא בחזקת חף מפשע אלא אם נמצא אשם בדין.

ב. (1) (תיקון 25.6.07) לא יפרסמו עיתון ועיתונאי שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של תשוד בעבירה שנעצר אך טרם הובא בפני בית משפט, אלא אם הסכים לכך או אם קיים עניין ציבורי הקשור לעיתוי הפרסום, נסיבות העבירה, אופיה, חומרתה או מעמדו הציבורי של החשוד.

(2) (תיקון 25.6.07) לא יפרסמו עיתון ועיתונאי שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של חשוד בעבירה בטרם נעצר ובטרם הובא בפני בית משפט, אלא אם הסכים החשוד לפרסום או אם התקיימו התנאים הבאים:
(א) הודע לחשוד מבעוד מועד דבר החשד וניתנה לו שהות נאותה להגיב בטרם הפרסום.
(ב) קיים עניין ציבורי הקשור לעיתוי הפרסום, נסיבות העבירה, אופיה, חומרתה או מעמדו הציבורי של החשוד.

ג. (1) (תיקון 13.2.02) בכיסוי ההליך הפלילי אין ליצור מראית עין מובהקת של כוונה להשפיע על תוצאות המשפט. בכלל זה, אין לפרסם במהלך המשפט הערכה נחרצת של העדויות או העמדות של הצדדים או עמדה לגבי תוצאה מסוימת של ההליך.

(2) (תיקון 13.2.02) על אף האמור לעיל, אין מניעה לפרסם פרשנות משפטית של הדין, משמעותו והשלכותיו, בכל שלב שהוא, ולאחר מתן פסק דין או החלטת ביניים - התייחסות ביקורתית לגבי הכרעות משפטיות או עובדתיות שניתנו בהם.

ד. פורסם בעיתון דבר חשד, הגשת כתב אישום או הרשעת אדם, ונדוע לעיתון ולעיתונאי באופן מוסמך כי הוסר החשד או לא הוגש כתב האישום או בוטל או זוכה

מזהים אחרים של מי שטרם מלאו לו 14 שנה, בנסיבות העלולות לפגוע בשמו, בפרטיותו או ברווחתו, אלא בהסכמת הוריו או אפוטרופסו ואם קיים עניין ציבורי בפרסום המזהה ובמידה הראויה.

ב. לא יפרסמו עיתון ועיתונאי שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של מי שמלאו לו 14 שנה וטרם מלאו לו 18 שנה, בנסיבות העלולות לפגוע בשמו, בפרטיותו או ברווחתו, אלא אם קיים עניין ציבורי בפרסום המזהה ובמידה הראויה.

ג. (תיקון 15.4.10) אי פרסום צילום ופרטים מזהים פירושו הסתרה או טשטוש מוחלט של כל פרט העלול להסגיר את זהותו של הקטין, ובכלל זה טשטוש היקף כל הפנים של הקטין וטשטוש קולו כך שלא ניתן יהיה לזהותו.

ד. (תיקון 15.4.10) כדי להבטיח את ביצוען של הוראות סעיף זה, תיבדק כל כתבה או ידיעה הנוגעת לקטין והעלולה לפגוע בשמו, פרטיותו וברווחתו, לפני פרסומה, על ידי העורך המוסמך של כלי התקשורת.

חולים ותורמי אברים

11. לא יפרסמו עיתון ועיתונאי שם, צילום או פרטים מזהים אחרים של חולה נפש, מכור לסמים או לאלכוהול, תורם או נתרם של אברים וחולה סופני ללא הסכמתם או הסכמת בני משפחתם, לפי המקרה, אלא אם קיים עניין ציבורי בפרסום ובמידה הראויה.

הליכים משפטיים (תיקון 13.2.02)

12. א. סיקור משפט יתמקד בהליך המשפטי וישקף את ההליך באופן נאמן לאמת, הוגן ואחראי.
ב. יש להבחין בבירור בין סיקור ההליך לבין התייחסות לנושא הקשור במשפט, פרשנות ותחקיר עיתונאי שבפרסומם יש עניין ציבורי.

הנאשם בדין או נתקבל ערעורו של מורשע, לפי העניין, יפרסם זאת העיתון בהבלטה הראויה.

משפטים אזרחיים

13. א. בפרסום שעניינו הליכים משפטיים אזרחיים, יציג העיתון והעיתונאי את עמדות כל הצדדים. אם הוגש כתב הגנה, יינתן לו פרסום הולם. אם טרם הוגש כתב הגנה, תינתן ברגיל לנתבע אפשרות לפרסום הוגן לעמדתו.
- ב. נדחתה או נמחקה תביעה בעניין אזרחי, יינתן לכך פרסום באופן דומה ככל האפשר לפרסום בדבר הגשת התביעה.
- ג. לא יפורסם דבר הנוגע לתביעה שנדחתה או שנמחקה כאמור אלא אם צויין דבר דחייתה או מחיקתה.
- ד. לא יפרסמו עיתון ועיתונאי שאלות מתוך שאלון בהליך משפטי אזרחי, או פרטים כלשהם מתוכנו, אלא בצמוד לתשובות שניתנו לשאלות אלה.
- ה. (תיקון 6.9.99, תיקון 16.3.03) האמור לעיל בסעיף זה יחול, בשינויים המחויבים, על פרסום שעניינו עתירה לבג"ץ וגם על פרסום שעניינו הגשת תלונה למועצת העיתונות.

הצלת חיים (תיקון 16.3.03)

- 13א'. החובה המוסרית והחוקית החלה על כל אדם להושיט עזרה לאדם המצוי לנגד עיניו בסכנה חמורה ומיידית לחייו או לשלמות גופו, חלה גם על עיתונאי בעת פעולתו העיתונאית.

אפליה וגזענות

14. לא יפרסמו עיתון ועיתונאי דבר שיש בו משום הסתה או עידוד לגזענות או לאפליה פסולה על בסיס גזע, מוצא, צבע עור, עדה, לאומיות, דת, מין, עיסוק, נטייה מינית,

מחלה או נכות גופנית או נפשית, אמונה או השקפה פוליטית ומעמד חברתי-כלכלי.
לא יציגו עיתון ועיתונאי איפיונים אלה אלא אם הם נוגעים עניינית לנושא הפרסום.

ניגוד עניינים

15. א. לא יעמידו עצמם עיתון ועיתונאי במצב בו קיים חשש לניגוד עניינים בין חובותיהם כעיתון וכעיתונאי לבין כל אינטרס אחר.
- ב. מו"ל של עיתון ובעליו יפרסמו בעיתון אחת לשנה גילוי נאות של האינטרסים העסקיים והכלכליים המהותיים שיש להם בתחום התקשורת ומחוצה לו.
- ג. היה לעיתון אינטרס מהותי - כלכלי או אחר, בתחום התקשורת או מחוצה לו - בנושא של פרסום מסוים, יפרסם בצמוד לאותו פרסום גילוי נאות של האינטרס שלו.
- ד. שמותיהם של המו"ל, הבעלים והעורך של העיתון יופיעו בכל גליון שלו.

שימוש לרעה

16. א. לא יעשו עיתון ועיתונאי שימוש לרעה במעמדם, בתפקידם או בכוחם לפרסם או להימנע מפרסום.
- ב. לא יעשו עיתון ועיתונאי שימוש פסול במידע שהגיע לידיהם עקב עבודתם.

עיסוק נוסף

17. א. לא יעסוק עיתונאי בכל עיסוק, עבודה, שרות, יחסי ציבור, פרסומת ואיסוף מודעות המעוררים חשש או מראית עין לניגוד אינטרסים או להטעיית הציבור.
- ב. (תיקון 26.3.97) רואים כעיסוק נוסף המעורר חשש או מראית עין לניגוד אינטרסים או להטעיית הציבור, מבלי למעט מדרכי עיסוק נוסף אחרות -

הפרט, האונת סתר שלא כדין וכל אמצעי אחר להשגת מידע העלול, בנסיבות העניין, לפגוע באופן חמור באמון הציבור בעבודה העיתונאית.

ציון מקור הפרסום

21. לא יציגו עיתון ועיתונאי כלשהם את עבודתם של עיתון ועיתונאי אחרים. בכל מקרה של ציטוט מידע שכבר פורסם באמצעי תקשורת אחר או על ידי סוכנות חדשות, יציגו העיתון והעיתונאי את זהות המפרסם המקורי.

חסיון עיתונאי

22. לא יגלו עיתון ועיתונאי מידע שנמסר להם בתנאי שישאר חסוי ולא יחשפו זהותו של מקור חסוי אלא בהסכמתו של המקור.

אתיקה בעיתון

23. א. עיתון ידאג להכשרה מתאימה של העיתונאים העובדים בו בתחום האתיקה המקצועית של העיתונות.
ב. מו"ל של עיתון ובעליו יבטיחו את קיום התנאים המאפשרים לכל עבודה עיתונאית הנעשית בעיתון להתבצע על פי העקרונות של האתיקה המקצועית של העיתונות.

ג. עיתון ועיתונאי רשאים לפנות לוועדת האתיקה של מועצת העיתונות בבקשה לחוות דעת בעניין עקרוני מתחום האתיקה המקצועית של העיתונות. ועדת האתיקה תפעל כגוף מייעץ.

עורך ועיתונאי

24. א. לא יפרסמו בשמו של עיתונאי כתבה או מאמר שתוכנם שונה באופן משמעותי על ידי עורך ללא הסכמת העיתונאי.

(1) תשדירי פרסום, יחסי ציבור או שירות דומה אחר הקשורים בתחום עיסוקו או מומחיותו של העיתונאי המגיש שירותים אלה;

(2) תשדירי פרסום, יחסי ציבור או שירות דומה אחר המוגשים על ידי עיתונאי העוסק בחדשות, באקטואליה, בפרשנות, בתחקירים או בראיונות על מיגוון נושאים;

(3) יחסי ציבור, פרסום או איסוף מודעות הנעשים על ידי עיתונאי על דרך קבע.

* חוות דעת מייעצת בדבר תחולת סעיף 17:

עיתונאי רשאי לפנות לוועדה של מועצת העיתונות בבקשה ליתן חוות דעת מייעצת בדבר חלותו של סעיף 17 על העיסוק הנוסף שהוא מבקש לעסוק בו. הסמכות ליתן חוות דעת מייעצת בשאלה הנדונה תוקנה לוועדת האתיקה שנקבעה בסעיף 23 לתקנון האתיקה או לוועדה מיוחדת שתוקם על ידי המליאה או הנשיאות למטרה זו, בהתאם לסעיף 32 לתקנון מועצת העיתונות.

טובת הנאה

18. לא יבקש ולא יקבל עיתונאי טובת הנאה בקשר לעניין הכרוך בעבודתו העיתונאית זולת מכלי התקשורת בו הוא מועסק.

אי תלות

19. לא יונחו עיתון ועיתונאי במילוי תפקידם על ידי כל גורם חיצוני שאינו גלוי ובמיוחד לא על ידי מפרסמים וגופים שלטוניים, כלכליים ופוליטיים.

אמצעים פסולים

20. לא ישתמשו עיתון ועיתונאי לשם השגת מידע באמצעים פסולים שיש בהם קלון למקצוע העיתונאות ובכלל זה אלימות, סחיטה, איום, פיתוי, חדירה שלא כדין לרשות

ב. עורך שפסל לפרסום מאמר שחיבר עיתונאי לא יפגע בזכותו של העיתונאי לפרסם את המאמר בעיתון אחר.

השעיה מעבודה עיתונאית והפסקתה

25. א. עיתונאי שהוגש נגדו ע"י המדינה כתב אישום בשל עבירה פלילית, ידון בעניינו בית הדין לאתיקה של מועצת העיתונות ויקבע אם יש בעבירה המיוחסת לו קלון למקצוע העיתונאות. קבע בית הדין לאתיקה שבאותה עבירה יש קלון למקצוע העיתונאות, יהיה רשאי לחייב את העיתון להשעות את העיתונאי מעבודתו העיתונאית במידה הראויה, כפי שיקבע בית הדין לאתיקה על פי העבירה ועל פי מכלול הנסיבות, וזאת עד להכרעת הדין הסופית.

ב. עיתונאי שהורשע בפסק דין סופי בעבירה שבית הדין לאתיקה קבע שיש בה קלון למקצוע העיתונאות, יהיה רשאי בית הדין לחייב את העיתון להפסיק את העסקתו של העיתונאי במידה הראויה, כפי שיקבע בית הדין לאתיקה על פי העבירה ועל פי מכלול הנסיבות.

ג. בדונו בהשעיה ובהפסקת ההעסקה כאמור, ינהג בית הדין לאתיקה לפי סדר הדין שבתקנון מועצת העיתונות.

אתיקה בימי לחימה (תיקון 25.6.07)

26. א. תקנון האתיקה כולו חל גם בעת לחימה. לכללים הבאים חשיבות מיוחדת בעת לחימה: 4, 5, 9, 13א', 14, 23.

ב. עיתון ועיתונאי יקבלו, במידת הצורך, אישור הצנזורה הצבאית לפרסום ידיעה.

ג. עיתון, מו"ל של עיתון ובעליו יפעלו לסיקור הוגן, אמין ושוויוני של המתרחש בעורף, בצד הדיווח על המתרחש בחזית הלחימה.

ד. בנוסף לאמור בסעיפים 9 א. ו-9 ב., יכבדו עיתון ועיתונאי את כבוד האדם והפרטיות של נפגעי לחימה, לא יצלמו צילומי תקריב של פצועים או חללים ולא דווחו במישרין או בעקיפין (תוך שימוש ב"קודים") על חללים ונפגעים קודם שנמסרה הודעה למשפחות.

ה. בנוסף לאמור בסעיפים 23 א. ו-23 ב. ידאגו עיתון, מו"ל של עיתון ובעליו, ביחד עם מועצת העיתונות ורשויות הצבא, להכשרה מקצועית ואתיקה ראויה של עיתונאים המסקרים את החזית והעורף בעת לחימה.

תקנון מועצת העיתונות

אושר במליאת מועצת העיתונות ביום 11.5.94. תוקן במליאת מועצת העיתונות ב-13.12.98, 6.9.99, 9.8.2006

מבוא

1. עיתונות חופשית היא תנאי לקיום משטר דמוקרטי, שלטון תקין והוגן, וחברה נאורה הנוטלת חלק בעיצוב גורלה. עיתונות טובה חייבת לשרת את החברה באספקת מידע וביקורת בנושאים שיש בהם ענין ציבורי באופן אמין, אחראי והוגן. מועצת העיתונות מופקדת על שמירת ערכי עיתונות חופשית וטובה. ובכללם חופש המידע, חופש הביטוי וחופש הבעת הדעה בישראל, ומייצגת את העיתונות ואת הציבור במאבק למען ערכים אלה. מועצת העיתונות תפעל להבטחת נאמנות לעקרונות האתיקה העיתונאית מצד כל העוסקים בעיתונות ותשקוד על קביעתן ואכיפתן של אמות מידה מקצועיות המושתתות על מחוייבות מוחלטת לאמת, לדיוק, להגינות, להגנה על כבוד האדם ויצירתו ולכיבוד צינעת הפרט. מועצת העיתונות מאשרת את האמנה אשר נחתמה ביום 27.5.93 בין נציגי הציבור, נציגי המו"לים והעורכים ונציגי העיתונאים במועצת העיתונות. האמנה מצורפת לתקנון זה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

חברי המועצה

3. חברי מועצת העיתונות הם אלה: האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, כל העיתונים היומיים היוצאים לאור בישראל, סוכנות עת"ם, רשות השידור, הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, הטלוויזיה החינוכית, שידורי הטלוויזיה בכבלים וגלי צה"ל, ובלבד שקיבלו על עצמם, בכתב, את תקנון המועצה, את תקנון האתיקה של המועצה ואת מרות המועצה ומוסדותיה.
4. מליאת המועצה רשאית לקבל כחבר במועצה כל כתב עת או תחנת שידור אשר ביקשו בכתב להצטרף למועצה והודיעו בכתב כי הם מקבלים על עצמם את תקנון המועצה, את תקנות האתיקה של המועצה ואת מרות המועצה ומוסדותיה וכי הם מאפשרים לעובדיהם חופש התארגנות והתאגדות.
5. א. חבר במועצה, במשמעותו כבסעיף 3 לתקנון זה, רשאי לפרוש ממנה במתן הודעה בכתב 15 יום לפני

מטרות ותפקידים

2. ואלה המטרות והתפקידים של מועצת העיתונות:
 - א. לשמור על חופש העיתונות ועל זכות הציבור לדעת;
 - ב. להאבק נגד מגמות שיש בהן כדי להגביל הספקת מידע בעל עניין ציבורי ולהבטיח גישה חופשית אל מקורות מידע וחיסוי מקורות המידע של העיתונאי;
 - ג. לקבוע כללי אתיקה לעיתונות, לשקוד על קיומם ולטפל בתלונות על הפרתם;
 - ד. לפעול למען קידום הרמה המקצועית של העיתונות ובכלל זה ליוזם ולארגן השתלמויות, כנסים, ימי עיון והרצאות, ולפרסם מידע וחומר הדרכה, באופן עצמאי או בשיתוף פעולה עם אחרים;
 - ה. לפרסם דו"חות על עבודת המועצה, ובכלל זה החלטות עקרוניות שהתקבלו במוסדותיה;
 - ו. לנקוט בכל הפעולות שיש בהן כדי לקדם את מטרות המועצה.

מועד הפרישה.

- ב. פרישת חבר מן המועצה אינה פוטרת אותו מסילוק חיוב כספי למועצה המתייחס לתקופה שלפני פרישתו.
6. א. המליאה רשאית, בהחלטה של שני שלישים מן המשתתפים בהצבעה, להוציא חבר מן המועצה, אם פעל בניגוד לתקנון או למטרות של המועצה או הפר את מרות המועצה.
- ב. ההצעה להוציא חבר מן המועצה תובא בפני המליאה על ידי הנשיאות.
- ג. לא תמליץ הנשיאות להוציא חבר מן המועצה ולא תחליט המליאה להוציא חבר מן המועצה, אלא לאחר שניתנה לו הזדמנות להופיע בפני הנשיאות או בפני המליאה, לפי העניין, ולהשמיע טענותיו.
7. אלה מוסדות המועצה: המליאה, הנשיאות, הנשיא, ממלא מקום הנשיא, ועדת הביקורת ובית הדין לאתיקה.

המליאה

8. המליאה היא המוסד העליון של מועצת העיתונות.
9. המליאה תורכב משלוש חטיבות: נציגי ציבור שיהיו 40% מחברי המליאה, עיתונאים שיהיו 30% מחברי המליאה ועורכים ומו"לים שיהיו 30% מחברי המליאה.
10. העיתונאים חברי המליאה יבחרו על ידי האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל.
11. העורכים והמו"לים חברי המליאה יבחרו באופן הבא:
- א. רשת ידיעות אחרונות, רשת מעריב ורשת הארץ ימנו, כל אחת מהן, שלושה נציגים.
- ב. כל כלי תקשורת אחר חבר במועצה ימנה נציג אחד.
- ג. עם הצטרפותו של כל כלי תקשורת נוסף כחבר במועצה הוא ימנה נציג אחד עד שלושה כפי שתחליט הנשיאות באישור המליאה. בכל מקרה כזה יישמר הייצוג היחסי של כל אחד ממרכיבי המועצה במליאה ויגדל בהתאם לכך מספר נציגי הציבור ומספר נציגי

העיתונאים במליאה.

12. נציגי הציבור יבחרו ע"י המליאה. המועמדים יוצעו ע"י הנשיאות או בכתב ע"י שבעה חברי מליאה. נציג ציבור העומד לבחירה לתקופת כהונה נוספת לא ישתתף בהצבעה.
13. חבר המליאה יבחר לתקופה של שלוש שנים ויוכל לשוב ולהבחר לתקופה או לתקופות נוספות.
14. המליאה תכונס לפחות שלוש פעמים בשנה ע"י נשיא המועצה או, אם נבצר ממנו לעשות זאת ע"י ממלא מקומו. היא תכונס לשיבה מיוחדת על פי החלטה של הנשיאות או על פי דרישה בכתב של לפחות שליש מחברי המליאה.
15. מי שמכנס את השיבה יקבע את סדר יומה. נשיא המועצה יהיה יושב ראש המליאה. בהעדרו יושב בראש המליאה ממלא מקומו או חבר אחר של הנשיאות שיתבקש ע"י הנשיא או ע"י ממלא מקומו למלא תפקיד זה.

16. סמכויות המליאה ותפקידיה הם:
- א. לקבל דיווח על פעילות המועצה ועל תוכניותיה ולאשר את תוכניותיה ככל שהללו ידרשו את אישור המליאה.
- ב. לבחור את נשיא המועצה ואת ממלא מקומו.
- ג. לאשר את התקציב השנתי של המועצה.
- ד. לדון ולהחליט בכל עניין אשר יועלה בפניה ע"י הנשיאות, הנשיא או עשרה מחברי המליאה.
- ה. להתקין את כללי האתיקה של המועצה.
- ו. לקבוע את דמי החבר של חברי המועצה כמשמעותם בסעיף 3 דלעיל על פי הצעה של נשיאות המועצה, בכפוף לאמור בסעיף 34 להלן.
- ז. להחליט על התקשורת עם גופים בישראל ומחוץ לישראל.
- ח. להקים קרנות ולקבוע פרסים בשם המועצה.

לשוב ולהבחר לתקופה או לתקופות נוספות.
ב. הנשיא וממלא מקום הנשיא ייבחרו לתקופה של שלוש שנים ויוכלו לשוב ולהבחר לתקופה נוספת.
ג. ממלא מקום הנשיא יהיה כשיר להבחר כנשיא אף בתום שתי תקופות רצופות כממלא מקום הנשיא ולכהן כנשיא עוד שתי תקופות רצופות.

ד. חבר הנשיאות שנפסקה חברותו במליאה, תיפסק גם חברותו בנשיאות.

20. הנשיאות תכונס ע"י הנשיא או, אם נבצר ממנו לעשות זאת או עפ"י בקשתו, ע"י ממלא מקום הנשיא או עפ"י דרישה בכתב של לפחות שליש מחברי המליאה. מי שמכנס את הנשיאות יקבע את סדר היום שלה. כל חבר מחברי הנשיאות רשאי להוסיף נושא לסדר היום של ישיבת הנשיאות ובלבד שהודיע על כך בכתב לנשיא או לממלא מקומו לפחות 7 ימים קודם למועד הישיבה.

21. הנשיא יהיה יושב ראש הנשיאות. אם נבצר ממנו לשבת בראש הישיבות או אם ביקש זאת, ישב בראש ישיבות הנשיאות ממלא מקום הנשיא.

22. עיתון יהיה חייב בפרסום הודעות לציבור מטעם מועצת העיתונות על פי החלטת הנשיאות.

הנשיא וממלא מקום הנשיא

23. א. נשיא המועצה עומד בראש המועצה ומייצג אותה כלפי חוץ.

ב. הנשיא ימלא את התפקידים המוטלים עליו לפי התקנון, ידווח למליאה ולנשיאות על פעולות המועצה ותכניותיה, יהיה אחראי מטעם הנשיאות לניהול ענייניה של המועצה ויפעל לקידום מטרותיה, והכל בכפיפות לתקנון המועצה ולהחלטות המליאה והנשיאות.

24. א. הנשיא וממלא מקום הנשיא יהיו נציגי ציבור. הנשיא יכול שיבחר מקרב נציגי הציבור במליאה או מקרב אישי ציבור שאינם חברים במליאה, ממלא מקום הנשיא

ט. למנות את המזכיר הכללי, הגנבר והיועץ המשפטי של המועצה. היתה המשרה בשכר יהא המינוי עפ"י הליכי מכרז שיאושרו ע"י הנשיאות.
י. לבחור את ועדת הביקורת של המועצה.
יא. להחליט על שינויים בתקנון המועצה.

הנשיאות

17. הנשיאות תנהל את ענייני המועצה ותפעל לקידום

מטרות המועצה בכפיפות לתקנון המועצה ולהחלטות המליאה.

18. א. הנשיאות תמנה שבעה עשר חברים ותורכב משבעה נציגי ציבור, חמישה עיתונאים וחמישה עורכים ומו"לים, כדלהלן:

1) שבעה נציגי ציבור ייבחרו על ידי נציגי הציבור חברי המליאה ובתוכם נשיא המועצה וממלא מקום הנשיא.

2) חמישה עיתונאים ייבחרו על ידי האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל מבין חברי המליאה.

3) חמישה עורכים ומו"לים מבין חברי המליאה ייבחרו באופן הבא:

א) רשת ידיעות אחרונות, רשת מעריב ורשת הארץ יבחרו, כל אחת מהן נציג אחד.

ב) כל כלי התקשורת האחרים שהם חברי המועצה יבחרו ביחד שני נציגים שיתחלפו מדי שנה תוך רוטציה בין כלי תקשורת אלה לפי הסדר המוסכם.

ב. עם הצטרפותו של כל כלי תקשורת נוסף כחבר במועצה, הוא יבחר נציג לנשיאות על פי סיווגו לאחת משתי הקבוצות הנזכרות בפסקאות 3 א) ו-ב) לעיל, כפי שתחליט הנשיאות באישור המליאה. בכל מקרה כזה יישמר הייצוג היחסי של כל אחד ממרכיבי המועצה בנשיאות ויגדל בהתאם לכך מספר נציגי הציבור ומספר נציגי העיתונאים בנשיאות.

19. א. חבר הנשיאות ייבחר לתקופה של שלוש שנים ויוכל

יבחר מקרב נציגי הציבור במליאה.

ב. הגופים השותפים כמועצת העיתונות - נציגי הציבור,

נציגי העורכים והמו"לים ונציגי העיתונאים - יפעלו

במשך 45 יום להצגת מועמד מוסכם לנשיא ומועמד

מוסכם למ"מ נשיא. אם בתוך 45 יום לא תושג הסכמה

בין הגופים השותפים, יהיה כל אחד מחברי המועצה

רשאי להציע מועמדים לנשיא ולממלא מקומו.

ג. המליאה תבחר את הנשיא וממלא מקומו. ההצבעה

על מועמד שאינו מוסכם תהיה חשאית, והבחירה

תיעשה ברוב רגיל.

ד. מועמדות לממלא מקום הנשיא תוצג על דעת הנשיא

או המועמד לנשיאות.

25. הנשיא וממלא מקום הנשיא שנבחרו לתפקידם יהיו

חברים במליאה במקום הנשיא וממלא מקום הנשיא

שסיימו את כהונתם, לפי העניין.

26. הנשיא וממלא מקום הנשיא שסיימו את כהונתם

בנשיאות, יוזמנו לישיבות המליאה ויוכלו להשתתף

בדיונים ללא זכות הצבעה, במשך חמש שנים מסיום

הכהונה.

27. הנשיא רשאי להאציל מתפקידו לממלא מקום הנשיא.

28. נבצר מן הנשיא למלא את תפקידו, ימלא ממלא מקום

הנשיא את תפקידי הנשיא.

חברות במוסדות המועצה

29. כל חבר במוסד ממוסדות המועצה רשאי לפרוש

מחברותו במתן הודעה בכתב ליושב ראש הגוף בו הוא

מכהן כחבר.

30. א. סברה הנשיאות כי יש להפסיק את חברותו של חבר

במוסד ממוסדות המועצה משום שפעל בניגוד לתקנון

או למטרות של המועצה, הפר את מרות המועצה או

התנהג באופן שאינו הולם את חברותו באותו מוסד,

רשאית הנשיאות להעלות בפני המליאה הצעה להפסקת

החברות.

ב. המליאה תדון בהצעת הנשיאות, תיתן לאותו חבר

הזדמנות להופיע ולהשמיע את טענותיו בפני המליאה

ותחליט אם לאמץ את הצעת הנשיאות.

ג. החליטה הנשיאות לאמץ את ההצעה להפסיק את

החברות, תועבר החלטת המליאה לדיון בגוף שמינה

אותו חבר וגוף זה יחליט אם להפסיק את החברות

כמוצע.

ד. החליט אותו גוף להפסיק את החברות כמוצע, תופסק

החברות וחבר אחר יבחר במקומו למשך התקופה

שנותרה לסיום כהונתו.

ה. החליט אותו גוף שלא להפסיק את החברות כמוצע,

או נמנע מלהחליט בהצעה במשך חודש ימים, תובא

ההצעה לדיון חוזר במליאה והמליאה רשאית להחליט

על הפסקת החברות.

31. נתפנה מקומו של חבר במוסד ממוסדות המועצה, או

נבצר ממנו דרך קבע לפלא את תפקידו, יוכל הגוף

שבחר בו לבחור למשך התקופה שנותרה לסיום כהונתו

חבר אחר במקומו.

מינוי ועדות

32. א. המליאה או הנשיאות רשאים למנות ועדות קבועות

או ועדות לעניינים מסוימים.

ב. בכל ועדה יהיה לפחות עיתונאי אחד, עורך או מו"ל

אחד ונציג ציבור אחד.

ג. אפשר שחלק מחברי הוועדה לא יהיו חברי המליאה

ובלבד שרוב חברי הוועדה יהיו חברי המליאה.

ד. הגוף הממנה יקבע את סמכות הוועדה.

ועדת ביקורת

33. א. ועדת הביקורת תבדוק את ענייניה הכספיים

והמשקיים של המועצה ואת פנקסי החשבונות שלה

בית הדין לאתיקה

39. בית הדין לאתיקה של מועצת העיתונות (להלן בית הדין) מוסמך לדון ולפסוק בתלונות על הפרת כללי האתיקה העיתונאית ע"י עיתונאים ועיתונים (לרבות כתבי עת למיניהם וכלי תקשורת אלקטרוניים), אף אם אינם חברים במועצת העיתונות.

40. המליאה רשאית לקבוע כללים בדבר הדרך להגשת תלונות נגד עיתונים או עיתונאים ובדבר התנאים לטיפול בתלונות כאלה, ולהבחין לעניין זה בין עיתונים שהינם חברים במועצת העיתונות לבין עיתונים אחרים.

41. המליאה תבחר את חברי בית הדין בשלוש רשימות, שוות בגודלן, במספר שיקבע מעת לעת ע"י המליאה, כדלקמן:

א. רשימה של נציגי ציבור, מהם תבחר המליאה את יו"ר בית הדין ואת המשנה ליו"ר בית הדין.

ב. רשימה של עיתונאים.

ג. רשימת של עורכים ומו"לים.

אפשר שחברי בית הדין לא יהיו חברים במליאה.

42. חבר בית הדין ייבחר לתקופה של שלוש שנים וניתן לשוב ולבחר אותו מחדש.

43. חבר בית הדין שהיה חבר המליאה בזמן שנבחר כחבר בית הדין ושחדל לכהן כחבר המליאה, תסתיים כהונתו כחבר בית הדין, אך ימשיך ויסיים את הדיון בכל תלונה שהחל לדון בה קודם שנסתיימה כהונתו, אלא אם המליאה החליטה להוציאו מן המליאה ולהורות שלא ימשיך בדיון.

44. נתקבלה במועצת העיתונות תלונה נגד עיתון או עיתונאי, תפעל המועצה כדלקמן:

א. (1) היתה התלונה מופרכת בעליל - תידחה התלונה על הסף והודעה על כך תישלח למתלונן. הסמכות לדחות תלונה על הסף מן הטעם שהיא מופרכת בעליל, תהא נתונה לנשיא או למי שהוסמך לכך על ידו.

ותביא אחת לשנה בפני המליאה את המלצותיה לעניין אישור הדין וחשבון הכספי של המועצה.

ב. לא יכהן אדם הן כחבר הנשיאות והן כחבר ועדת הביקורת.

כספים

34. כל חבר המועצה ישלם דמי חבר. שיעור דמי החבר יקבע מזמן לזמן ע"י המליאה, על פי הצעת הנשיאות, ועל דעת האיגוד הארצי של העיתונאים ושל ועדת העורכים.

35. א. התקציב השנתי של המועצה יערך ע"י הנשיאות ועל דעת האיגוד הארצי של העיתונאים ושל נציגי העורכים והמו"לים ויאושר ע"י המליאה.

ב. כל פעולה מפעולות המועצה תהיה במסגרת התקציב המאושר.

36. הנשיאות רשאית להסמיך מורשי חתימה אשר יהיו רשאים לחייב את המועצה בהתחייבויות כספיות ובהתחייבויות אחרות. לכל התחייבות כספית מעל לסכום אשר יקבע ע"י הנשיאות מוזמן לזמן, תידרש חתימת מורשה חתימה מנציגי הציבור, מורשה חתימה מנציגי העיתונאים ומורשה חתימה מנציגי העורכים והמו"לים.

סדרי עבודה

37. מנין חוקי לפתיחת ישיבה של המליאה, הנשיאות וכל גוף אחר של המועצה, הוא שליש ממספר החברים, ובלבד שיהיו נוכחים לפחות עיתונאי אחד, עורך או מו"ל אחד ונציג ציבור אחד.

38. המליאה, הנשיאות וכל גוף אחר של המועצה רשאים לקבוע לעצמם את סדרי עבודתם, במידה שלא נקבעו בתקנון.

נציגי הציבור (שיוכל להיות גם יו"ר בית הדין לאתיקה או המשנה ליו"ר בית הדין לאתיקה), אשר יהיה יו"ר בית הדין וישב בראש המותב, אחד מרשימת העיתונאים ואחד מרשימת העורכים והמו"לים. המותב יהא רשאי לנסות לטפל בעניין, בהסכמת המתלונן והנילון, שלא על דרך השיפוט. לא נסתיים הטיפול בדרך זו בתוך 14 ימים, או באישור יו"ר בית הדין לאתיקה, תוך 21 ימים, ידון המותב בתלונה ויחליט בה.

47. יו"ר בית הדין לאתיקה והמשנה ליו"ר בית הדין לאתיקה, באישור הנשיאות, רשאים לקבוע את נהלי הדיון בבית הדין ולשנות אותם מעת לעת.
48. בית הדין לא יהיה כבול לסדרי הדיון ולדיני הראיות הנהוגים בבית המשפט ויהיה רשאי לנהוג בדרך הנראית לו טובה ויעילה לעשיית צדק.
49. החלטת בית הדין תתקבל ברוב קולות חבריו.
50. החליט בית הדין כי עיתון או עיתונאי הפר כלל מכללי האתיקה של מועצת העיתונות, רשאי בית הדין לנקוט נגד העיתון או העיתונאי, או שניהם, בהתחשב בנסיבות המקרה, אחד או אחדים מצעדים אלה:
- א. אזהרה;
- ב. ניפיה;
- ג. פרסום התנצלות ע"י העיתון בנוסח ובמקום שייקבע ע"י בית הדין;
- ד. השעיית עיתון מן המועצה לתקופה קצובה.
- בין הדין רשאי להורות שהחלטה תפורסם גם בעיתונים אחרים, בנוסח מלא או מקוצר כפי שייקבע ע"י בית הדין.

51. א. בכל מקרה בו החליט בית הדין כי עיתון או עיתונאי הפר כלל מכללי האתיקה העיתונאית, יורה על פרסום החלטת בית הדין בעניין בעיתון הנוגע לעניין, בהקדם האפשרי ובהבלטה הראויה. לא ינתן להחלטה פרסום לפני עובר תקופת הערעור עפ"י סעיף 52 ב' להלן או

- 2) חלפו במועד הגשת התלונה למעלה משנים-עשר חדשים מאז שנעשה הפרסום או אירע האירוע נשוא התלונה, תידחה התלונה על הסף אלא אם החליט הנשיא, או מי שהוסמך על ידו, כי בשל נסיבות מיוחדות, ראוי לברר את התלונה על אף חלוף הזמן.
- ב. מועצת העיתונות לא תברר תלונה שהוגשה לה ובמקביל גם לגוף שיפוטי או מעין שיפוטי או למשטרה אלא אם קבע היועץ המשפטי של מועצת העיתונות כי ניתן להפריד את נושא התלונה מההליכים האחרים וכי ראוי לקיים את ההליך במועצת העיתונות במקביל.
- ג. לא נדחתה התלונה על הסף, תישלח התלונה לנילון תוך 48 שעות מהיום בו נתקבלה. הנילון יתבקש להגיב על התלונה בתוך 10 ימים.

- ד. בתום 10 הימים האמורים תיבדקנה התלונה ותגובת הנילון (אם התקבלה) ע"י היועץ המשפטי או ע"י מי שהוסמך לכך על ידו, באישורו של הנשיא. הבודק יחליט תוך 21 יום מיום שנתקבלה התלונה, אם התלונה מצביעה לכאורה על הפרה של כלל מכללי האתיקה העיתונאית ואם הוגשה על פי הכללים שנקבעו לעניין זה.
- ה. החליט הבודק האמור כי התלונה מצביעה לכאורה על הפרה של כלל מכללי האתיקה העיתונאית, תועבר התלונה בהקדם האפשרי ליו"ר בית הדין לאתיקה או, לבקשתו או בהעדרו, למשנה ליו"ר בית הדין לאתיקה.
45. עד להעברת התלונה אל יו"ר בית הדין לאתיקה או אל המשנה ליו"ר בית הדין לאתיקה, רשאי הנשיא, או אדם אחר אשר הוסמך לשם כך על ידו, לפעול להסדרת העניין, בהסכמת המתלונן והנילון, שלא על דרך השיפוט.

46. יו"ר בית הדין לאתיקה או המשנה ליו"ר בית הדין לאתיקה, לפי העניין, ימנה מותב אשר ידון בתלונה. המותב יורכב משלושה חברים, מהם אחד מרשימת

ד. יו"ר בית הדין בערעור יהיה משפטן. במושב בן חמישה חברים יהיו שנים מרשימת נציגי הציבור, שאחד מהם יהיה יו"ר בית הדין, ולסירוגין - שני חברים מרשימת העיתונאים וחבר אחד מרשימת העורכים והמו"לים, או שני חברים מרשימת העורכים והמו"לים וחבר אחד מרשימת העיתונאים. במושב בן שבעה חברים יהיו שלושה חברים מרשימת נציגי הציבור, שני חברים מרשימת העיתונאים ושני חברים מרשימת העורכים והמו"לים. המנין החוקי במושב של חמישה יהיה ארבעה חברים והמנין החוקי במושב של שבעה יהיה חמישה חברים. ההחלטה בכל מושב תתקבל ברוב של חברי המושב.

ה. בדיון בערעור לא יוכאו בפני בית הדין ראיות נוספות על אלה שהובאו בהליך נשוא הערעור, לבד אם התיר זאת יו"ר בית הדין מטעמים מיוחדים של עשיית צדק שירשמו.

ו. החלטת בית דין בערעור הינה סופית.

53. המליאה רשאית לשנות את התקנון, על פי הצעה של הנשיאות או הצעה חתומה ע"י שבעה חברי המליאה לפחות, בהחלטה שנתקבלה ע"י רוב של שני שלישים מן המשתתפים בהצבעה שבתוכו רוב חברי המליאה.

אם הוגש ערעור - עד למתן החלטת הערעור.

ב. רשאי בית הדין שלא להורות על פרסום כאמור, או להורות על פרסום חלקי או פרסום בהשמטת פרטים מסויימים, וזאת מטעמים מיוחדים שיירשמו.
ג. עיתון יהיה חייב לנהוג לפי הוראות פרסום שניתנו ע"י בית הדין.

ד. סרב עיתון לפרסום על פי סעיף 50 או על פי סעיף זה, תורה נשיאות המועצה על פרסום החלטת בית הדין והסרוב האמור בעיתון או בעיתונים אחרים. פרסום זה יכול שילווה בגינוי מטעם המועצה לסרוב. אי פרסום תוך זמן סביר, כמוהו כסירוב לפרסום.

52. א. החלטת בית הדין ניתנת לערעור.

ב. כתב ערעור יוגש למוכרות המועצה תוך 10 ימים מיום שהודעה ההחלטה ע"י בית הדין. יו"ר בית הדין לאתיקה או המשנה ליו"ר בית הדין לאתיקה רשאי להאריך תקופה זו אם ראה טעמים מיוחדים לכך.

ג. הערעור ידון בפני מושב בן 5 או 7 חברים, כפי שיקבע ע"י יו"ר בית הדין לאתיקה או המשנה ליו"ר בית הדין לאתיקה, והוא שירכיב את המושב מתוך הרשימות האמורות בסעיף 41 דלעיל.

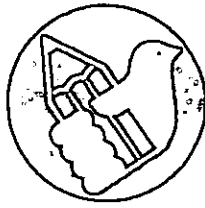
חבר במושב שעל החלטתו נסב הערעור, לא יכהן במושב של ערעור על החלטה זו.

אמנה

- אני החתומים מטה, נציגי הציבור, נציגי המו"לים והעורכים ונציגי העיתונאים במועצת העיתונות בישראל חותמים על אמנה זו לאמור:
1. א. מועצת העיתונות מופקדת ומוסמכת מטעם הגורמים המיוצגים בה, לשמור על ערכי עיתונות חופשית - ובכללם חופש האינפורמציה, חופש הביטוי וחופש הבעת הדעה בישראל, ועל שמירת התנאים לקיומם.
 - ב. מועצת העיתונות מופקדת ומוסמכת, מטעם הגורמים המיוצגים בה, להבטיח נאמנות לעקרונות האתיקה העיתונאית, מצד כל העוסקים בעיתונות, ועל קביעתן של אמות מידה המושתתות על מחויבות מוחלטת לאמת, לדיוק, להגינות, להגנה על כבוד האדם ולכיבוד צינעת הפרט ואכיפתן.
 2. מועצת העיתונות תוסיף לפעול לקליטה במסגרתה של אותם אמצעי תקשורת מתאימים אשר טרם הצטרפו אליה רשמית (לרבות מקומונים וכלי התקשורת האלקטרונית).
 3. על מנת להדגיש את מחויבותה של העיתונות לציבור, יהיה חלק נציגי הציבור במועצת העיתונות 40% מכלל חבריה, ואילו חלק נציגי המו"לים והעורכים יהיה 30% וחלק נציגי העיתונאים יהיה 30% מכלל חברי המועצה.
 4. המועמד לנשיא מועצת העיתונות יהיה אדם המוסכם על שלושת מרכיבי המועצה וייבחר ע"י המועצה.
 5. עניינים שהם בגדר סמכויותיה ותפקידיה של מועצת העיתונות, יובאו לידיעת המועצה על מנת שתשקול טיפולה בנדון.
 6. נציגי המו"לים ועורכים ונציגי העיתונאים חוזרים ומאשרים את חובתם של המו"לים, העורכים והעיתונאים הקשורים במועצת העיתונות, לקיים את החלטות מועצת העיתונות ומוסדותיה המוסמכים.
 7. החלטות מועצת העיתונות ומוסדותיה וידיעות הקשורות אליה המיועדות על ידם לפרסום, תפורסמנה בעיתונות במקום קבוע ובולט ותחת כותרת מיוחדת.
 8. החל בתאריך אמנה זו, חומר פרסומי לא יפורסם בעיתונות בצורה הדומה לפרסום חומר מערכתי והמלצות ועדת סגל בנדון תיושמה באופן מלא וקפדני.
 9. נציגי המו"לים העורכים והעיתונאים מתחייבים בשם שולחיהם ששולחיהם יעמידו לרשות מועצת העיתונות את האמצעים הדרושים לפעולתה, במסגרת תקציב אשר יאושר על ידי נשיאות מועצת העיתונות, מפעם לפעם. התקציב לשנת 1992 נקבע בהסכמה במקביל לחתימה על אמנה זו.
 10. תקנון מועצת העיתונות יתוקן באופן שיתן ביטוי לאמור באמנה זו ללא דיחוי.
 11. תקנון האתיקה (לרבות הקמת בית דין לאתיקה) יושלם תוך שלושה חודשים מיום חתימת אמנה זו.
- ולראיה הננו חותמים על אמנה זו בתל אביב היום 27 בחודש מאי 1993

נציגי העיתונאים :	נציגי העורכים והמו"לים :	נציגי הציבור :
אריה אבנרי	אמנון נדב	פרופ' עמוס שפירא
משה פרידמן	שבתאי הימלפרב	ד"ר ניצה שפירא-ליבאי
שרה פרידמן	אלתר ולנר	רפאל ורדי
רזי גוטרמן	משה ורדי	
י. קרני - מזכ"ל מועצת העיתונות	ד"ר יורם פרי	

9778

מועצת
העיתונות בישראל

مجلس الصحافة في اسرائيل

СОВЕТ ПО ДЕЛАМ ПРЕССЫ В ИЗРАИЛЕ

ISRAEL PRESS COUNCIL

www.moaza.co.il

נספח 3

תקנון ארגון העיתונאים

תקנון ארגון העיתונאים בישראל

1. כללי

- 1.1 כל המילים בתקנון זה, הבאות ביחיד תכלולנה את הרבים, ולהפך, הכל לפי העניין. האמור בתקנון זה בלשון זכר מתייחס גם לנקבה ולהפך, הכל לפי העניין.
- 1.2 לארגון יהיו התפקידים והסמכויות כמפורט להלן, והכל בהתאם ובכפוף ובמסגרת סמכויותיו של הארגון כהסתדרות מקצועית במסגרת ההסתדרות ועל פי חוקתה ותקנוניה.

2. המסגרת האירגונית

- 2.1 ארגון העיתונאים בישראל (להלן: "הארגון") פועל במסגרת ההסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן: "ההסתדרות") כהסתדרות מקצועית, ומיצג את חבריו, עניינית, בכל התחומים ברמה הארצית והמקומית, בהתאם לחוקת ההסתדרות (להלן: "החוקה").
- 2.2 הארגון מהווה הסתדרות מקצועית של העיתונאים במסגרת ההסתדרות, כמשמעותה בחוקה ובמשפט העבודה והוא מופקד על מערכת יחסי העבודה שבין העיתונאים למעסיקיהם.

3. מטרות הארגון

- 3.1 לארגן ולייצג את כל חברי הארגון במישור הארגוני, המקצועי, הציבורי והחברתי, כמפורט בסעיף 4 לתקנון זה. המוסדות המוסמכים של הארגון יפעלו בכל הדרכים הדרושות לשם השגת מטרות הארגון והגשמת תפקידיו.

4. תפקידים וסמכויות

- 4.1 ארגוני
- 4.1.1 לאגד את העיתונאים בכל ענפי התקשורת, מתוך מגמה לפעול ולשפר תנאי העבודה ותנאי השכר של העיתונאים, הבטחת זכויותיהם וקידום המקצועי במקומות העבודה.
- 4.1.2 לפעול, הן ברמה הענפית והן ברמה המקומית באמצעות ועדים שיוקמו בכלי התקשורת בישראל.
- 4.1.3 לחתום על הסכמי עבודה קיבוציים עם מעסיקים ו/או ארגוני מעסיקים בענף התקשורת.
- 4.1.4 לבצע הסכמי עבודה עם מעסיקים וארגוני מעסיקים.
- 4.1.5 להכריז ולטפל בסכסוכי עבודה ושבתה, הכול בנוגע לציבור העיתונאים, בהיקף ארצי ובהיקף מקומי.

- 4.1.6 לייצג את חבריו ולטפל בענייניהם הארגוניים, לשפר את תנאי העבודה ותנאי שכרם, הבטחת זכויותיהם וקידום המקצועי במקומות העבודה, בנושאים שונים דוגמת:
- 4.1.6.1 תנאי עבודתם של עיתונאים כגון שכר, נלוות, תנאים סוציאליים, דרגות וכד'.
- 4.1.6.2 פיטורי עיתונאים.
- 4.1.6.3 ייצוג עיתונאים בנושאים הקבועים בהסכמים והסדרים שהארגון צד לו.
- 4.1.6.4 כל נושא נוסף עליו מחליט ארגון העיתונאים.
- 4.1.7 לתת סיוע משפטי וייעוץ לחברי הארגון לשם מימוש והבטחת זכויותיהם במקומות העבודה השונים.
- 4.1.8 לשמור על זכויות הגמלאים ולפעול לקידום הזכויות הפנסיוניות והביטוחיות של העובדים והגמלאים.
- 4.1.9 לקיים פעולות הסברה בקרב העיתונאים בעניין זכויותיהם כעיתונאים.
- 4.1.10 לייזום ולהפעיל הליכי תיווך וישוב חילוקי דעות לרבות ועדות פריטטיות ובוררות, ולייצג העיתונאים כצד להליכים כאלה מול מעסיקים מקומיים וארציים, ארגוני מעבידים וארגוני עובדים.
- 4.1.11 לטפח קשרים ושיתופי פעולה עם איגודי עיתונאים ומוסדות מקצועיים וממלכתיים בארץ ובעולם לשם שיפור וקידום תנאי העבודה והשכר.
- 4.1.12 ליזום ולהגיש תביעות והליכים, בכל עניין הנוגע לעיתונאים, בכל ערכאה שיפוטית ומעין שיפוטית, ולהיות צד להליכים כאלה, ככל שימצא לנכון.

4.2 מקצועי, ציבורי וחברתי

- 4.2.1 טיפוח האתיקה העיתונאית ושמירה על חופש הביטוי וחופש העיתונות.
- 4.2.2 לפעול להעמקת הידע וההשתלמות במקצוע העיתונאות, במטרה להעשיר את סדר היום העיתונאי-המקצועי. ליזום דיונים מקצועיים בנושאים שונים בתחומי המקצוע.
- 4.2.3 לפעול לקידום והטמעת נורמות מקצועיות ואתיות בקרב עיתונאים.
- 4.2.4 לפעול לקידום הסטודנטים במקצועות העיתונאות.

- 4.2.5 לפעול לקידום זכויות העיתונאים כעובדים והגנה עליהן.
- 4.2.6 לפעול ולדאוג להענקת שירותים לרווחתם ולקידומם של עיתונאים פעילים וגמלאים, לרבות ארגון פעילויות חברה, תרבות וספורט.
- 4.2.7 לפעול למען טיפוח ערכי הדמוקרטיה, זכויות האדם וחרות האזרח, שיווין מגדרי, הגנה על חופש הביטוי וחופש העיתונות, בישראל ומחוצה לה.
- 4.2.8 לקיים שיתוף פעולה וקשר הדדי עם איגודי עיתונאים ומוסדות מקצועיים וממלכתיים בארץ ובעולם לשם החלפת מידע והשגת יעדים מקצועיים.
- 4.2.9 לנהל כרטסת מעודכנת של החברים ולהנפיק תעודות חבר לעיתונאים חברי הארגון.
- 4.2.10 לבצע משימות מיוחדות המחייבות פעולה מקצועית או ענפית בהיקף ארצי או משימות אחרות, הכול בנוגע לציבור העיתונאים.
- 4.2.11 לפעול לקידום הזכויות והתנאים הפנסיוניים והביטוחיים של העובדים והגמלאים.
- 4.2.12 לעודד מחקר, לייסד קרנות, מפעלים וגופים וליתן פרסים, מלגות, ומענקי מחקר ההולמים את הארגון ומטרותיו.
- כללי** **4.3**
- 4.3.1 לעשות את כל אותן הפעולות הקשורות ו/או הכרוכות במטרות הארגון, במפורש או מכללא.
- 4.3.2 לפעול ככל שיידרש להשגת מטרות הארגון, כולן או מקצתן, ו/או העשויות להביא תועלת לארגון.
- 4.3.3 לחתום על כל הסכם או מסמך להבטחת מימוש יעדי הארגון.
- 4.3.4 לשכור שירותים להפעיל ולנהל פעולות ושירותי עזר מכל סוג, העשויים לקדם, במישרין, או בעקיפין, מטרה כלשהי מבין מטרות הארגון, הכל בהתאם לתקציב הארגון ולתקנוני ונהלי ההסתדרות.
- 4.3.5 הטיפול בנושאים המוסדרים בפרק זה ברמה הארצית והמקומית מופקד בידי הארגון. בנושא זה מייצג הארגון את ההסתדרות ופועל בשמה, בכפוף לחוקה.

5. חברות

5.1 בתקנון זה-

- 5.1.1 "כלי תקשורת" או "מערכת" - עיתון ו/או סוכנות ידיעות ו/או רדיו ו/או טלוויזיה ו/או אתר אינטרנט בו יוצרים תוכן עיתונאי, ו/או כל כלי תקשורת אלקטרוני אחר המעסיקים עיתונאים, ואשר תדירות הופעתם או שידורם סדירה או רציפה, ומוקדשים ברובם המכריע להעברת מידע לציבור, שהושג בעבודה עיתונאית.
- 5.1.2 "עיתונאי" - לרבות כתבים, פרשנים, פובליציסטים, עורכים, תחקירנים, קריינים, שדרנים, מפיקים, צלמים, גרפיקאים, ארכיברים במערכות ובכלי תקשורת וכד'.

5.2 חבר בארגון יהיה-

- חבר הסתדרות ומשלם דמי חבר להסתדרות, ואשר עומד בכל התנאים המצטברים להלן:
- 5.2.1 אזרח ישראל או תושב קבוע מגיל 18 ומעלה. או עיתונאי זר הפועל בישראל - רק למשך תקופת פעילותו בישראל, ללא הבדלי דת, גזע, מין ולאום, אשר יביע את רצונו להצטרף לארגון מתוך הזדהות עם מטרותיו.
- 5.2.2 עיקר עיסוקו ו/או הכנסתו הוא בעבודה עיתונאית בכלי תקשורת או מערכת או העובד בארגון.
- 5.2.3 המקבל על עצמו לנהוג בהתאם לכללי האתיקה המעוגנים בתקנון האתיקה המקצועית של העיתונות.

5.3 לא יהיה חבר בארגון-

- 5.3.1 עיתונאי העוסק בקידום מכירות ו/או בפרסום ו/או בדוברות ו/או ביחסי ציבור.
- 5.3.2 עיתונאי העוסק בעבודה נוספת, שאינה הולמת את מעמדו כעיתונאי, או שיש בה ניגוד אינטרסים עם עבודתו כעיתונאי, או שאינה עולה בקנה אחד עם תקנון האתיקה המקצועית של העיתונות.
- 5.3.3 מי שועדת חברים קבעה שלא עמד בתנאים בהתאם להוראות הסעיפים לעיל ולהלן.

	השעיית חברות או ביטול חברות	5.4
ועדת האתיקה המקצועית והמשמעת רשאית לדחות בקשת חברות בארגון, להשעות או לבטל את חברותו של העיתונאי בארגון, אם נמצאו סיבות מוצדקות לכך על פי תקנון האתיקה.	5.4.1	
לא תבוטל חברות או יושעה חבר בלא שניתנה לו הזדמנות נאותה לטעון נגד ההשעיה.	5.4.2	
ערעור על החלטות ועדת האתיקה ניתן להגיש בפני רשות השיפוט של ההסתדרות.	5.4.3	
הופסקה או בוטלה חברותו של חבר בארגון, עליו להחזיר למזכירות בתוך חודש ימים את התעודות והמסמכים המעידים על השתייכותו לארגון.	5.4.4	
חבר שהושעתה או בוטלה חברותו בארגון, תופסק חברותו גם בכל מוסדותיו, ולא תהיה לו עוד סמכות לפעול בשמו ו/או מטעמו בכל תפקיד שהוא.	5.4.5	
	כללי	5.5
הארגון ינהל כרטיס מעודכנת של החברים ויעניק לחבריו כרטיס חבר.	5.5.1	
חבר הארגון לא יהיה חבר בכל ארגון עובדים אחר בחברות כפולה ונוגדת.	5.5.2	
	זכויות וחובות חברים	5.6
הוראות תקנון זה והחלטות מוסדות הארגון מחייבות כל חבר.	5.6.1	
הכריז הארגון על סכסוך עבודה או על צעדים ארגוניים חייב כל חבר, בארגון – לכבדן ולפעול על פיהן. הפרת החלטות מוסדות הארגון ו/או להוראות תקנון זה - מהווה משום עבירת משמעת.	5.6.2	
		6. מבנה הארגון
	כללי	6.1
הבחירות למזכירות הארגון ולמוסדותיו הנבחרים בוועידה ייערכו לפי תקנון הבחירות של האיגוד.	6.1.1	

	ועידת הארגון	.6.2
הוועידה נבחרת אחת לארבע שנים והינה המוסד העליון של ההסתדרות המקצועית בהתאם לחוקת הבחירות.	.6.2.1	
הוועידה תביא לייצוג מרבי ככל האפשר את כלל מקומות העבודה בהם עובדים חברי האיגוד.	.6.2.2	
הוועידה תמנה צירים שיבחרו על בסיס יחידות בחירה וכפי שתקבע ועדת הבחירות, באישור האגף לאיגוד מקצועי.	.6.2.3	
בנוסף יצורפו כחברי המוסדות יו"ר האיגוד, ובעלי תפקידים נוספים כפי שיקבע בתקנון הבחירות.	.6.2.4	
	המרכז	.6.3
למרכז יבחרו חברים מבין ועל ידי הוועידה הארצית בישיבתה הראשונה, כקבוע בתקנון הבחירות.	.6.3.1	
בנוסף להם יצורפו כחברי מרכז מתוקף תפקידם וכל עוד הם מכהנים בתפקידם, יו"ר האיגוד ובעלי תפקידים נוספים כפי שיקבע בתקנון הבחירות.	.6.3.2	
	מזכירות הארגון	.6.4
	.6.4.1	כללי -
מזכירות הארגון (להלן: "המזכירות") נבחרת, אחת לארבע שנים, בבחירות ישירות, חשאיות וכלליות, כאמור בתקנון הבחירות.	.6.4.1.1	
המזכירות היא הסמכות העליונה של הארגון בתקופה שבין ועידה לוועידה.	.6.4.1.2	
המזכירות היא הגוף המבצע והמנהל את עבודת הארגון בהתאם להנחיות והחלטות ועידת הארגון.	.6.4.1.3	
	.6.4.2	תפקידים -
התווית המדינית הארגונית והמקצועית.	.6.4.2.1	
בחירת מ"מ יו"ר הארגון מבין חבריה, ובלבד שהוא לא יהיה	.6.4.2.2	

- חבר באותה מערכת בה מועסק יו"ר הארגון.
- 6.4.2.3 בחירת **ועדת כספים** מבין חבריה, ובלבד שיו"ר הועדה לא יהיה חבר באותה מערכת בה מועסק יו"ר הארגון או מ"מ יו"ר הארגון,
- 6.4.2.4 בחירת **ועדת חברים** מבין חבריה.
- 6.4.2.5 בחירת **ועדת יחסי עבודה** מבין חבריה
- 6.4.2.6 בחירת ועדת אתיקה ומשמעת מבין חבריה.
- 6.4.2.7 בחירת יו"ר **ועדה מקצועית** מבין חבריה, וחברים בוועדה מבין חבריה ומקרב חברי הארגון.
- 6.4.2.8 מינוי ועדת בחירות לפני קיום בחירות למוסד ממוסדות הארגון.
- 6.4.2.9 ביצוע כל תפקיד או הכרעה בכל נושא שועידת הארגון הסמיכה אותה לטפל בו.
- 6.4.2.10 הכרות סכסוכי עבודה ו/או צעדים ארגוניים.
- 6.4.2.11 המזכירות רשאית להקים ולהפעיל ועדות ארציות ולקבוע את סמכויותיהן, תפקידיהן ופיזורן.
- 6.4.2.12 ליהוס הקמת ועדות אחרות ופורומים בהתאם לצורך.
- 6.4.2.13 חבר מזכירות חייב להיות פעיל באחת מהוועדות או הפורומים.
- 6.4.2.14 הועדות או הפורמים יהיו אחראים בפעולתם בפני המזכירות.
- 6.4.2.15 המזכירות תמנה מבין חבריה, או מבין חברי הארגון, חברים בכל פורום אחר, שהארגון יהיה שותף לו, או שהתבקש לשלוח אליו נציגים.

	דרכי פעולה	6.4.3
	6.4.3.1	המזכירות רשאית להסדיר בעצמה את מועד ישיבותיה, ההזמנה להן ודרך ניהולן, ובלבד שתכנס אחת לחודש לפחות.
	6.4.3.2	ישיבת המזכירות תתקיים בכל מספר חברים שיגיעו לישיבה והחלטותיה מחייבות.
	6.4.3.3	החלטות במזכירות מתקבלות ברוב רגיל של החברים הנוכחים, למעט בעניין כינוס שלא מן המניין של הוועידה שתתקבל ברוב של 2/3.
	6.4.3.4	יו"ר הארגון חייב לכנס ישיבת מזכירות שלא מן המניין, לבקשת 2/3 מחברי המזכירות בכתב.
	6.4.3.5	המזכירות תנהל פרוטוקול מיישיבותיה והחלטותיה.
	יו"ר הארגון	6.5
	6.5.1	יו"ר הארגון ייבחר על ידי הוועידה ומבין חבריה, בישיבתה הראשונה של הוועידה ותפקידו יהיו כלהלן.
	6.5.2	מרכז את הפעילות השוטפת של הארגון, בהתאם להחלטות שמתקבלות במזכירות בין ועידה לוועידה.
	6.5.3	מזמן את ישיבות המזכירות.
	6.5.4	משמש כיו"ר המזכירות ומנהל ישיבותיה.
	6.5.5	מייצג את הארגון במגעים עם גורמים שונים בהתאם להנחיות המזכירות.
	6.5.6	אחראי לדווח לוועידה על פעילות מוסדות הארגון.

7. ועדות הארגון

	ועדת הביקורת	7.1
	7.1.1	יו"ר הוועדה וחבריה נבחרים על-ידי הוועידה.
	7.1.2	יו"ר הוועדה וחבריה לא יהיו חברים בשום מוסד ממוסדות הארגון הנבחרים של הארגון.
	7.1.3	הוועדה תמנה לפחות 5 חברים כולל יו"ר.
	7.1.4	חבר ארגון המעוניין להגיש מועמדותו לתפקיד יו"ר ועדת ביקורת, יעשה זאת בכתב, ויגיש מועמדותו

לוועדה המכינה, לא יאוחר משבעה ימים שלפני מועד כינוס הוועידה הבוחרת.

7.1.5 הגישו יותר ממועמד אחד את מועמדותם לתפקיד יו"ר ועדת ביקורת תתבצע הצבעה בוועידה אודות המועמדות. המועמד שיקבל את מירב הקולות הוא המועמד הנבחר.

7.1.6 הצבעה ליו"ר ועדת ביקורת תהיה גלויה, אלא אם לפחות 1/3 מהנוכחים יבקשו אחרת.

7.1.7 אם יוחלט על הצבעה חשאית, תתמנה ועדת בחירות אד-הוק על-ידי הוועידה שתנהל הליך בחירות ליו"ר ועדת הביקורת.

7.1.8 תפקידי ועדת ביקורת –

7.1.8.1 תבחן את תקינות פעולות הארגון ומוסדותיו בכפוף לתקנון הארגון.

7.1.8.2 תדון ותטפל בתלונות חברי הארגון כלפי מוסדות הארגון.

7.1.8.3 תיזום בדיקת דרכי קבלת החלטות של מוסדות הארגון ואופן ביצוען.

7.1.8.4 תדווח על פעילותה השוטפת למזכירות, בהתאם לצורך.

7.1.8.5 תדווח בכתב, אחת לשנה, על פעולותיה למזכירות ולחברי הארגון.

7.1.8.6 רשאית לדרוש מהמזכירות כינוס מיוחד של הוועידה.

7.2 ועדת האתיקה המקצועית והמשמעת

7.2.1 יו"ר הוועדה וחבריה נבחרים על-ידי המזכירות.

7.2.2 יו"ר הוועדה וחבריה לא יהיו חברים בשום מוסד ממוסזות הארגון הנבחרים של הארגון.

7.2.3 יו"ר ועדת האתיקה המקצועית והמשמעת חייב להיות בעל וותק של 7 שנים בפועל לפחות במקצוע העיתונות.

7.2.4 חבר בוועדת האתיקה המקצועית והמשמעת חייב להיות בעל וותק בפועל של לפחות 5 שנים במקצוע העיתונות.

- 7.2.5 המזכירות תבחר לפחות 5 חברים כולל יו"ר.
- 7.2.6 חבר ארגון המעוניין להגיש מועמדותו לתפקיד יו"ר ועדת האתיקה המקצועית והמשמעת, יעשה זאת בכתב ויגיש מועמדותו לוועדה המכינה, לא יאוחר משבעה ימים שלפני מועד כינוס המזכירות הבוחרת.
- 7.2.7 הגישו יותר ממועמד אחד את מועמדותם לתפקיד יו"ר ועדת האתיקה המקצועית והמשמעת תתבצע הצבעה במזכירות אודות המועמדות. המועמד שיקבל את מירב הקולות הוא המועמד הנבחר.
- 7.2.8 הצבעה ליו"ר הוועדה תהיה גלויה, אלא אם לפחות 1/3 מהנוכחים יבקשו אחרת.
- 7.2.9 אם יוחלט על הצבעה חשאית, תתמנה ועדת בחירות אד-הוק על-ידי המזכירות שתנהל הליך בחירות ליו"ר ועדת האתיקה המקצועית והמשמעת.
- 7.2.10 תפקידי ועדת האתיקה המקצועית והמשמעת –
- 7.2.10.1 עריכת תקנון אתיקה לחברי הארגון אשר יהווה נספח לתקנון זה ויאושר בהתאם.
- 7.2.10.2 מטפלת בבירור חריגות מקוד האתיקה המקצועית.
- 7.2.10.3 מטפלת במקרים של הפרת הוראות והנחיות מוסדות הארגון על-ידי חבריו.
- 7.2.10.4 לוועדה סמכות לדחות את פנייתו של עיתונאי להתקבל כחבר בארגון, להשעותו ואף לסיים חברותו בארגון בהתאם להוראות תקנון האתיקה.
- 7.3 ועדת חבריכם
- 7.3.1 מזכירות הארגון תבחר את יו"ר הוועדה מבין חבריה ואת חברי הוועדה מבין חבריה ומקרב חברי הארגון.
- 7.3.2 מספר החברים בוועדה יהיה לא פחות משבעה כולל יו"ר הוועדה.
- 7.3.3 ועדת החברים רשאית במקרים בהם קיימות נסיבות המצדיקות זאת, לבחון, אם חבר עומד בתנאים בהתאם להוראות הסעיפים לעיל
- 7.3.4 ועדת חברים רשאית, אם תמצא לנכון, לזמן את חבר לראיון ו/או לדרוש ממנו כל מסמך או אישור או פרטים אחרים שתמצא לנכון.

	ועדת יחסי עבודה	.7.4
ועדת יחסי עבודה מופקדת על מערכת יחסי עבודה שבין העיתונאים למעסיקים ובין הארגון למעסיקים וארגוני המעסיקים בכפוף למזכירות..	.7.4.1	
מזכירות הארגון, תמנה את יו"ר הוועדה ואת חברי הוועדה מבין חבריה.	.7.4.2	
מספר החברים בוועדה יהיה לא פחות משבעה כולל יו"ר הוועדה.	.7.4.3	
	ועדה מקצועית	.7.5
ועדה מקצועית מופקדת על העמקת הידע וההשתלמות במקצוע העיתונאות, ליזום דיונים מקצועיים בנושאים שונים בתחומי המקצוע וקידום והטמעת נורמות מקצועיות ואתיות בקרב עיתונאים, טיפוח ערכי הדמוקרטיה, זכויות האדם וחרות האזרח, שיווין מגדרי והגנה על חופש הביטוי וחופש העיתונות, בישראל ומחוצה לה.	.7.5.1	
מזכירות הארגון, תמנה את יו"ר הוועדה מבין חבריה וחברי הוועדה מבין חבריה ומקרב חברי הארגון.	.7.5.2	
מספר החברים בוועדה יהיה לא פחות משבעה כולל יו"ר הוועדה.	.7.5.3	
	כללי	.7.6
בנוסף לגופים הנבחרים יפעיל הארגון ועדות ארציות בנושאי פעולה שונים.	.7.6.1	
יו"ר ועדה ארצית וחברי ועדה יבחרו מבין חברי המזכירות וחברי הארגון.	.7.6.2	
בחירת יו"ר ועדה ארצית תיעשה על-ידי המזכירות ברוב רגיל ובהצבעה גלויה אלא אם 1/3 מהנוכחים יבקשו אחרת.	.7.6.3	
החלטות ועדה ארצית המחייבות נקיטת פעולה על-ידי הארגון תובאנה לאישור המזכירות. המלצות אחרות תימסרנה במסגרת דו"חות שנתיים.	.7.6.4	
לא ייבחרו חברים לוועדות הארגון, אם הורשעו בבית משפט בפסק דין חלוט בעבירה שיש עמה קלון למקצוע העיתונות, ב-5 השנים שקדמו לבחירתם.	.7.6.5	

- 7.6.6 התפטר חבר בוועדה, תיכנס התפטרותו לתוקף רק לאחר 72 שעות ממועד הודעתו בכתב, ובתנאי שלא הודיע החבר על ביטול ההתפטרות.
- 7.6.7 כל ועדה תסדיר את מועד ישיבותיה, ההזמנה להן ודרך ניהולן בתיאום ובהסכמה עם יו"ר הארגון, ובהתאם לתקנון זה.
- 7.6.8 החלטה על הפסקת כהונת יו"ר ועדה או חבר בוועדה תתקבל במזכירות.
- 7.6.9 חלה חובת רישום פרוטוקול של דיוני הוועדה והעברת העתקים לחברי הוועדה, ליו"ר ועדת ביקורת של הארגון וליו"ר הארגון.
- 7.6.10 ועדה תמנה לפחות 5 חברים (כולל היו"ר).
- 7.6.11 החלטות בוועדה יתקבלו ברוב רגיל.
- 7.6.12 אחת לשנה יוגש דו"ח תקופתי בכתב על-ידי יו"ר הוועדות אל יו"ר הארגון לצורך הגשתו וחצגתו לדיון בפני ועידת הארגון.
- 7.6.13 ועדת ביקורת תערוך ביקורת על עבודת הוועדות.
- 7.6.14 כל ועדה תמשיך לכהן בתפקידה גם אם הרכבה חסר, עד אשר תיבחר ועדה אחרת תחתיה.
- 7.6.15 חברי כל ועדה, ימשיכו לכהן בתפקידם עד אשר יוחלפו באחרים.
- 7.6.16 עד מינוי חברי ועדה חדשים במקום חברים יוצאים, רשאים ומוסמכים חברי הוועדה הנוותרים להמשיך לפעול.
- 7.7 הוועדה המכינה
פרק זה יעוגן בתקנון הבחירות.
- 7.8 פורומים מקצועיים
- 7.8.1 מזכירות הארגון רשאית להקים פורומים מקצועיים, העוסקים בתחום המבוקש.
- 7.8.2 פעולות הפורומים תהיינה בכפיפות לתקנון ולמוסדותיו.

- 8.1. אתיקה
- 8.1.1. הארגון ינהג בהתאם לנורמות המעוגנות במסגרת תקנון האתיקה של מועצת העיתונות.
- 8.2. ערעורים
- 8.2.1. ערעורים על החלטות הארגון וגורמיו ידונו בפני רשות השיפוט.
- 8.3. שינוי תקנון
- 8.3.1. הצעות ובקשות לשינוי תקנון מטעם הארגון, יוגשו אך ורק לפי החלטת הוועידה, אשר שינוי התקנון מצוי במפורש על סדר יומה, שנקבע מראש.
- 8.3.2. החלטה בדבר הצעה ובקשה לשינוי התקנון תיערך בהרמת ידיים בלבד. ההחלטה תהא בעלת תוקף אך ורק אם נתקבלה ברוב של שני שלישים לפחות מהמשתתפים בוועידה
- 8.3.3. סעיפים בהצבעה לשינוי התקנון, שלגביהם הוגשו הצעות חלופיות, יועמדו להצבעה לפי סדר, אך לפני ההצבעה על סעיפים בהצעה, שלגביהם אין הצעות חלופיות.
- 8.3.4. סעיפים בהצעה לשינוי התקנון, שלגביהם אין הצעות חלופיות, ניתן להעמידם להצבעה בגוש אחד, אלא אם דרשו לפחות דבע מהנוכחים להצביע על כל סעיף בנפרד.
- 8.3.5. שינויים בתקנון יאושרו, בהתאם לחוקה, וייכנסו לתוקפם מיד לאחר אישורם כאמור.

אוסר בוועדת התקנונים של האגף לאיגוד מקצועי ביום חמישי 22 נובמבר 2012

בעניין:

1. ארגון העיתונאים בישראל – הסתדרות העובדים הכללית החדשה
ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר מורן סבוראי או אמ"ר בשה או גלעד זבידה,
מרחוב בר כוכבא 23, (מגדל וי טאואר), קומה 18, בני ברק 5126002;
טל: 03-7743000; פקס: 03-7743001;

2. יאסר עוקבי, ת.ז. 24761827

ע"י ב"כ עוה"ד רחל בן-ארי (בר רב האי) ו/או משה פרזנציבסקי ו/או
גילת ויזל-סבן ו/או איריס גרוס ו/או עירית הוכרמן ו/או עמי האוסירר
ו/או עביר אסדי ו/או יובל אדלר ו/או יעל הדני ו/או גילי שפר (יופה)
ו/או ערן אלוני ו/או ארז מילנר ו/או ליאת ורנר-כהן ו/או שחר הופמן
ו/או צחי פיסטל ו/או יריב הופמן ו/או חלי דנקר-כהן ו/או אבי גבאי
ו/או סיון ורדי ו/או איתן פלוגר ו/או ענת לזר ו/או עדי ערמן ו/או אסף
גופר ו/או נעם סגל ניר ו/או הדס גרי ו/או מורית קדם ו/או שי גלי,
מרחוב מעלה השחרור 15, חיפה 3328439;
טל: 04-8371505, פקס: 04-8370231;

המעוררים

- לבין -

"שבע" תקשורת בע"מ

מרח' הדסה 20, באר שבע, 8420411; טל: 08-6239593; פקס: 08-6270830;

המשיבה

הודעה על מסירה לצד שכנגד

במסגרת הודעת ערעור

הח"מ מתכבדת להודיע לבית הדין הארצי הנכבד, כי הודעת הערעור תמסר למשיבה בהקדם האפשרי וסמוך
לאחר מסירת הודעת הערעור, בהתאם לכללים ולתקנות.

ד"ר מורן סבוראי, עו"ד
ב"כ המערערים

בית הדין הארצי לעבודה
בירושלים
27-09-2017
נתקבל / נבדק
אתי בן הרוש

היום, 27 בספטמבר 2017